

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 29. maj 2013

- *Praznovali smo 100 let trških pravic*
- *Vabimo na prireditve ob občinskem prazniku*

KAZALO:

Županova stran	3	NASA DEDISCINA	26
OBČINSKE STRANI		Praznik pomladi na Gradežu	
PROGRAM PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU	4	Ekodan na Gradežu	
Slovensko-nemško prijateljstvo na lokalni ravni	8	Vas Velike Lašče postane trg Velike Lašče	
Pričela se bo gradnja novih učilnic	9	Janez Debeljak - učitelj	
Z 18. redne seje Občinskega sveta	9	Spoznajmo se in načrtujmo skupaj - DEDK	
Obeležili Dan zemlje	10	DRUŠTVA	32
Snagina sporočila	11	Kotiček za upokojence	
Praznovali smo 100 let trških pravic	12	Spominska svečanost na Turjaku	
ŠOLA IN VRTEC	14	Druženje ob ročnem delu	
Igralna urica pri Čebelicah		K zgodovini dolenske železnice	
Medvedi potujejo okrog sveta		MLADI	24
Skupina Ribice		Rock kamnolom Openair kamnolom	
Otroški parlament		Zlata listina za Evo	
Tehniški dan na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče		Luka Zakrajšek	
Državni prvaki v igri med dvema ognjema		Oratorij	
Šolski ekipni kros		PODJETNIKI	40
Iz literarnega krožka		Priložnost za delodajalce	
Turizmu pomaga lastna glava		Vabilo podjetnikom za predstavitev v Švici	
Svetovalni center na OŠ Ljubo Šercer		KMETIJSTVO/GOZDARSTVO	41
KULTURA	21	Predstavitev težke gozdarske mehanizacije	
Pesem.si 2013		Akcija cepljenja lisic	
Gostovanje Simfoničnega orkestra v Švici		ŠPORT IN REKREACIJA	42
Razstava Gospodinja se predstavi		Zaključek tekmovalne sezone	
Koncert zabavne glasbe		Drugi veteranski turnir +35	
Vokalni večer kvartetov in kvintetov		Zimska futsal veteranska liga	
Poletna muzejska noč		Vodena vadba za boljšo kakovost življenja	
Knjižnica Frana Levstika		PISMA	45
		ZAHVALE	47

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

Letnik 18, številka 5, 11. julij 2012. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.520 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče. **Odgovorna urednica:** Lidija Čop. **Uredniški odbor:** Ivanka Peterlin, Veronika Vasič, Manfred Deterding, Urša Zalar. **Lektoriranje:** Ema Sevšek. **Prelom:** Moj Repro, d.o.o., Krvava Peč. **Tisk:** KVM Grafika d.o.o.. **Naslov uredništva:** Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. **Tel.:** 01 781 03 70, **E-pošta:** trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide v sredo, 3. julija 2013. Prispevke oddajte do 19. junija 2013.

Slika na naslovnici:

pomladno cvetje (J. Škulj), državni prvaki v igri Med dvema ognjema (M. Meden), ob odprtju razstave v občinski stavbi (M. Glavnongič)

POGOVOR Z ŽUPANOM

Čas praznovanj je čas, ko človek lahko vsakodnevne obveznosti in skrbi za hip pozabi in najde smisel v pomenu besede praznik.

Prva stoletnica, ki jo v letošnjem letu obeležujemo v naši občini, je za nami. To je 100-letnica trških pravic. Ob praznovanju, ki je potekalo 14. maja, smo lahko spoznali, kaj in koliko stvari se je dogajalo v Velikih Laščah in okoliških krajih. Kot župan ste del te zgodovine tudi vi oz. Občina Velike Lašče. Kako gledate na pestro zgodovino našega »glavnega« mesta?

Vsak občan je lahko ponosen na našo zgodovino. Že od prvih omemb Velikih Lašč oziroma Ville Lasis, ki segajo v leto 1045, so ti kraji dali veliko pomembnih mož, ki so s svojim delom sooblikovali našo deželo. Še posebej je bilo zanimivo poslušati sogovornike na prireditvi, ki jo je Javni zavod Trubarjevi kraji pripravil ob stoletnici trških pravic, ki nam jih je podelil cesar Franc Jožef. Zanimivi so bili prispevki o podelitvi trških pravic, o šolstvu, o posvetni oblasti s poudarkom na delu Ivana Puclja, o zadružništvu, o zadnjih letih samostojne občine. Zato sem zelo ponosen, da mi je zaupano soustvarjati del naše zgodovine. Vendar brez dobrih in požrtvovalnih ljudi ne bi bilo takega razvoja. Naj omenim samo konstruktivno delo podžupanje in drugih občinskih svetnic ter svetnikov, učiteljev, zdravstvenih delavcev, krajevnih odbornikov, članov raznih društev in organizacij. Omenil bi zelo uspešno delo vseh dosedanjih župnikov na področju ohranjanja sakralne dediščine v naši

občini. Nekaj te zgodovine je možno videti tudi na panojih, ki so postavljeni v občinski stavbi in so vsekakor vredni ogleda. Zato se javno zahvaljujem vsem ustvarjalcem omenjene razstave in prireditve na Trubarjevini.

Pred nami pa je občinski praznik. Tudi letos občina in drugi soorganizatorji pripravljajo več zanimivih prireditev in srečanj. Osrednja prireditev je seveda slavnostna akademija s podelitvijo občinskih priznanj. Kaj vse bi izpostavili ob letošnjem občinskem prazniku?

Izpostavil bi kar vse prireditve, ki se bodo odvijale v sklopu občinskega praznovanja. V četrtek se začne s tradicionalno revijo pevskih zborov, na kateri bodo poleg domačih zborov nastopili še zbori iz dveh drugih občin. V petek bo najpomembnejši del, ko bomo na slavnostni akademiji podelili letošnja občinska priznanja in na kateri

nas bo nagovoril predsednik republike Borut Pahor. Prireditve bomo popestrili z bogatim kulturnim programom. V soboto dopoldne se bodo na velikolaški tržnici s svojimi izdelki predstavila nekatera domača društva, nekaj pa jih bo tudi od drugod. Sobotno popoldne bo bolj nogometno obarvano, saj se bodo v športni dvorani v medsebojnih tekmah pomerile zanimive ekipe. Zvečer bo na Trubarjevini še otvoritev likovne razstave. Praznovanja se bodo kot običajno zaključila v nedeljo z že tradicionalnim pohodom po velikolaški kulturni poti in dnevom sonca na Trubarjevini. Kot vidite, bo o letošnjem občinskem prazniku pri nas zelo pestro dogajanje, zato vse občanke in občane povabim, da se udeležijo kar največ omenjenih prireditev. S tem bodo dali priznanje tudi vsem požrtvovalnim organizatorjem teh prireditev.

Pogovarjala se je Lidija Čop

ČESTITAMO

- učencem 3. in 4. razreda, ki so postali **DRŽAVNI PRVAKI V IGRI MED DVEMA OGNJEMA**
- **EVI JAMNIK** za izvrsten študijski uspeh, za kar ji je Pravna fakulteta podelila **ZLATO LISTINO**
- **LUKU ZAKRAJŠKU**, članu zmagovalnega **STARTUP PODJETJA LETA**

župan Anton Zakrajšek
in občinska uprava

OB OBČINSKEM PRAZNIKU IN DNEVU
DRŽAVNOSTIVSEM OBČANKAM IN OBČANOM
OBČINE VELIKE LAŠČE ISKRENO ČESTITAMO!

župan Anton Zakrajšek
in občinska uprava

**OBČINSKI
PRAZNIK**

2013

**PROGRAM
PRIREDITEV**

ČETRTEK, 6. JUNIJ

OB 20.00

**17. TRADICIONALNA REVUJA
PEVSKIH ZBOROV**

Grad Turjak

(KUD Marij Kogej Turjak)

PETEK, 7. JUNIJ

OB 19.30

**PROMENADNI KONCERT
RIBNIŠKEGA PIHALENGA ORKESTRA
in nastop MAŽORETNE SKUPINE**

Pred občinsko stavbo

OB 20.00

**SLAVNOSTNA AKADEMIJA
OB OBČINSKEM PRAZNIKU
S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ**

Športna dvorana Velike Lašče

pozdravni nagovor župana **Antona Zakrajška** in
slavnostni nagovor

PRESEDNIKA DRŽAVE BORUTA PAHORJA

V PROGRAMU BODO NASTOPILI:

Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Simfonični orkester GŠ Ribnica,

Alenka Godec in

Slovenski oktet

Občina Velike Lašče

100 let
trških pravic, čebelarstva in združništva

**OBČINSKI
PRAZNIK**

**PROGRAM
PRIREDITEV**

2013

SOBOTA, 8. JUNIJ

OD 9.00 DO 12.00

TRŠKI DAN

Trg pred Levstikovim domom v Velikih Laščah

(Javni zborod Trubarjevi kraji)

OD 16.00 DALJE

ŠPORTNO POPOLDNE Z DRUŽABNIM SREČANJEM

Športna dvorana Velike Lašče

OB 20.00

**PRIREDITEV OB DNEVU PRIMOŽA TRUBARJA in
ODPRTJE RAZSTAVE »TRUBARJEVI KRAJI«**

Trubarjeva domačija, Rašica

*(Javni zborod Trubarjevi kraji, FUD Primož Trubar Velike Lašče in
SPD Primož Trubar-podružnica Rašica)*

NEDELJA, 10. JUNIJ

ZAČETEK MED 7.00 IN 10.00

21. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

Velike Lašče-Rašica

(Filarinsko društvo Velike Lašče)

od 11. URE DALJE

DAN SONCA

Trubarjeva domačija, Rašica

(Zborod za razvijanje uspešnosti)

OBČINA VELIKE LAŠČE PRAZNUJE

Občina Velike Lašče

100 let trških pravic, čebelarstva in združništva

VABIMO NA PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU 2013

ČETRTEK, 6. JUNIJ

- Ob 20.00 bo v gradu Turjak v organizaciji KUD-a Marij Kogoj Turjak potekala že **17. REVIJA PEVSKIH ZBOROV**. Poleg domačih pevskih zborov bodo sodelovali tudi zbori iz Kanala ob Soči in Borovnice. Hkrati si boste lahko v Viteški dvorani ogledali tudi likovno razstavo učencev OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, v grajskem stolpu pa bo na ogled razstava likovne sekcije KUD Marij Kogoj Turjak z naslovom »Velikolaške znamenitosti«

PETEK, 7. JUNIJ

- Ob 19.30 boste lahko pred občinsko stavbo v Velikih Laščah prisluhnili **PROMENADNI KONCERT** Pihalnega orkestra Ribnica in si ogledali spremljevalni nastop mažoretne skupine. Sledil ob sprevod do športne dvorane, kjer se bo nadaljevala slavnostna akademija. Ob tej priložnosti vabimo vse občane in občanke, ki hranijo slovenske **narodne noše** ali **velikolaške noše**, da se v njih pridružijo prireditvi ob občinskem prazniku. Prav tako velja povabilo vsem društvom, da se sprevodu pridružijo v svojih **društvenih oblekah** s svojimi **prapori**.

- Ob 20.00 se bo prireditev nadaljevala s **SLAVNOSTNO AKADEMIJO** in podelitvijo občinskih priznanj. Večer bo zaznamovala 100-letnica podelitve trških pravic Velikim Laščam. Slavnostni govornik bo **predsednik države Borut Pahor**, osrednji glasbeni gostje pa bodo Alenka Godec in Slovenski oktet. Po Slavnostni akademiji bo na šolskem igrišču še družabno srečanje ob zvokih ansambla Krpani.

SOBOTA, 8. JUNIJ

- Od 9.00 do 12.00 bo v Velikih Laščah potekal **TRŠKI DAN**

»V Laščah je sejmarski plac. V Laščah so včasih bili sejmi. Topot živine, žuborenje glasov, preklinjanje furmanov, umetnost barantanja... Stari dobri časi...Da nekoliko lahko doživimo sejmarski šunder, se v Laščah za praznovanje občinskega praznika zgodi trški dan.«

Letos bo še posebej slavno, saj praznujemo 100. obletnice podelitve trških pravic Velikim Laščam, za kar so imeli zasluge tudi dobro obiskani letni sejmi v Laščah.

Na stojnicah se bodo predstavljali lokalni ponudniki s tradicionalnimi izdelki, gostili bomo Vinsko klet iz Krškega in cvičkovo princeso Andrejo Simeonov, okusili pa boste lahko tudi sveže češnje Briška hrustavka. Nastopili bodo otroška, mladinska in odrasla folklorna skupina, harmonikaši, Suhe češplje... Poskrbljeno bo za jedačo in pijačo.

V času trškega dne si boste lahko ogledali tudi **razstave**:

- v občinski stavbi **Villa Lasis je trg postala** avtorice Barbare Pečnik (JZ Trubarjevi kraji),
- v Levstikovem domu na hodniku pred knjižnico **Velike Lašče na starih razglednicah in danes** (Zavod Parnas),

- v stavbi Kmetijske zadruge **razstava ob 25. obletnici delovanja podeželskih žena** (DPŽ Velike Lašče) in izsek **razstave ob 100. obletnici velikolaškega združništva**
- v Glasbeni šoli **razstava ročnih in slikarskih del** (DU Velike Lašče in krožek ročnik del »Nitka«)

- Od 16.00 dalje bo v športni dvorani **ŠPORTNO POPOLDNE**

- **16:00** prijateljski tekmi različnih generacij mladih nogometašev NK Velike Lašče
 - **16:50** priložnostna predstavitev ob 10-letnici ŠD NK Velike Lašče
 - **17:00** ekshibicijski turnir ekip Slovenskih županov, nekdanjih slovenskih nogometnih reprezentantov in veteranov NK Velike Lašče
 - **18:30** družabno srečanje ob glasbi, jedači in pijači
- Tekme bodo odigrane v dvorani, družabno srečanje pa bo na šolskem igrišču.

- Ob 20.00 bo na Trubarjevi domačiji na Rašici **PRIREDITEV OB DNEVU PRIMOŽA TRUBARJA**

- Prireditev se bo pričela zunaj pred spominsko sobo z odkritjem spominske ploščice ob Trubarjevi vrtnici, ki je domačiji podaril **dr. Matjaž Kmecl**.
- Sledilo bo odprtje **31. razstave »Trubarjevi kraji«**, na kateri bodo predstavljena dela likovnih umetnikov, ki so letos ustvarjali na temo 100. obletnice podelitve trških pravic Velikim Laščam. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci Glasbene šole Ribnica, oddelek Velike Lašče in Velikolaška vokalna skupina

NEDELJA 9. JUNIJ

PD Velike Lašče

- **začetek med 7.00 in 10.00** se boste lahko udeležili že **21. POHODA PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI** od Velikih Lašč do Rašice.

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja in vodi mimo številnih kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda začetkom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici pa je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Iz Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz.

Startnina: 2 EVRA (odrasli), otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj in prevoz iz Rašice v Velike Lašče. Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado.

Dodatne informacije lahko dobite:

na naši spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>)

po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si

na GSM 041/ 561-561 (Olga Verovšek)

Od 11.00 dalje vas vabimo na **DAN SONCA 2013**

Gre za že 8. FESTIVAL USTVARJALNOSTI, ki bo potekal v prijetnem okolju ob Trubarjevi domačiji na Rašici. Delavnice, dogodivščine in umetniška tržnica Dneva sonca vas bodo pričakale na Trubarjevi domačiji na Rašici **od 11.00** naprej.

PROGRAM:

11.00 OTVORITEV FESTIVALA

z odlomki iz predstave **KOLIŠČARJI Z VELIKEGA JEZERA** (po Bobrih Janeza Jalna) v izvedbi Društva Fran Govekar Ig

11.00 - 13.00 in 14.00 - 16.00

SONČNA USTVARJALNA DELAVNICA Kulturno ustvarjalno društvo Galerija C.C.U, Simon Drofnik in Mateja Herbst

11.00 - 14.00

UNICEFOVE PUNČKE IN FANTKI: Punčke, ki rešujejo življenja - prodaja omogoča nakup cepiv (OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

11.00 - 12.30

ČAROBNA PALICA, BARVANJE ALI IZDELOVANJE MANDAL (Društvo za pomoč z umetnostjo LOTISA)

11.00 - 16.00

ZMAJČKOVE STOPINJE (Založba Primus)

IZDELAVA MAVRIČNE VRTAVKE

(ART-LES IGOR SEVER, S. P.)

S KANUJEM PO RAŠICI (ZRU, Gregor Grešak)

LOVILCI SANJ in LETEČE RIBICE (ZRU, Darinka Grmek Štrukelj, Andrej Štrukelj in Marija Mohorič)

ČETRTO (4.) SVETOVNO PRVENSTVO V KOZAKLAMFU za tekmovalce med 8. in 16. Letom, tekmovanje bo predvidoma **ob 13.30** (Marko Kožar)

11.00 - 17.00

KOLIŠČARSKI TABOR - koliščarska kuhinja (Društvo Fran Govekar Ig)

VESELA ŠKATLA, MEGA MEHURČKI in ŠE KAJ

(Klub mladih Kočevje)

MOJA PRIJATELJICA LUTKA

(Saša Strnad in Maja Vidmar, TD Podgora)

ZOBOTREBCI, PREDENJE NA KOLOVRATU

(Društvo za ohranjanje dediščine Gradež)

KLEKLJANJE

(Društvo paraplegikov Ljubljanske pokrajine, ženska sekcija Klekljarice)

ZID HVALEŽNOSTI (Zavod Med.Over.Net)

11.30, 13.30 in 15.00

ENERGIJSKA SONČNA VADBA (ZRU, Tina Sešek)

12.00 - 13.30

DOGODIVŠČINA ZEMLJEVID POTI DO IZVIRA NOTRANJE MODROSTI (Društvo LOTISA, Janja in Dušan Enova)

13.00 - 17.00

LONČARJENJE NA VRETENU (Katarina Duščak)

14.00 - 17.00

HUMANITARNA ODPRAVA NA MADAGASKAR:

Predstaviteljska dela v humanitarni odpravi, majice, izdelava afriškega nakita (Žiga Lovšin, študent stomatologije)

Ves dan

UMETNIŠKA TRŽNICA: Mentorji delavnic predstavljajo svoje unikatne izdelke - od lesenih gradnikov za sestavljanje igrač, humanitarnih punčk in majic, do keramike, knjig, darilnih izdelkov in suhega sadja, marmelad, domačih peciv in še česa.

Od 15.00 dalje

SONČNI SIJ: novi odlomki iz predstave **KOLIŠČARJI Z VELIKEGA JEZERA** v izvedbi Društva Fran Govekar Ig (v njihovem taboru)

15.30 - Mini koncert

skupine **Frodo and The Suzukies**, ritmična glasba sveta, srca in trenutka

16.00 - **SKUPINA VIVA,**

TD Kurešček in skupina iz RIBNICE - orientalski ples

Podelitev POKALOV in NAGRAD - KOZAKLAMF 2013

16.20 - **koncert**

skupine **SHAMBALLA** za umirjen in sproščen zaključek festivala

Podrobnejše o programu in izvajalcih izveste na www.dan-sonca.si.

Občina Velike Lašče

trških pravic, čebelarstva in združništva

SLOVENSKO-NEMŠKO PRIJATELJSTVO NA LOKALNI RAVNI OKREPLJENO

V času od srede, 8. maja, do nedelje, 12. maja, se je delegacija slovenskih županov udeležila strokovne ekskurzije v Nemčiji. Dvanajst slovenskih županov in podžupanov se je udeležilo strokovnega obiska v občini Pfaffenweiler, v neposredni bližini mesta Freiburg. Slovenski predstavniki so strokovno ekskurzijo izkoristili za izmenjavo izkušenj z 21. nemškimi župani iz celotne Nemčije.

Dieter Salomon, župan občine Freiburg, je udeležencem ekskurzije predstavil, kako je mesto Freiburg postalo energetske najučinkovitejše mesto. Župan občine St. Peter pa je predstavil energetske samozadostno občino, v kateri proizvedejo več energije, kot je porabijo. V občini proizvedejo 11 MWh električne energije (izkoriščajo solarno energijo, imajo 4 manjše hidroelektrarne, daljinsko ogrevanje na lesno biomaso in 4 vetrnice) ter 8 MWh toplotne energije (uporabljajo daljinsko ogrevanje

Slovenski župani

Slovenski in nemški župani

na lesno biomaso), medtem ko v občini porabijo 7 MWh električne energije in 12 MWh toplote. Kot primer dobre prakse je nemški župan izpostavil dejstvo, da je večina elektrarn v lasti občanov, saj so se odločili za združni sistem.

Slovenski in nemški župani so si ogledali bioplinarno, v kateri proizvajajo plin iz industrijske koruze in iz ostankov hrane in sadja. Posebno zanimiva je bila predstavitev poslovne cone, ki je v lasti 13 občin in je nastala na področju nekdanjega Natovega vojaškega letališča. Občine, lastnice poslovne cone, so deležne 5-odstotnega

dobička podjetij, ki so v poslovni coni. V času strokovne ekskurzije so si župani ogledali tudi nogometno šolo FC Freiburg, v kateri na profesionalno kariero pripravljajo 104 igralce, stare od 12 do 19 let.

V času obiska so se slovenski in nemški župani pomerili v nogometni tekmi, ki so jo odigrali pred 2000 navijači v občini Pfaffenweiler. Nogometna tekma je bila odlična priložnost za sproščeno druženje slovenskih in nemških županov. Prepričani smo, da so jo župani izkoristili za vzpostavitev novih prijateljstev, ki bodo podlaga za nadaljnje sodelovanje.

Jasmina Vidmar
Generalna sekretarka SOS

Prihod reprezentanc na igrišče

PRIČELA SE BO GRADNJA NOVIH UČILNIC

Po sprejetem letošnjem proračunu so stekle intenzivne priprave za izvedbo javnega naročila za projekt »Odstranitev dela objekta in izgradnja novih učilnic pri OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče«. Glede na to, da je bila vsa potrebna dokumentacija za gradnjo že prej pripravljena, smo takoj, ko so bila zagotovljena proračunska sredstva za izvedbo, pričeli s postopkom oddaje javnega naročila.

Na razpis, ki je bil objavljen na Portalu javnih naročil v Uradnem listu, je prispelo sedem pravočasnih in popolnih ponudb. Merilo za izbiro ponudnika je bila ob izpolnjevanju vseh pogojev iz razpisne dokumentacije najnižja ponudbena cena. Izbran je bil ponudnik As-Primus, d. o. o., iz Starega trga pri Ložu. Ker je celoten postopek javnega naročila od razpisne dokumentacije do izbire izvajalca potekal brez pritožb oziroma zahtevkov za revizijo, sta 19. aprila 2013 župan Anton Zakrajšek in direktor podjetja As-Primus Boris Hribar že podpisala gradbeno pogodbo. Pogodbena vrednost gradbenih del je 640.620,28 evrov (z DDV). Izbrani izvajalec bo z deli pričel v juniju, takoj po zaključku pouka.

Župan Anton Zakrajšek in direktor Boris Hribar ob podpisu pogodbe, foto: Marija Ivanc Čampa

Poleg omenjene podpisane gradbene pogodbe so že sklenjene pogodbe za izvedbo gradbenega, projektantskega nadzora, izdelavo varnostnega načrta in nadzora iz varstva pri delu, pripravljaja pa se še razpis na opremo. Ocenjujemo, da bo v skupna vrednost teh naštetih del še najmanj 100.000 evrov.

Šola bo tako pridobila 986 m² novih površin, od tega bo 628 m² izdelanih in predanih v uporabo jeseni, mansarda v izmeri 358 m² pa bo izdelana do 3. gradbene faze. V pritličju bodo tri nove sodobno opremljene specialne učilnice za tehniko, likovno vzgojo in gospodinjstvo, v nadstropju pa štiri matične učilnice. V mansardi bo prostora še za štiri učilnice, te se bodo lahko izdelale pozneje.

Veronika Vasič

Z 18. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je na 18. seji sestal maja 2013.

Pred sejo so se sestali odbor za komunalno, varstvo okolja in urejanje prostora, odbor za družbene dejavnosti in komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Predsedniki odborov in komisije so prebrali kratka poročila o sejah.

Svetniki so potrdili finančno poročilo za leto 2012 in plan investicij za leto 2013 za pokopališča Velike Lašče, Rob in Turjak. Prav tako so potrdili finančno poročilo za leto 2012 in plan investicij za leto 2013 za vodovodna sistema Velike Lašče in Turjak.

Občinski svet Občine Velike Lašče je dal soglasje k imenovanju Petra Rusa, dr. med., za v. d. direktorja Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica do imenovanja direktorja, vendar najdlje za eno leto.

Svetniki so soglasno potrdili, da bosta priznanje Občine Velike Lašče za leto 2013 prejela Društvo podeželskih žena Velike Lašče in Prostovoljno gasilsko društvo Dvorska vas - Mala Slevica.

Svetnikom so se na seji predstavili štirje kandidati, ki so se pravočasno javili in izpolnjujejo vse pogoje razpisa za prosto delovno mesto ravnatelja OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče. Občinski svet bo svetu zavoda OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče o kandidatih izdal pisno mnenje z obrazložitvijo v skladu s 53. a členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Tanja Uršič

 DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

**PLAČEVANJE POLOŽNIC
PO SAMO 95 CENTOV!**

**BREZPLAČNI DVIGI GOTOVINE NA
VSEH BANKOMATIH V SLOVENIJI IN
V EVROOBMOČJU!**

KJE? V DEŽELNI BANKI SLOVENIJE.

**Smo varna, cenovno ugodna slovenska banka
z dolgoletno tradicijo. Preizkusite nas in izkoristite še
DODATNE UGODNOSTI ZA NOVE STRANKE!**

Ponujamo vam tudi:

- različne vrste kreditov in varčevanj,
- ugodne poslovne pakete za podjetja in s. p.-je,
- kredite za kmete,
- ugodnosti za mlade,
- sodobno elektronsko poslovanje in
- zavarovanja.

**Tradicija, zanesljivost, odzivnost in cenovna
ugodnost - to je Deželna banka Slovenije.**

Več v poslovalnicah banke
in na www.dbs.si.

 DBS PRONET

 DBS NET

www.dbs.si

OBELEŽILI DAN ZEMLJE, 22. APRIL

Skupaj z Javnim podjetjem Snaga, d. o. o., iz Ljubljane smo v soboto, 20. aprila, po zaključku čistilne akcije ob 11. uri tudi uradno odprli začasni zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov na Turjaku.

Za lep uvod so poskrbeli učenci podružnične šole iz Turjaka, ki so s svojim ekološkim programom pripravili zanimivo točko.

V zbirnem centru so na dan otvoritve že od 8. ure naprej udeleženci čistilne akcije in ostali občani pridno polnili zabojnike, namenjene ločenim odpadkom. Tudi sicer je zbirni center že nekaj časa služil svojemu namenu, saj so bila njegova vrata odprta vsako soboto že od decembra. Zaradi vremenskih razmer smo uradno otvoritev predstavili na pomladni mesec. Tako smo ob svetovnem dnevu Zemlje z izpeljano čistilno akcijo in uradno otvoritvijo zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov naredili korak k urejenemu in varnejšemu okolju, v katerem živimo.

Občani, ki so vključeni v sistem javnega odvoza odpadkov, lahko **vsako soboto med 8. in 12. uro** brezplačno odlagajo ločeno zbrane odpadke v posebne zabojnike.

Župan Anton Zakrajšek in direktor Snage Janko Kramžar

Ob otvoritvi

Kaj vse lahko pripeljete v zbirni center, pa si lahko preberete v spodnji razpredelnici.

Marija Ivanc Čampa

V začasnem zbirnem centru lahko oddate:

<p>KOSOVNI ODPADKI</p> <p>kuhalniška oprema, preproge, oblačila, pohištvo in vmesniki, svetila in svetilnice ipd.</p>	<p>POHIŠTVENI LES</p> <p>lesare, stoli, gradbeni elementi, parketi, rezane plošče ipd.</p>
<p>ZELENI ODREZ</p> <p>pramčevje in vejice, ostanki korenin, listje, rože ipd.</p>	<p>PLASTIČNA EMBALAŽA</p> <p>kozmetika, ročke, plastenke, vrtni črvi in kavelji, gradivo, odpadna PE in PP folija ipd.</p>
<p>KOVINA IN KOVINSKA EMBALAŽA</p> <p>masivne kovine, valjanci, jekleni profili, kopalne kadi, vodi, ručke, kavnice, konzerve, pločevinke, pipe, posiljena plečevina, kolesa, jekleni profili ipd.</p>	<p>BIOLOŠKI ODPADKI</p> <p>sežnjaki, kuhinjski odpadki, gostilniški, kofje ipd.</p>
<p>KARTONSKA EMBALAŽA</p> <p>kartonske škatle, konzerve, knjige, letaki, reklamni materiali ipd.</p>	<p>AVTOMOBILSKE GUME</p> <p>terazijne gume brez plastid</p>
<p>STIROPOR</p> <p>bel - čist stiropor, embalaža</p>	<p>ODPADNA ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA</p> <p>monitorji, TV aparati, ekrani, radijski sprejemniki, računalniki, telefoni, krita tehnika ipd.</p>
<p>OBLAČILA IN OBUTEV</p> <p>vsakršna oblačila in obutev</p>	

SNAGINA SPOROČILA

1. Preverite, kaj odlagate v črne zabojnike. Vanje spada zelo malo odpadkov – plenice, mačji pesek, vrečke od sesalca in hišne pometnine so najpogostejši.
2. Embalažo pred odlaganjem stisnite oziroma zložite.
3. Reklamacijo zaradi neodvoza Snagi sporočite v treh dneh (Snagin center za pomoč in podporo uporabnikom na telefonski številki 01 477 96 00 ali e-naslovu snagalj@snaga.si).
4. Če zabojnik za embalažo ne zadostuje vašim potrebam, na Snagi naročite večjega/dodatnega. Strošek na vaši položnici se zato ne bo nič spremenil.
5. Zabojniki naj bodo za praznjenje pripravljeni do 6. ure zjutraj, saj vam Snaga ne more zagotoviti, da bo vaše zabojnike vedno praznila takrat, kot to običajno počne. Še bolje je, da zabojnike pripravite že zvečer.
6. Snaga ni dolžna ne pristojna za prevzemanje zabojnikov z dvorišč in drugih zasebnih površin. Obveznost občanov je, da na dan odvoza pripravite ustrezne zabojnike na prevzemno mesto.

Osnovna težava pri prepolnih zabojnikih za preostanek odpadkov je zelo pogosto neločevanje oziroma premalo dosledno ločevanje odpadkov. Na Snagi smo že večkrat skupaj s stanovalci oziroma z občani pregledali vsebino posameznih zabojnikov (na primer na Brezovici in v Tacenskih dvorih) in ugotovili, da je v črnih zabojnikih pogosto tudi več kot pol odpadkov, ki vanje ne spadajo.

Možnosti rešitve prepolnih zabojnikov so tri:

1. bolj natančno in dosledno ločevanje;
2. naročilo večjih ali dodatnih zabojnikov za preostanek odpadkov, BIO odpadke (če seveda Snaga pri vas te odpadke zbira) ali embalažo (naročilo dodatnega/večjega zabojnika za embalažo ne prinaša nobenih dodatnih stroškov);
3. tedenski odvoz odpadkov, če je glede na Snagine poti to mogoče (kar pa bistveno poviša strošek na položnici, in sicer na trikratnik sedanjega stroška).

Svetujemo vam, da večji ali dodatni zabojnik naročite prek Snaginega spletnega mesta <http://www.mojiodpadki.si/> narocanje/sprememba, lahko pa tudi pokličete v Snagin center za pomoč in podporo uporabnikom na telefonsko številko 01 477 96 00. Obrazec vam bodo poslali po pošti, zabojnik pa Snaga pripelje v približno dveh tednih.

Strošek, ki ga občani plačate Snagi, je odvisen od:

- pogostnosti odvoza odpadkov (pri tedenskem odvozu preostanka odpadkov in embalaže je strošek višji kot pri tritedenskem);
- velikosti in števila zabojnikov za preostanek odpadkov;
- tega, ali uporabljate zabojnik za biološke odpadke (tega Snaga prej ni posebej obračunavala).

Nina Sankovič
svetovalka za odnose z javnostmi

Povšetova ulica 6, SI-1000 Ljubljana
T: 01/477 96 27, M: 040 234 196, F: 01/477 97 13
E: nina.sankovic@snaga.si
www.snaga.si

ČASI, KO SMO VSE VRSTE ODPADKOV METALI V ISTI KOŠ SO ŽE ZDAVNAJ ZA NAMI!

Med nami so na žalost še vedno določeni ljudje oz. občani, ki tovrstne stvari ignorirajo in na takšen nedovoljen in skrajno neprimeren način odlagajo svoje odpadke.

Živimo namreč v času, je odpadke potrebno ločevati. Poleg zabojnikov na domačem dvorišču so nam na voljo zabojniki na ekoloških

otokih, v zbirnem centru za ločeno zbiranje odpadkov, ločeno oddajanje kosovnih odpadkov in akcije zbiranja nevarnih odpadkov.

Naj še enkrat posebej poudarimo, da so vrata zbirnega centra na Turjaku široko odprta vsako soboto dopoldne vsem občanom. Vanj poleg številnih vrst odpadkov lahko oddate tudi izrabljeno računalniško, električno in elektronsko opremo.

Občinska uprava

Samo do 30. junija! www.avtotrade.kja.si

PREHITITE VIŠJI DDV!

ZE ZA NEVERJETNIH 139 EUR MESEČNO ENOSTAVNO IN PREGLEDNO EOM=0% BREZ POLOGA - 0 EUR, BREZ OBRESTI - 0%, BREZ STROŠKOV - 0 EUR

CEED in ceed sportswagon
Prostorski presečki, brezkompromisna varnost in popolno udobje že v najosnovnejši različici. Najosodobnejši motorji novemu ceed-u omogočajo kar 20% nižjo porabo od svojega predhodnika.

ZE ZA 139 EUR **3,7**

7 LET KIA GARANCIJA KIA vozila imajo rekordno nizko porabo, 7-letno garancijo in maksimalnih 5 zvezdic po EURO NCAP-u.

KIA
The Power to Surprise

KIA - NAJVEČ AVTA ZA VAŠ DENAR
Avtotrade, d.o.o., Sinja Gorica 11, Vrhnika, 01 7504 364
Kombinirane porabe goriva: 3,7 – 5,0 l/100km, emisije CO₂: 97 – 145 g/km

Podatki o porabi goriva in emisijah CO₂ so podane za referenčne pogoje. Za več informacij o porabi goriva in emisijah CO₂ se obrnite na proizvajalca. Podatki o porabi goriva in emisijah CO₂ so podane za referenčne pogoje. Za več informacij o porabi goriva in emisijah CO₂ se obrnite na proizvajalca. Podatki o porabi goriva in emisijah CO₂ so podane za referenčne pogoje. Za več informacij o porabi goriva in emisijah CO₂ se obrnite na proizvajalca.

PRAZNOVALI SMO 100 LET TRŠKIH PRAVIC

Občina Velike Lašče

100 let

14. maja 1913 je cesar Franc Jožef z najvišjim sklepom imenoval in podelil pravico trga kraju Velike Lašče.

trških pravic, čebelarstva in združništva

Že na predvečer stoletnice, torej v ponedeljek, 13. maja, je bil v Glasbeni šoli Velike Lašče koncert učencev Glasbene šole Ribnica, ki so se v letošnjem letu udeležili tekmovanja mladih glasbenikov Slovenije. Zaigralo in zapelo nam je 11 nastopajočih. Ob klavirski spremljavi korepetitorja Aleksandra Oražma so na saksofon zaigrali Miha Sušec, Neža Purkart, Lenča Debeljak in Ajda Mihelič, iz flavte pa so čudovite melodije izvabljali Klara Perhaj in Vita Bojc. Solopevca Mojca Šilc in Bine Devjak sta prepevala ob klavirski spremljavi korepetitorice Darje Bracar, svoj tekmovalni program na klavirju pa so nam zaigrale Meta Kokošinek, Dora

Pintar in

Tonja Čopi.

M l a d i m

glasbenikom

lahko za izvrstne uvrstitve na tekmovanjih čestitamo, sami pa so skupaj s svojimi mentorji in ravnateljico glasbene šole izrazili veselje in hkrati zahvalo predvsem pobudnici tega koncerta podžupanji dr. Tatjani Devjak, da so se lahko predstavili velikolaški publiki.

Barbara Pečnik

Na sam dan 100-letnice trških pravic pa se je praznovanje začelo z odprtjem panojske razstave v spodnjih prostorih občinske stavbe v Velikih Laščah. Razstava avtorice Barbare Pečnik iz Javnega zavoda Trubarjevi kraji z naslovom »VELIKE LAŠČE – VILLA LASIS JE TRG POSTALA« nas popelje preko pomembnejših mejnikov v zgodovinskem razvoju Velikih Lašč od prve omembe Velikih Lašč do podelitve trških pravic in do nastanka današnje Občine Velike Lašče. Ob odprtju je najprej vse navzoče, ki so se zbrali pred občinsko stavbo, pozdravila podžupanja dr. Tatjana Devjak, sledila je kratka predstavitev Barbare Pečnik o vsebini razstave, po glasbeni točki treh flautistk iz glasbene šole pa je

Ob odprtju razstave v občinski stavbi

Župan in podžupanja sta predstavila 20-letno delovanje Občine Velike Lašče

župan Anton Zakrajšek uradno odprl razstavo in povabil vse prisotne, da si jo ogledajo.

Praznovanje pomembne stoletnice se je nadaljevalo na Trubarjevi domačiji, kjer je potekala okrogla miza in odprtje razstave z naslovom »BREZ LAŠČANOV NI LAŠČ«. Na okrogli mizi, ki jo je vodil Andrej Pehaj z Javnega zavoda Trubarjevi kraji, so sodelovali župan Anton Zakrajšek, podžupanja dr. Tatjana Devjak, Manfred Deterding, Marija Oblak, Ana Debeljak, Marija Lušin, Brane Boršnik in Renata Lesar Hržič.

Manfred Deterding je povedal nekaj zanimivosti o pridobivanju trških pravic, kdaj in kako so Velike Lašče pridobile pravico trga. Brane Boršnik je predstavil stoletno zgodovino čebelarstva v naših krajih, Ana Debeljak pa zgodovino združništva. O Ivanu Puclju kot vsestranski osebnosti je govorila Marija Oblak, zgodovino šolstva v Velikih Laščah je predstavila Marija Lušin, pestro paleto obrti, s katerimi so se nekoč ukvarjali v naših krajih in o nekaterih, ki se ohranjajo še danes, pa je predstavila Renata Lesar Hržič. O novejši zgodovini Velikih Lašč oz. o 20-letnem delovanju Občine Velike Lašče je spregovoril župan Anton Zakrajšek, poudarke s področja družbenih dejavnosti pa je

Z razstave v čitalnici na Trubarjevi domačiji

Na okrogli mizi

podala podžupanja dr. Tatjana Devjak. Za popestritev prireditve so poskrbeli mladi glasbeniki, in sicer solopevec Bine Devjak ob spremljavi dua kitar s priredbami slovenskih ljudskih pesmi, na klavir pa je zaigrala Meta Kokšinek. Prav posebno vzdušje pa je pričaral Cerkvni mešani pevski zbor župnije Velike Lašče, ki je pod vodstvom Ladke Deterding zapel nekaj prelepih pesmi

Franceta Gačnika, tudi Laščana, duhovnika in skladatelja, ki je v cerkveno glasbo prinesel svež veter modernejših cerkvenih melodij. Prireditev se je nadaljevala z odprtjem in ogledom razstave, ki je postavljena v čitalnici na Trubarjevi domačiji. Avtorja Barbara Pečnik in Andrej Perhaj sta s to predstavo zajela pomembnejše velikolaške može in žene z različnih področij družbenega delovanja, pri čemer je izpostavljeno njihovo delovanje, pomembno za Velike Lašče, in njihov doprinos k temu, da so Velike Lašče postale trg in danes Občina Velike Lašče. Gre za zanimivo razstavo, ki vključuje tudi različne osebne predmete. Poudariti je treba, da se

bo razstava dopolnjevala s predstavitev ostalih pomembnih osebnosti, saj je zgodovino Velikih Lašč zaznamovalo veliko ljudi, na katere smo lahko ponosni, zato te dni nanje in njihove dosežke upravičeno na dostojen način obujamo spomine ter nanje ne smemo pozabiti tudi v prihodnje.

Lidija Čop

Cerkveni MePZ župnije Velike Lašče

STACIONARNI RADAR V RETJAH

Ob glavni cesti Ljubljana Kočevje je že pred leti Direkcija RS za ceste v naselju Retje namestila stacionarni radar, ki do sedaj še ni deloval.

Obveščamo vse voznike, da je po novem stacionarni merilec hitrosti v Retjah aktiven.

Želimo vam varno in srečno pot v prometu.

MINI GRADBENI – najem strojev in orodja

Marko Krže, s. p.

Storitve: utrjevanje dvorišč, igrišč, dovoznih poti ...

Ponudba strojev in orodja:

- vibracijsko nabijalo (žaba) 85 kg,
- valjar vibracijski z drogom 800 kg,
- vibracijska igla za beton 1500 w,
- udarno kladivo 25kg,
- pnevmatski udarni vrtalnik 15kg-11kg,
- zidni rezkalnik,
- brusilnik za stene – žirafa,
- žaga za keramiko in pribor.

Po dogovoru tudi dostava stroja, orodja na vaš naslov.

Gsm: 041 911 204

E-mail: mini.gradbeni@gmail.com

IGRALNA URICA PRI ČEBELICAH

Igra je že od nekdaj sestavni del otrokovega življenja in je do danes ostala poglavitna otrokova dejavnost in glavni dejavnik otrokovega razvoja. Je naravna dejavnost, h kateri otroka ni potrebno posebej spodbujati, saj uživa v njej.

Igra uspešno razvija otrokove sposobnosti, v igri otrok pridobiva izkušnje o predmetih, izraža samega sebe, v njej se socializira ter izravnava različne pomanjkljivosti. Zato je pomembno, da odrasli otroku zagotovimo dovolj časa za igro, ustrezen prostor in potreben material.

V skupini Čebelice na Karlovcu pa smo tokrat igralno urico, ki smo jo preživeli skupaj s starši, namenili gibalnim dejavnostim. Postavili smo poligon, ki je bil sestavljen iz spuščanja po toboganu, plezanja po blazinah, tunela in stopalk. Nepogrešljive so bile žoge. Starši so otroke spremljali in jih pri dejavnosti usmerjali.

Otroci so se dobro razgibali; polni energije so dobro zaposlili starše. Urica druženja je minila v sproščenem in prijetnem vzdušju.

Martina Krašovec

MEDVEDI POTUJEJO OKROG SVETA

V skupini Medvedov smo s pomočjo različnih knjig, spletnih strani in dejavnosti spoznali kar nekaj dežel sveta. Poučili smo se o zgradbah, podnebnih spremembah, barvah kože, rastlinju, živalih, glasbi, prehrani, pozdravih in še veliko več.

Nekaj dežel pa smo spoznali bolj podrobno.

Spoznavali smo glavne značilnosti Italije, kot so sama oblika države, prehrana Italijanov in glasba znanih italijanskih skladateljev. Otrokom so bile najbolj zanimive Benetke. Izdelali smo beneške maske in maketo mesta na vodi. S poskusom smo spoznali tudi delovanje vulkana.

Dotaknili smo se Španije s pomočjo glasbe, plesa in instrumentov ter pričarali vtis bikoborb.

Spoznali smo prave španske bikoborbe.

Preverili smo tudi, kako dobro znamo zaplesati grški Sirtaki, in si sami pripravili okusno grško solato.

Kaj je dobra, kako zdrava je grška solata!

Odpotovali smo tudi na Dansko in se srečali z nekdanjimi prebivalci Vikingi. Izdelali smo vikinške kape, ščite in orožje ter se preizkusili v bojevanju. Prebirali smo čudovite pravljice H. C. Andersena in spoznali, da naše najljubše lego kocke prihajajo prav iz Danske.

Vživelimo se tudi v življenje Eskimov (Inuitov), spoznali njihova oblačila ter polarne živali. Zgradili smo iglu na snegu in lovili ribe.

Kdo bo ujel več rib?

Spoznavanje sveta smo zaključili s spoznavanjem življenja Indijancev. Postavili smo tipi, igrali na

bobne in trstenke, se igrali z loki, pripravili »oganj«, zaplesali ob indijanski glasbi, izdelali perjanico, vazo in peščeno sliko.

Igra na bobne v tipiju je zelo zabavna.

Sličice novih spoznanj lepimo v naš zemljevid sveta, da si lažje zapomnimo.

Naslednje leto bomo s potovanjem nadaljevali in tako napolnili naš zemljevid.

Marta Škulj in Nataša Heybal

SKUPINA RIBICE SODELUJE V PROJEKTU SLOVENSKE KARITAS Z NASLOVOM ŽIVI PREPROSTO IN SOLIDARNO

V okviru tega projekta smo v petek, 26. 4., povabili gospo Heleno Škrabec Travnik, da nam predstavi svoje življenje na Madgaskarju, kjer je 13 let delala kot medicinska sestra v ambulanti.

Ob pripovedovanju in ogledu mnogih oblačil in izdelkov pridnih malgaških rok smo se prestavili v deželo, kjer voda in hrana nista samoumevni, še manj pa šolanje. Živahna in modrosti polna gospa nas je s svojo energijo in pozitivizmom navdušila. Spoznavali smo, kakšno srečo imamo samo zato, ker smo se rodili drugje, a po drugi strani videli, kako bogastvo spremlja te ljudi,

ki se veselijo malenkosti; uživati znajo drug z drugim, nenehno jih spremlja pesem. Tako smo se počutili na eni strani bogate, po drugi pa precej revne.

Seznanila nas je tudi z jezikom, ki ga govorijo, to je malgaščina, zapela nam je tudi pesem, s katero so otroke učili umivanja.

Otroci so jo poslušali odprtih ust, prav tako so si z navdušenjem ogledali veliko zbirko diapozitivov tamkajšnje pokrajine in ljudi.

Preživeli smo čudovito dopoldne, odzivi otrok so bili različni, vsi pa so vedeli doma povedati veliko novega.

Gospo Heleni se zahvaljujemo za doživeto predstavitev življenja na drugem koncu sveta, da si je vzela celo dopoldne in čisto prostovoljno pripravila dve predstavitvi, eno v vrtcu in šoli na Turjaku, drugo v Vrtcu Sončni žarek.

V vrtcu smo imeli obisk vrtčevskih otrok iz Škofljice.

V četrtek, 9. 5., smo v skupini Ribic dobili obisk. Obiskala nas je skupina Čebelice, ki obiskuje vrtec v Škofljici. Ogledali so si našo igralnico in vrtec, oboje jim je bilo zelo všeč. Nato smo skupno odšli na pohod v okviru Malega sončka v smeri Male Lašče Rašica. Najprej smo si ogledali kulturni park v Velikih Laščah, nato pa pogumno nadaljevali pot po naši občini. Ogledovali smo bližnjo in daljno okolico, saj nam je lokacija omogočala lep razgled. Obiskovalci so bili nad našimi kraji navdušeni, še posebej nad Trubarjevo domačijo, ki je bila hkrati cilj pohoda. Na Rašici smo se poslovili in obljubili, da vrnemo obisk. Naša skupina se je po isti poti vračala nazaj ter varno in pogumno prispela v vrtec, na zaslužen kosilo in počitek.

OTROŠKI PARLAMENT 2012/2013

Rdeča nit letošnjega otroškega parlamenta je bilo »Odraščanje«. Učenci od 5. do 9. razreda so izpolnili anketo na temo odraščanje. Izvedli smo, kaj v zvezi z odraščanjem zanima učence naše šole. Na predmetni stopnji smo se dogovorili z Gordano Kos in Marjanom Košeletom, da se pri pouku še posebej posvetita vprašanju učencev iz ankete. Nekajkrat smo se srečali z učenci parlamentarci in se pripravili za območni in regijski OP. Prvi je potekal v Ljubljani, drugi v Horjulu. Delo je potekalo v skupinah, kjer so učenci izrazili lastno mnenje in predstavili ideje za akcijo. Povsod smo bili toplo sprejeti in se prijetno počutili. Izvedli smo tudi, kako so ostale šole pristopile k letošnji temi.

Novost OP je, da ni več zasnovan samo kot pogovorna in debatna dejavnost, ampak da vsaka šola na podlagi predlogov zasnuje akcijo, ki jo lahko izpelje v času, ki ga za to predvidi.

Na regijskem OP v Horjulu je bila za najboljšo akcijo naše regije izbran »FEJSTŽUR«.

Renata Lesar Hržič

Dne 21. 3. 2013 smo šli na regijski otroški parlament na OŠ Horjul. Ko smo prišli tja, so se nam

predstavili učenci osnovne šole Horjul s svojimi glasbenimi točkami. Potem smo se razdelili v skupine z barvnimi listki, ki smo jih dobili ob prihodu. V skupinah smo se pogovarjali o tem, da bi na šolah priredili zabavo brez alkohola, marihuane (po domače travca) ... Potem smo odšli v avlo, kjer smo predstavili delo skupine in naredili sklep.

Meni osebno je bilo zelo všeč, saj sem se prosto pogovarjal z vrstniki, ki jih sicer ne poznam. Poslušal sem njihovo mnenje in ga primerjal s svojim. Seveda, z nekaterimi sem se strinjal, z nekaterimi pa tudi ne.

Upam, da bo podobnih srečanj predstavnikov otroških parlamentov še več, saj na njih lahko izraziš svoje mnenje in zastopaš šolo. Spoznal sem, da tudi drugi učenci razmišljajo podobno, in se zato počutil olajšanega, da v svojem razmišljanju nisem sam.

Filip Davor Marijanovič, 7. a

TEHNIŠKI DAN NA OŠ PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE

6. aprila, na deževno delovno soboto, smo na naši šoli že tradicionalno izvedli tehniški dan z naslovom Ohranjanje kulturne dediščine. Ta dan je za nas vsako leto prav poseben zato, ker večino dejavnosti z našimi učenci izvedejo zunanji mentorji. To so povéčini člani društev iz naše občine in okolice ter posamezniki, ki se z veseljem odzovejo našemu povabilu. Veseli nas, da tudi s takšnimi dnevi ohranjamo in krepimo medgeneracijsko sodelovanje, ohranjamo stare običaje in spodbujamo ustvarjalnost.

Učenci naše šole so pod mentorstvom naših učiteljev v prvi triadi prepevali ljudske pesmi, plesali ljudske ples in izdelovali lutke iz kuhalnic. Igrali so se otroške igre naših babic in dedkov in pri tem prav uživali. Učenci tretjih razredov so izdelovali rože iz krep papirja, vezli in spekli slastne štangeljne.

V četrth razredih so tiskali majice, v petih pa izdelovali »lovilce sanj« iz šibja in vrvic. Na predmetni stopnji so učenci iz razbitih delčkov ploščic oblikovali napis TRUBAR, ki še čaka, da bo našel primerno mesto v okolici naše šole.

Veliko navdušenje je vladalo v delavnici, kjer so po načrtih izdelovali lična kazala za knjige. Verjamem, da jih bodo tudi uporabljali.

Na lončarskem vretenu izdelajo vsako leto lepše izdelke. Na razstavi ob zaključku dneva so bili deležni prav posebnega občudovanja.

Šestošolci so na Ulaki izvedli odlično terensko vajo orientacije.

V šolski kuhinji je domače dišalo. Učenci in mentorji so iz testa pekli ptičke, ki so jih kasneje odnesli na tekmovanje Turizmu pomaga lastna glava.

čebelarstva delavnica je navdušila in svečke iz voska so z veseljem odnesli domov.

Folklor se na naši šoli vedno bolj uveljavlja. Plesali so prav vsi devetošolci. Tiskali so tudi majice in sicer z vzorci, ki so jih sami izdelali. Te majice bodo nosili ob zaključku šolskega leta.

Mentorji so nam prikazali tudi izdelovanje zobotrebcev in lokov, za kar je bilo veliko zanimanja. Nekateri so se preizkusili v lokostrelstvu in bili navdušeni.

Ob zaključku nam je šolska ekipa fotografov, novinarjev in računalničarjev pripravila zgibanko tehniškega dneva, vse izdelke pa smo razstavili v šolski avli in si jih še dolgo z veseljem ogledovali.

Zahvaljujem se vsem mentorjem, ki so se odzvali našemu vabilu in svoje znanje, izkušnje in veselje delili z nami.

Bilo je poučno, prijetno in veselo. Hvala.

Ravnateljica: mag. Metoda Kolar
(Fotografije so slikali člani krožka Roli)

Izdelovanje rož iz najlona je zahtevalo kar veliko spretnosti, vendar so bili vsi naši učenci pod vodstvom mentorice zelo uspešni.

Osmošolci so izdelali prekrasne panjske končnice. Tudi

HURA!!! DRŽAVNI PRVAKI V IGRI MED DVEMA OGNJEMA

Tako kot že vrsto let je bila tudi v letošnjem šolskem letu 2013/14 naša šola vključena v tako znan slovenski SKL projekt, ki

vključuje športne panoge, kot so košarka, nogomet ..., za najmlajše do 6. razreda pa igro med dvema ognjema.

Šole, ki tekmujejo, se poskušajo na turnirjih po vsej Sloveniji uvrstiti na finalno prireditev, ki je vedno v mesecu maju. Tako smo se 16. 2. 2013 borili na OŠ Dobrava. V starostni kategoriji 3., 4. razredov so naši učenci tam prepričljivo zmagali. Mlajši so bili četrți. Zadnji turnir je bil 13. 4. 2013 na naši šoli. Gostitelji smo bili letošnje leto drugič. Ponosni smo na to, da nas izberejo za gostitelje. Stem omogočimo našim otrokom, da igrajo v večjem številu, saj za otroke šole, na kateri se odvija turnir, ni potrebno plačati prijavnine, ki je žal zelo draga. V uvodnem delu je otroke in mentorje pozdravila naša ravnateljica. Zaželela nam je veliko športnih uspehov, predvsem pa veliko zabave ob igri. Veliko uspeha pa je otrokom zaželel tudi naš nekdanji učenec Silvester Jakša, uspešen atlet ŠD Kronos Ljubljana. Silvester je nosilec 11 medalj z državnih prvenstev. Ima pa tudi srebrno medaljo z evropskega klubskega pokala. Disciplini, v katerih je dosegel največje uspehe, sta tek na 1500 m in tek na 3000 m z zaprekami. Po uvodnem delu se je na treh igriščih pričelo igrati. Naši učenci so se ob podpori navijačev močno borili. Rezultati ŠKL MDO v Velikih Laščah po kategorijah:

- 1., 2. razred: 2. mesto;
- 3., 4. razred: 1. mesto;
- 5., 6. razred: 2. mesto.

V veliki finale se je poleg ekipe 3., 4. razredov uspelo uvrstiti tudi najmlajšim, drugouvrščenim, saj so se tekmovalci OŠ Bled, ki so bili prvi, že na prejšnjih turnirjih uvrstili v finale. Obe ekipi sta trdo delali v času interesnih dejavnosti, pred poukom in po njem. Nikoli se niso pritoževali nad zgodnjimi urami vadbe, prav nasprotno, komaj so jo čakali.

Državni prvaki z njihovo mentorico Simono Bavdek in županom Podčetrtku Petrom Misjo in županom Velikih Lašč

Največji dogodek je bil seveda finale 18. 5. 2013 v Podčetrtku. Boj šestih najboljših ekip Slovenije v vsaki kategoriji je bil neizpros. Otroci so se trudili in borili. Navijačev res nismo imeli toliko kot nekatere ekipe. Smo pa ponosni, da je za nas navijal naš župan, ki je otroke tudi počastil s pijačo.

Ekipa 3., 4. razreda je dokazala, da ji trenutno ni kos nobena ekipa v Sloveniji in tako so postali državni prvaki. Mlajšim je za las ušlo tretje mesto, a tudi četrto mesto v državi je odličen rezultat. Res lep sprejem pa nam je pripravila ravnateljica, ki nas je pričakala v Velikih Laščah in nam čestitala. Ravnateljici in županu se zahvalujemo za vso podporo. To nam veliko pomeni. Za šolo je to izjemen uspeh, zato gre zahvala in čestitke učencem. Zahvalujemo se tudi njihovim staršem, našim sodelavcem za vso potrpežljivost, trud, spodbudo ... Skupaj smo močnejši, včasih celo nepremagljivi.

Simona Bavdek

Sprejem in pozdrav ravnateljice Metode Kolar ob prihodu domov

Tekmovalci 1. in 2. razredov z mentorico Branko Levstik

ŠOLSKE EKIPNE KROS 2013

V četrtek, 25. aprila 2013, je v Novem mestu pri Centru biotehnike in turizma (Grm) potekal šolski ekipni kros za osnovne šole, srednje šole in osnovne šole s prilagojenim programom.

Tekmovanja se je v lepem sončnem vremenu udeležilo 2200 mladih tekačev, kar je največ do sedaj. Vzdušje je bilo enkratno, organizacija odlična.

REZULTATI DRŽAVNEGA PRVENSTVA V KROSU

Učenci, letnik 2002 (teklo je 131 učencev):

DAN DUŠČAK 29. mesto 4:16,4
NIK ŠKOF 40. mesto 4:26,7

Učenci, letnik 2001 (teklo je 133 učencev):

ŽAN ŽUŽEK 33. mesto 4:14,1

Učenci, letnik 2000 (teklo je 114 učencev):

BOŠTJAN PODLOGAR 2. mesto 3:25,7

GABER KOKOVNIK 19. mesto 3:48,3

DREN GRUDEN 21. mesto 3:49,6

Učenke, letnik 2000 (teklo je 114 učenk):

NATALIJA DEBELJAK 51. mesto 4:36,0

MANCA BAVDEK 92. mesto 5:04,0

Ekipno 13. mesto med 28 ekipami.

Učenci, letnik 1999 (teklo je 127 učencev):

KLEMEN SERNEL 12. mesto 5:14,6

Učenke, letnik 1999 (teklo je 100 učenk):

NATAŠA TRČEK 46. mesto 4:27,0

Učenke, letnik 1998 (teklo je 91 učenk):

TANJA GRUDEN 35. mesto 4:25,7

ZALA KOGIČ 47. mesto 4:34,9

Učenci, letnik 1998 (teklo je 120 učencev):

NEJC DUŠČAK 30. mesto 5:12,1

METOD SPINDLER 82. mesto 5:51,5

Ekipno 20. mesto med 26 ekipami.

ČESTITAMO!

Simona Bavdek, Bojan Novak

IZ LITERARNEGA KROŽKA

DELOVNA SOBOTA

Učenci 7. b razreda smo v sobotnem dopoldnevu spoznavali delo čebel in čebelarjev.

Imeli smo predavanje, pri katerem smo si najprej ogledali film o čebelah, potem sta nam mentorja predstavila orodje in delo v čebelnjaku.

Sledilo je praktično delo, in sicer smo iz voska izdelali vsak svojo svečo.

Nekateri sošolci in sošolke so v šolski avli pod vodstvom mentoric izdelovali zobotrebce, drugi – predvsem fantje – so se lotili izdelave loka pod vodstvom mentorjev.

Bilo je zanimivo in poučno, dopoldne je hitro minilo.

Aljaž Lenič, 7. b

si ogledali kratek film o Soči.

Zadnji dan smo odšli proti sotočju, kjer smo si ogledali, kako prečiščujejo vodo iz kanalizacije, nato smo izmerili temperaturo reke, zraka in zemlje ter ugotovitve zapisali.

Pot nas je vodila do nemške kostnice, kjer so napisana imena borcev.

Po kosilu smo se odpravili proti domu in se na poti ustavili še v Kobariškem muzeju. Tam je vodič povedal, kako je bilo med vojno, koliko časa je trajala, kaj se je zgodilo ... Za konec smo si ogledali še film o tem, kar nam je povedal.

Sledila je še pot v Velike Lašče.

Bilo je zanimivo in poučno.

Lucija Zakrajšek, 8. b

ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE

Ob zaključku bralne značke nas vsako leto obišče kak umetnik.

Letos je bil to Tone Partljič, ki nas je obiskal 23. aprila. Prireditev je bila v Levstikovem domu.

Obiskovalec je bil zelo zabaven, v »vsakem žepu« je imel pripravljeno šalo ali zgodbo. Vsi smo se smejali. Pripovedoval nam je o svojih osnovnošolskih prigodah in o prvi ljubezni.

Da smo sodelovali tudi gledalci, je povabil na oder štiri učence, ki so po njegovih navodilih zaigrali Romea in Julijo. Besedilo, ki so ga morali zaigrati, znam že na pamet, saj je bilo čisto enostavno. Bilo je smešno.

Prehitro se je iztekla ura in morali smo se posloviti.

Takega dne ne moreš pozabiti.

Beti Žužek, 6. b

ŠKL turnir

V soboto, 13. aprila 2013, je na naši šoli potekal ŠKL – boj med dvema ognjema.

Telovadnico smo lepo okrasili z različnimi napismi.

Na začetku turnirja nas je nagovorila naša ravnateljica in vsem zaželela srečo.

Sledila je državna himna in himna ŠKL, potem pa smo se odpravili na igrišče.

Igrali smo prvi in tudi zmagali, malo trši oreh pa je bila skupina iz OŠ Bled, kajti bili so vedno pripravljeni in prvo igro smo zmagali, drugo pa izgubili.

Sledilo je nekaj prostega časa, saj so se borile druge ekipe.

No, kmalu smo morali nazaj na igrišče in zopet je bila naš nasprotnik ekipa OŠ Bled.

Zmaga se nam je že nasmihala, a na koncu so z nekaj več sreče zmagali nasprotniki.

Kljub vsemu smo se uvrstili na dobro 4. mesto in 10. maja gremo naprej.

Tudi naši mlajši učenci so bili uspešni, zato čestitke tudi njim.

Tako se je naš športni dogodek zaključil.

Ula Pavlič, 6. b

TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Letošnje šolsko leto so učenci naše šole pod mentorstvom Renate Lesar Hržič in Andreje Svetičič sodelovali na 27. festivalu Turizmu pomaga lastna glava. Poleg nas je še 120 skupin osnovnošolcev svoje znanje predstavljalo na regionalnih festivalih, ki so potekali marca in aprila v Mercatorjevih centrih po Sloveniji. Tema »POTUJ Z JEZIKOM« nas je v petih mesecih dela usmerjala v kulinarčna doživetja tako in drugače.

Izbrali smo dva turistična produkta in ju predstavili v turistični nalogi. Prvega smo si zamislili v sodelovanju z Društvom podeželskih žena, drugega pa z Gostilno pri Kuklju. Naš naslov naloge »DIŠEČE IN OKUSNO SKOZI LETNE ČASE« je predstavil na eni strani štiri delavnice, ki bi jih izvedli v šoli (peka kruha, potice, pletenic, ptičkov), in štiri kuharske tečaje sezonskih menijev, ki bi jih ponudili v sodelovanju s kuharskimi mojstri gostilne Pri Kuklju. Stojnico, ki smo jo zasnovali kot neko dvojnost in hkrati povezavo med staro in moderno kuhinjo, nam je pomagal izdelati učitelj Matic Praznik, z rekviziti opremiti pa družina Škrabec iz Roba. Skupaj z nastopom naših učencev nam je prinesla največ točk med nastopajočimi šolami v Ljubljani in s tem uvrstitev na zaključno turistično tržnico, ki se je odvijala 23. 4. v Mariboru.

Med 31 šolami, ki so na regionalnih festivalih dosegli zlata priznanja, smo se v Mariboru obiskovalcem tržnice še enkrat predstavili. Med temi je strokovna skupina Turistične zveze Slovenije izbrala osem najboljših, med njimi tudi našo.

Po dolgem času zlato priznanje za našo šolo in uvrstitev med osem najboljših v Sloveniji sta na omenjenem festivalu velik uspeh, zato

se ob tej priložnosti zahvaljujemo vsem, ki so nam pri tem na kakršen koli način pomagali. Posebno zahvalo namenjamo mag. Metodi Kolar, Margareti Damjanič, Milki Debeljak, družini Škrabec in Maticu Prazniku.

Zelo so se izkazali učenci na stojnici, za kar jima mentorici iskreno čestitava!

Renata Lesar Hržič, Andreja Svetičič

Dolga pot do Maribora nas je, lahko bi rekel, utrudila. Čim bližje smo bili, bolj smo bili navdušeni, v pričakovanjih. Malo pa je bilo tudi nervoze oz. živčnosti. Ob prihodu v Mercatorjev center Tabor v Mariboru je bilo potrebno najprej postaviti stojnico. Ko je bilo že vse pripravljeno, sta nam učiteljici podali še zadnja navodila in nasvete.

Boštjan Podlogar

Čprav smo se za predstavitev na turistični tržnici pripravljali celo leto, smo bili vse do začetka predstavljanja zelo živčni. Ko pa smo začeli in videli, koliko prijaznih ljudi zanima naš projekt, smo se popolnoma sprostiti in sproščeno nadaljevali s predstavitvijo.

Tanja Gruden

Naša zanimiva stojnica, opremljena s starinskimi predmeti, uniformiranim natakarnjem in prikazom slavnostnega pogrinjka, je privabljala obiskovalce in navdušila tudi komisijo.

Nika Košir in Neža Milavec

Organizatorji so v času tekmovanja pripravili igre za tekmovalce. Lahko smo se pomerili v metanju balinčkov, vorteksa in pikada. Hkrati je bil tudi kviz z narečnimi besedami posamezne tekmovalne ekipe.

Manca Bavdek

Na zaključni turistični tržnici v Mariboru in Ljubljani mi je bilo zelo všeč. Še posebej naša stojnica s predstavitvijo projekta »Dišeče in okusno skozi letne čase«. K temu so veliko pripomogli razstavnici predmeti in Boštjan v obleki natakarnja in tudi jaz v obleki kmečke žene.

Tea Leščanec

OSNOVNA SOLA LJUBO ŠERCER

Reška cesta 6, 1330 KOČEVJE
 Telefon: (01) 893 10 46, Telefaks: (01) 893 10 46
 E-mail: os.ls-kocevje@guest.arnes.si
 Spletna stran: www.osls.si

SVETOVALNI CENTER NA OSNOVNI ŠOLI LJUBO ŠERCER

V življenju se nam in našim otrokom dogajajo različne nepredvidljive stvari, različni težki položaji, ki nas privedejo v določena dejanja.

Toda takrat, ko se določene težave začnejo odražati tudi na področju učne uspešnosti otroka, na področju njegovega čustvovanja, vedenja, na področju socialnih odnosov, takrat tudi mi – starši postanemo na njih bolj pozorni. Seveda starši poskušamo pomagati. Toda ko tudi naša pomoč ni več učinkovita, nastopi stiska, ki se lahko odraža na različne načine.

Na OŠ Ljubo Šercer smo se odločili, da vsem, ki potrebujejo pomoč, to tudi ponudimo v okviru Svetovalnega centra, ki je »svoja vrata« odprla v mesecu februarju 2013.

Želimo pomagati z lastnimi strokovnimi izkušnjami, z drugačnimi metodami in pristopi ter z ustrežno strokovno usposobljenimi delavci.

Kdaj v Svetovalni center na OŠ Ljubo Šercer?

1. STARŠI:

- ko imate vprašanja o otrokovem napredku, vedenju, čustvovanju, odzivanju;
- ko doma, v vrtcu ali šoli »zaškriplje«;
- ko se želite o svojih opažanjih, o otrokovih težavah z nekom pogovoriti;
- ko želite nasvet, kako pomagati otroku;
- ko želite pridobiti informacije o zakonskih oblikah pomoči v sistemu vzgoje in izobraževanja;

- ko potrebujete svetovanje za otroka z učnimi težavami ali otroka s posebnimi potrebami;
- ko se pri vašem otroku pojavijo vzgojne/disciplinske težave.

2. UČENCI:

- ko želite razviti učinkovite strategije učenja, izboljšati kakovost učenja in tehnike učenja;
- ko želite krepiti socialno področje življenja;
- ko želite razviti učinkovitejšo komunikacijo;
- ko želite krepiti samopodobo.

3. STROKOVNI DELAVCI:

- ko potrebujete nasvet za učinkovitejše delo z učenci z disciplinskimi /vzgojnimi težavami;
- ko želite informacije o načinu premagovanja splošnih in specifičnih učnih težav;
- ko želite nasvet o izboljšanju kakovosti poučevanja otrok s posebnimi potrebami;
- ko želite poglobiti svoje znanje s področja posebnih potreb.

PODROČJA SVETOVANJA:

- svetovanje pri organizaciji dela doma: svetovanje samemu učencu in njegovim staršem;
- svetovanje pri organizaciji dela z otroki s PP v vrtcu ali šoli: gre za svetovanje učiteljem, vzgojiteljem in drugim strokovnim delavcem;
- svetovanje ali pomoč pri iskanju ustreznih postopkov in oblik pomoči doma, v šoli ali vrtcu;

- pomoč in svetovanje na področju jezika in govora;
- pomoč pri odkrivanju otrokovih močnih področji in težav otroka.

KAKO BO POTEKALO SVETOVANJE/POSTOPEK:

- svetovanje po potekalo po predhodni najavi po telefonu ali elektronski pošti, v kateri je potrebno na kratko opisati težavo; temu sledi dogovor za termin srečanja;
- starši lahko pridejo na dogovorjeni termin v svetovalni center sami ali z otrokom;
- v času svetovanja bo za varstvo otrok poskrbela vzgojiteljica v šolski igralnici;
- v proces svetovanja bomo vključevali še druge sodelujoče v vzgoji in izobraževanju (šola, vrtec);
- otroka lahko testiramo s programom SNAP.

Ponovni obiski:

- natančna navodila vsem vključenim v proces;
- svetovanje glede ustreznega programa vzgoje in izobraževanja;
- pomoč samemu otroku (šola je dobro opremljena z didaktičnimi materiali).

Kje je svetovalni center?

Na OŠ Ljubo Šercer, Reška 6, Kočevje – nasproti avtobusne postaje. Za Svetovani center smo uredili prijeten in sproščujoč prostor za pogovor in igralnico, v kateri bo za vašega otroka poskrbela naša vzgojiteljica.

Kontakti:

Vrata Svetovalnega centra so odprta vsako 2. delovno sredo v mesecu od 17. do 18. ure.

Za obisk Svetovalnega centra se lahko najavite vsak dan med 8. in 14. uro po telefonu (01) 893 10 46 ali po elektronski pošti os.ls-kocevje@guest.arnes.si

Več informacij na spletni strani www.osls.si

Zloženko o Svetovalnem centru lahko dobite na OŠ Ljubo Šercer, v vseh javnih prostorih (Zdravstveni dom, Knjižnica) in pri svetovalnih delavcih po šolah.

Obiščite nas!

Svetovalni center OŠ Ljubo Šercer

Javni zavod Trubarjevi kraji
 lepo vabi na ogled razstave

BREZ LAŠČANOV NI LAŠČ,

ki je na ogled v Trubarjevi čitalnici na Trubarjevi domačiji
 na Rašici.

Razstavo Brez Laščanov ni Lašč so ustvarili in sooblikovali Laščani s svojimi spomini, ohranjenimi v starih fotografijah, na razglednicah, v posameznih predmetih, vabilih in časopisnih člankih.

Pri predstavitvi pomembnih velikolaških mož in žena je poudarek na njihovi povezanosti z domačim okoljem.

Razstavo si lahko ogledate

vsak dan med 9.00 in 17.00.

Zaradi lažje organizacije pa vas prosimo,
 da nas prej pokličete na tel. št. 01/7881 006.

Razstava se bo med letom še dopolnjevala, zato vas še vedno vabimo k nadgrajevanju vsebine s svojimi predlogi in gradivom.

Lepo vabljeni!

PESEM SI 2013, IZID SEDMEGA LETNEGA ZBORNICA

11. maj 2013,
Trubarjeva domačija Rašica

Pesem.si, spletni portal za objavlanje in branje poezije, ki deluje v okviru Zavoda za razvijanje ustvarjalnosti, je v šestih letih delovanja postal najživahnejši prostor za objavlanje in branje poezije ter mentorsko delo in hkrati informator o prireditvah ter različnih literarnih dogodkih, ki se odvijajo zlasti v Sloveniji. V šestih letih, odkar obstaja, je čez 1500 članov na njem objavilo preko 80 000 pesmi.

Vsako leto se člani portala, uredniki in avtorji izbranih pesmi zberejo na srečanju na Trubarjevi domačiji na Rašici ob izidu letnega zbornika. Pesem si 2013 je sedma knjiga pesmi po vrsti in predstavlja 80 avtorjev ter obsega skoraj 300 strani. Letošnji program srečanja je bil zanimiv in krajši kot običajno, saj smo predstavili pesmi izbrancev letnih časov (pesmi odsotnih avtorjev sva prebiral Ana Porenta in Gregor Grešak), prisotne so nagovorili še uredniki Lidija Brezavšček, Lucija Mlinarič in Peter Reznam, ki je poudaril pomen Pesem si kot trdnega in vzpenjajočega se vznožja pesniške piramide. Svoje pesmi so prebrale Murka Kristan in Majda Kočar iz Ljubljane, Ivanka Kostantino s Primorske, Irena Kus iz Celja, Jure Drljepan iz Domžal ter Veronika Šoster, najmlajša pesnica Ernestina Lea Kos ter Silvana Orel Kos z Notranjske, ki je tudi predstavila dopoldansko športno udejstvovanje članic Pesem si.

Dve trojki sta se namreč udeležili Teka trojk v Ljubljani. Tekačice (tudi same pesnice) so nosile majčke, ki so imele na hrbtu odtisnjene verze, ki so nastali na portalu Pesem si – ob vabilu na tek je bilo tudi vabilo k soustvarjanju »tekaških« pesmi. Posebno noto je prireditvi dala uglasbena poezija. Projekta se je lotila Glasbena šola Ribnica z ravnateljico Majdo Kokošinek in

njenimi sodelavci že lani, v sklopu natečaja V iskanju identitete, ki ga je razpisala Knjižnica Miklova hiša iz Ribnice. Za izid zbornika so poleg pesmi mladih ribniških avtorjev uglasbili tudi pesem Lidije Brezavšček iz Radovljice, večletne urednice na Pesem si. Pasja uspavanka s celom je bila za avtorico veliko prijetno presenečenje, pesem, ki jo je uglasbila Anamarija Pelc (mlada violinistka), poleg nje so jo izvedle sopranistka Mojca Šilc, violončelistka Ema Mrhar in učiteljica klavirja Darja Brčar, ki je bila tudi mentorica kompozicije. V čudovitem glasbenem programu so nastopile tudi flautistka Neža Lesar in Žana Rus

na harmoniki. Ob koncu smo vse omenjene ter tudi mentorici Ksenijo Abramovič Grom in Slavico Marinkovič vsi prisotni nagradili z velikim aplavzom in novimi zborniki Pesem si 2013, za katerega pesmi verjamemo, da bodo lahko navdihovale mlade glasbenice pri novem ustvarjalnem snovanju v prihodnjem letu.

Za pomoč pri izidu knjige velja zahvala tudi občinam Dobrepolje, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče ter tiskarni Medium iz Žirovnice.

Po programu izida v Trubarjevem muzeju se je druženje nadaljevalo v Galeriji skedenj. Bilo je prisrčno, sproščeno in globoko doživetje, ki bo ostalo v spominu do snidenja v naslednjem letu. Zahvala vsem, ki ste bili z nami in ste sprejeli poezijo z odprtimi rokami.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti, foto: Dan Grešak

»KDOR MUZICIRA, SRCE ODPIRA.« (Salomon)

Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica se je konec aprila odpravil na gostovanje v Švico, v pobrateno občino Velikih Lašč Lützelflüh. Obiska se je udeležilo 40 učencev, sedanjih in bivših, Glasbene šole Ribnica in dislociranega oddelka Velike Lašče.

Po celodnevni vožnji so nas občani Lützelflühja prisrčno dočakali, čeprav smo malo zamujali. Stanovali smo pri gostujočih družinah, ki so nam na široko odprle vrata svojih domov in tudi src.

Z gotovostjo lahko rečem, da nisem bila še nikoli do sedaj deležna take gostoljubnosti od ljudi, s katerimi sem se srečala prvič. Na koncu nam je že zmanjkovalo besed pa ne le zaradi bornega znanja nemščine, temveč zadrege in osuplosti nad iskrenostjo in velikodušnostjo tamkajšnjih občanov.

Naslednji dan je sledil ogled glavnega mesta Švice - Bern. Naš vodič je bil g. Milan, po rodu Slovenec, ki že štirideset let živi in aktivno deluje v Švici. S svojo mladostniško energijo, navdušenjem in znanjem nas je popeljal na kratek ogled mestnega središča in medvedjega parka, zaščitnega znaka glavnega mesta, saj je to dobilo ime ravno po medvedih (nem. Bären). Za popolnejši okus po Švici smo se oglasili še v pokrajini Emmental in tamkajšnji sirarni.

Dan se je že prevešal v večer in sedaj je bil na nas red, da pokažemo iz kakšnega testa smo. Po skupni večerji, ki so nam jo pripravili občani, je sledil koncert. Dvorana je bila polna in obiskal nas je sam slovenski veleposlanik v Švici, gospod mag. Bojan Grobovšek. Vzdušje in energija na odru je bila neverjetna. Uspel nam je koncert, s katerim niso bili zadovoljni le domačini, ampak tudi mi sami. To se je videlo in čutilo. Z njimi nismo podelili le glasbe, ampak tudi del sebe. Po koncertu je sledilo še pozno v noč sproščeno druženje z domačini.

V nedeljo smo se v večernih urah srečno vrnili v Slovenijo.

Za konec bi se rada v imenu vseh orkestrašev iskreno zahvalila Občini Velike Lašče in podžupanji dr. Tatjani Devjak, ki nas je tudi spremljala na gostovanju v Švici in s svojo prisotnostjo dala

našemu obisku še večji pomen. Zahvala gre tudi društvu Verein Kulturucke, ki nam je omogočilo gostovanje v Lützelflühju pa tudi vsem tistim, ki že dolgo let aktivno delujejo pri ohranjanju prijateljskih vezi med tema dvema občinama. Zahvala gre tudi našemu učitelju Danielu Eyerju za njegovo veliko pomoč pri organizaciji koncerta.

Kajti na koncu so ljudje in lepi spomini tisti, ki nam ostanejo in vredno se je truditi zanje.

Za Simfonični orkester, 1. violinistka Lara Petrič Glasbena šola Ribnica se iskreno zahvaljuje vsem donatorjem in sponzorjem, da so mladim glasbenikom omogočili prijetno in nepozabno doživetje v Švici.

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK

SKARPA d.o.o., Gradež 44 a, 1311 Turjak

MALICE - KOSILA - PIZZE
JEDI PO NAROČILU
JUTRANJA KAVA OB 6.00 uri

DELOVNI CAS
Nedeljica - petek:
9.30 - 22.00
Sobota:
6.00 - 02.00
Nedelja:
7.30 - 02.00
Nedelja
8.00 - 22.00

KUD MARIJ KOGOJ Turjak
v sodelovanju z
JSKD RS OI Ljubljana - okolica

VABI NA
20. jubilejno medobčinsko
srečanje harmonikarjev

"TURJAŠKI
HARMONIKAR",

ki bo pod šotorom na Turjaku
v petek, 21. 6. 2013,
s pričetkom ob 18.30.
Sledilo bo družabno srečanje
z upevskimi **GAMA**.

LEPO VABLJENI!
Pokrovitelj srečanja je
Občina **VELIKE LASČE**.

KONCERT ZABAVNE GLASBE V VELIKIH LAŠČAH

Glasbena šola Ribnica je v Levstikovem domu Velikih Laščah priredila tretji koncert zabavne glasbe, za katerega lahko sedaj že z vso pravico rečemo, da je bil tradicionalni. Nastopali so učenci Glasbene šole Ribnica, ki so pokazali svoje znanje in predstavili šolo in svoje mentorje v najlepši luči. Ob tem se želimo zahvaliti Občini Velike Lašče, ki nam vsako leto zagotovi brezplačen najem dvorane.

Program je obsegal znane zabavne melodije, predstavljene s komornimi zasedbami in solistom. S tem je program dobil nov zagon, melodije so izzvenele znano in domače, obenem pa so dobile z novimi zasedbami tudi svežo podobo.

Nastopali so godalni orkester Glasbene šole Ribnica pod vodstvom mentorice profesorice Ksenije Abramovič Grom, pihalni orkester pod mentorstvom profesorja Vanje Tomca, sledil je kvartet harmonik profesorja Franca Malavašiča, koncert se je nato nadaljeval s kvartetom saksofonov mentorice Tjaše Perigoj, sodeloval pa je tudi Jakob Hočevnar, solist na harmoniki.

Lahko rečemo, da so učenci Glasbene šole Ribnica pokazali veliko znanja in navdušenja. Program je bil ubrano in tehnično dobro odigran, za kar gre zasluga njihovim mentorjem in šoli, ki jo uspešno vodi ravnateljica Majda Kokošinek, pri čemer je treba pohvaliti tudi mlade glasbenike, saj bi bilo brez njihove predanosti in discipline pri igranju instrumentov delo njihovih mentorjev zaman.

Kot vedno je bil koncert dobro obiskan in nastopajoči so bili nagrajeni z obilnim aplavzom, koncerta se je udeležila tudi podžupanja občine Velike Lašče dr. Tatjana Devjak.

Na koncertu so učenci glasbene šole predstavili del svojega skupinskega muziciranja, ki je nadgradnja individualnega pouka. Mentorji povedo, da se učenci skupinskega muziciranja v komornih skupinah ali večjih orkestrskih skupinah radi udeležujejo, da jih sprošča in zabava, obenem pa si pridobivajo izkušnje, ki jim bodo pozneje lahko koristile.

V množici dogodkov, ki jih je Glasbena šola priredila v teh mesecih in s katerimi nas bo navduševala tudi v prihodnje, med drugim gostovanje simfoničnega orkestra v Švici, letni koncert simfoničnega orkestra in promenadni koncert pihalnega orkestra Ribnica, si je koncert zabavne glasbe zaslužil svoj prostor, kar so potrdili tudi poslušalci. Želimo si še mnogo podobnih dogodkov in predstavitev znanja in predanosti naših učencev.

Ksenija A. Grom, Vanja Tomc, Martin Lavrič
GŠ Ribnica

OPRAVIČILO

V prejšnji številki Troble nam je v koledarju prireditve izpadla najava prireditve Pesem.si, za kar se organizatorjem iskreno opravičujemo.

Javni zavod Trubarjevi kraji

VOKALNI VEČER KVARTETOV IN KVINTETOV TURJAK 2013

Že šesto leto zaporedoma smo bili na Turjaškem gradu priča lepemu prepevanju in čudovitim glasovom slovenskih mož in fantov. Na šesti prireditvi Večer kvartetov in kvintetov, ki je potekala v Viteški dvorani, se je zbralo šest kvartetov in kvintetov.

Quercus Quintet iz Goriških brd

Planika iz Škofljice

Nastopili so kvarteti Škrip iz Borovnice, domači Zvon iz Turjaka, kvartet Sosedje iz Žirovnice, Karik iz Tolmina, Planika iz Škofljice, kvartet Krašnja iz Lukovice in Quercus Quintet iz Goriških brd. Prireditve letos ni bila tekmovalne narave, prav zato morda pa je bilo druženje po njej tako prešerno in sproščeno, saj so se nastopajoči in poslušalci združili ter skupaj zapeli. Organizator prireditve Božo Zalar je prireditve opisal: »Publika je z veselimi obrazi pokazala zadovoljstvo nad prireditvijo, ki je dokazala, da slovenska narodna in ljudska pesem živi in bo preživela, dokaz za to pa so mladi in kvalitetni sestavi, ki se vračajo vsako leto znova. In to je smisel tega srečevanja.« Za uspešno izpeljano srečanje se organizatorji zahvaljujejo sponzorjem in pokrovitelju prireditve občini Velike Lašče ter obiskovalcem za obisk in jih hkrati že vabijo na naslednje v letu 2014.

Urša Zalar

POLETNA MUZEJSKA NOČ

Sobota, 15. junij,

Trubarjeva domačija na Rašici ob 19.30

NAŠA VSAKDANJA KULTURA

Pogovor mladih o pomenu lokalne kulturne dediščine

ob 21.00

NOVA POEZIJA –

recital v spominski sobi
Izbor del velikolaških avtorjev Ana Porenta

Na ogled bodo **razstave:**

Mlinarji in žagarji – Temkova žaga
Razstava 31. srečanja likovnih umetnikov
Trubarjevi kraji – galerija Skedenj
Brez Lašč ni Lašč – Trubarjeva čitalnica

Vabljeni!

KULTURNO DRUŠTVO GODBA DOBREPOLJE,
ZVEZA DRUŠTEV PIHALNIH ORKESTROV IN GODB DOLENJSKE IN
BELE KRAJINE IN OBČINA DOBREPOLJE

VABIJO NA PRAZNOVANJE

80. OBLETNICE USTANOVITVE GODBE DOBREPOLJE IN DNEVA DRŽAVNOSTI.

SPORED PRAZNOVANJA:

PETEK, 21. JUNIJ, OB 20. URI
V DVORANI JAKLIČEVEGA DOMA NA VIDMU
SLAVNOSTNI KONCERT GODBE DOBREPOLJE.

SOBOTA, 22. JUNIJ, OB 18. URI
NA VIDMU
SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV IN GODB
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
SVEČANA PARADA GODB MAŽORETNIH SKUPIN
IN NARODNIH NOŠ
SKUPNI NASTOPI GODB PRED OBČINO NA VIDMU
SLAVNOSTNI GOVOR ŽUPANA JANEZA PAVLINA OB
DNEVU DRŽAVNOSTI
POSAMEZNI NASTOPI GODB
DRUŽABNO SREČANE V ŠOTORU NA ŠPORTNEM
IGRIŠČU Z ANSAMBLOM
De ŽUR
ZA OKUSNO HRANO IN HLADNO PIJAČO BOMO
POSKRBELE DOBREPOLJSKI GODBENIKI

VABLJENI

Knjižnica Frana Levstika

Delavnica **Zdrava hrbtenica**

četrtek, 6. junij, ob 17.00 uri

Na delavnici bomo s praktičnimi vajami poskusili izboljšati telesno držo in se naučiti samokorekcije. Prikazali bomo praktične in enostavne vaje za pravilen in varen način hoje, teka, sedenja, vstajanja iz postelje in pravičnega pobiranja predmetov.

Delavnico organiziramo v sodelovanju s Športnim društvom Metulj.

Prijavite se lahko v knjižnici, na tel. 788 98 86 ali velike.lasce@mklj.si

KNJIŽNICA FRANA LEVSTIKA

NOV URNIK

pon., čet., pet. 12.30–19.00
sre. 10.00–15.00

IZPOSOJA

knjige 3 tedne

DVD-ji 1 teden

IZPOSOJA REVIJ

za odrasle, otroke in mladino

LETNA ČLANARINA

mladi do 18. let in nezaposleni
BREZPLAČNO
študenti in upokojenci 8,00 eur
zaposleni 12,50 eur

KNJIŽNE NOVOSTI

Odrasli

Ileposlovje

OGNJENI LORD, G. Foley
ZAMENJAM RAZSVETLJENJE ZA ..., S. Atai
KER TE NIHČE NE NAJDE, A. G. Barlett
SULTANOVA ŽENA, J. Johnson
ZADNJI FANT, N. Roberts
MREŽA, A. De La Motte
LJUBLJANA, E. Sanchez Rugeles
KREMEN KLJUČ, R. Miškot
LETO MINE, DAN NIKOLI, Ž. Laušević
TRIJE, D. Glamirina
TOLMINCI, I. Pregelj
NEKAJ IZ TIFFANYJA, M. Hill
ŽAREČA ŽICA, J. Deaver
BARVE LJUBEZNI, V. Jackson
NE GUGLAJ STRTEGA SRCA, E. Garcia
SRČNE ŽELJE, J. Deveraux
ADAM RAVBAR, M. Erzin
NOVOROJEN, M. Mazzantini
PRAVILA PRIVLAČNOSTI, C. Dodd
SLUČAJI USODE, P. Pajk
OB TEBI, J. Moyes
ROKOPIS IZ AKRE, P. Coelho
ORLI NA POHODU, S. Scarrow
ŠKRLATNO SVARILO, T. Alexander
V SIBIRIJO, P. Petterson

Stroka

BLATO, ZNOJ IN SOLZE, B. Grylls
SUPERIMUNOST, J. Fuhrman
1001 IZBOLJŠAVA VRTA
KOZOLEC NA PREPIHU ČASA, D. Štepec
NA LOVU ZA ZAKLADOM
RESNICE IN LAŽI O HRANI, A. Šupe
SLOVAR NOVEJŠEGA BESEDJA
SLOVENSKEGA JEZIKA
GREAT BRITAIN, M. Leapman
FRANCE, vodič

CELOSTNI RAZVOJ OTROŠKIH
MOŽGANOV, D. Siegel
SAMO LJUBEZEN NI DOVOLJ, A. Beck
OD DAVNINE DO DIVJINE, D. Cortese
SHRANJENO BOGASTVO DOMAČEGA
VRTA
ODKAR SEM SE VZLJUBILA, LJUBIM, I.
Kuzmanovič
HODIMO!, priročnik
UPRIMO SE RAKU, priročnik
SKRIVNOSTI ŽIČKE KARTUZIJE, M. Novak
KRAVE MOLZNICE, A. Orešnik
ŠČEPEC VEDENJA, priročnik
ZRELA HRUŠKA PADE SAMA, B. Godec
SCANDINAVIA, vodič
AUSTRIA, vodič
ČAROBNI ZELIŠČNI VRT, M. Grilc
SKRIVNA DIRKA, v zakulisju Tour de
France, T. Hamilton
ČI SAMOMASAŽA, M. Chia
VIDIM SE V TEBI, L. Jarosch
DOMISELNA DARILA IZ NARAVE, C.
Költringer
POKOJNINSKI SISTEM PO NOVEM,
priročnik
PERMAKULTURNI VRT, B. Januš

Otroci in mladina

Stroka

ZEMLJA IMA SRCE
NOVICE IZ ALEJE MLEČNIH ZOBKOV, A.
Russelmann
TRENING INTIMNOSTI IN VEČNE LJUBEZNI,
D. Deida
SPOMINI, G. Bosco

Ileposlovje

ZGODBE IZ PODZEMLJA, M. Bavec
KRALJEVA CESTA IN DRUGE ZGODBE, M.
Kovačević Beltram
ŽELEZNI JANEZ, J. Grimm
ČAROVNIŠKA ŠOLA, C. Ondracek
SAMO ZA EN DAN, M. Mai
KNJIGOLJUB IŠČE ZAKLAD, R. Bertram
MOJSTRSKI TAT, F. Lenk
POTOVANJE OKOLI SVETA ..., J. Verne
ŠIFRA ZALJUBLJEN DO UŠES, L. Kubuitsile
KOT V FILMU, V. Möderndorfer
GUGALNICA, G. Rus
ELA IN PRIJATELJI, 2. del, T. Parvela
GOSPOD GNILC IN ČEŠNJA, A. Stanton
GOSPOD GNILC IN TAJNO DRUŠTVO, A.
Stanton
KONRAD, FRIDZ IN KUNEC, B. Spinnen
SIMPL, M.A. Murail
LAHKO NOČ ZA MEDVEDKA, B. Bonny
ČUDEŽNA BOLHA MEGI IN ŽELVICI ..., D.
Muck

Stritarjeva cesta 1, Velike Lašče, Tel. 788 98 86

ZGODBICE O MUCAH, N. Horvat
KAPITAN STRANIŠČA, R. Inserra
METKA VETER IN PETER ŠILČEK, A. Blabey
OSUPLJIVA ZGODBA BARNABYA
BROCKETA, J. Boyne
PIPI IN MELKIAD, E. Loewe
TINE IN BINE V VESOLJU, A. Havukainen
PANDEMONIUM, L. Oliver
MIRKO IN VITKO, A. Kolar

DVD, CD odrasli

SURIKATE, dokumentarni
MISIJA ARGO, drama
ROBOT IN FRANK, drama
PIJEVO ŽIVLJENJE, pustolovski
THE HOBBIT, fantazijski
DESKARJI, drama
VSE TISTE LEPE STVARI, drama
RIMU Z LJUBEZNIJO, komedija
BREZ NADZORA STARŠEV, komedija
ZEMLJA, dokumentarni

DVD, CD otroci in mladina

YU-GO-OH, 12. in 14., dvd
FINDING NEMO, dvd
GROZNI GAŠPER, dvd
JUTRANJA ZARJA, dvd

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo "urbanističnega dela"
posebnega dela projekta
(lokacijska dokumentacija po starih
predpisih, vodilna mapa po novih
predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije
za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in
parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

PRAZNIK POMLADI NA GRADEŽU

Letos je večina od nas verjetno komaj čakala, da se dolga zima z debelimi pošiljkami snega končno poslovi, in na Gradežu smo spet »poklicali« Zelenega Jurija, da bi jo pomagal pregnati. Društvo za ohranjanje dediščine je namreč organiziralo prireditve Praznik pomladi; in res je bilo tisti dan, v nedeljo, 28. aprila, vreme končno podobno pomladanskemu, čeprav nas je dopoldne prav po aprilsko tudi malo namočilo.

Priprave na praznik so se začele že nekaj dni prej, ko so še grozili temni oblaki in dež, vendar močnih članov društva in drugih vaščanov to ni odvrnilo od obveznega postavljanja stojnic, klopi, šotorov, »jurčka« za pijačo ...

Na dan prireditve so pridne članice društva in druge vaščanke že zjutraj očistile in nasekljale zelenjavo za golaž in prilogo k dobrotam z žara ter pripravile vse drugo, česar ne sme manjkati v ponudbi. Tudi zaposleni v Mesarstvu Marinček so meso pripeljali že dopoldne, najprej sta se na ognju zavrtela odojka, kasneje so zacvrčale tudi krače »izpod peke«. Andrej Jakob iz društva je zakuril ogenj za kotel, iz katerega je kmalu zadišal še golaž.

Dopoldne so prispeli ljubiteljski slikarji iz Društva likovnikov Ljubljana, katerih dela bodo še do 26. maja razstavljena v turjaškem grajskem stolpu. »Pokukat« sem šla na njihove skrite kotičke, da bi jih lahko opazovala pri umetniškem ustvarjanju. Valerijo Strežek iz Rakeka sem našla med čopiči na stolčku na začetku vasi. Naše likovne akademije se je udeležila že šestič. Pritegneta jo prijetna vas in vzdušje, rada slika vaške motive, pokrajine, hiše, drevesa in cvetlice, ljubiteljsko se s tem ukvarja že deset let. Po poklicu je sicer profesorica francoščine in angleščine; v cerkniškem društvu upokojencev vodi jezikovne tečaje. V sušilnici sem med ustvarjanjem za mizo zmotila Jožico Šubic. Povedala je, da spremlja moža slikarja, Milana Šubica, ki išče motive nekje po vasi, sama pa se sicer ljubiteljsko ukvarja s pesništvom in risanjem mandal. Oba sta člana Kulturnega društva Frana Govekarja Ig. Na Gradežu je prvič, občuduje stare hiše in kozolce, navdušena je, kako ohranjamo in skrbimo za kulturno dediščino. Del dediščine, ki se ji zdi zelo pomembna, so tudi mandale, čeprav marsikdo tega ne ve. Beseda izvira iz sanskrta in pomeni krog, red, strukturo, osrediščenje in popolnost, srečamo pa jo v vseh kulturah po svetu. Pojasnila je, da so jo našli tudi na 4.000 let stari barjanski keramiki. Kot krožne oblike, univerzalni vzorci, ki izhajajo iz enega središča, nas mandale obkrožajo

tudi v naravi. Zamislimo si, kako sta videti prerezano jabolko in pomaranča, kakšni so »vzorci« narcise, sončnice, solnih kristalov, snežinke ... Od mikro- do makrokozmosa, od celice do veselja se vsi vzorci združujejo in ponavljajo. Že od praveka je mandala pomenila glavni simbol za koncentracijo, meditacijo, osebnostni razvoj, zaščito in zdravljenje. Zato ji rečejo tudi »zdravilni krog« in »krog svetlobe«. Tako so mandalo (predvsem pentagram) pogosto risali ali vrezovali na zibke, da bi varovala otroke, najdemo jo na kozolcih, opazila sem jo na stari skrinji v sušilnici, mandale so tudi idrijske čipke ...

Kar še bi klepetala z gospo Šubic, vendar se je približeval uradni začetek prireditve, tako sem se pridružila približno petdesetim pohodnikom, ki so se že zbrali pred sušilnico. Že mnogo pred svojim nastopom so se pripeljali tudi člani folklorne skupine Blagovna, tako da jim je Boris Zore, novi direktor Javnega zavoda Trubarjevi kraji (in do nedavnega dolgoletni predsednik društva), pred pohodom predstavil namen in dejavnosti našega društva ter delo v sušilnici.

Ob 14. uri smo odšli na sprehod po cvetočih vaških sadovnjakih, travnikih in pašnikih. Stane Zabukovec je kot vsako leto med potjo poskrbel za razlago, predvsem o starih sortah sadnih dreves. Žal so novi nasad pozimi oglodali sestradani zajci, tako da bo treba sadovnjak ponovno obnoviti. Na razgledni točki, ki se imenuje »nebesa«, je povedal zanimivo prigodo, kako so tam včasih z zvijačno vabo – zaprtim kanarčkom – lovili ptiče. Z roba vasi smo lahko opazovali tudi bližnje vrhove ter sosednje zaselke. Ves čas je z ljudskimi napevi za prijetno vzdušje poskrbela domača vokalna skupina Suhe češplje, glasove pa so ubrano dodali tudi člani folklorne skupine.

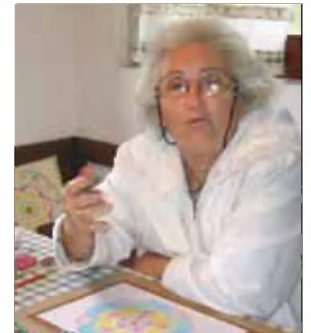
Med potjo smo si ogledali še staro Koroščevo klet, kjer sem izkoristila postanek za pogovor z dvema obiskovalcema, ki sem ju slišala govoriti v tujem jeziku. Predstavila sta se mi Marina Mencinger in Juan Antonio Contreras, za katera sem kasneje

Jutranje priprave

Slikarka Valerija Strežek

Jožica Šubic med risanjem mandal

Ubrano petje pred pohodom

izvedela, da sta zdravnica in kemijski inženir (ter znanstveni raziskovalec), po rodu iz Španije. Družina sicer živi v Ljubljani, za našo prireditev pa so izvedeli iz spletnega Napovednika. Marina je povedala še, da so na Gradežu drugič, zadovoljni so s ponudbo, saj je primerna za vso družino: igre za otroke, sprehodi, pa še okusna kulinarika in nekaj kulture ...

Ob 15. uri nas je v vaškem središču že pozdravila vodiška godba na pihala, ki je zaigrala številne znane in manj znane vesele skladbe, tako da se je folklorna skupina s plesom najprej predstavila kar na cesti, potem pa je nadaljevala na glavnem odru. Ko se nam je pridružil Zeleni Jurij na simpatični kobili Megi, mešanki z lipicancem, smo v povorki krenili na končno prizorišče na začetku vasi, kjer nas je že čakala raznovrstna ponudba na ognju, stojnicah in pod »jurčkom«. Domačinke so spekle domače potice in pecivo, tradicionalno so seveda ponujale tudi dobrote in suhega sadja. Sekcija za zdravo življenje Društva Zapotok je prodajala različne ekološke dobrote in izdelke: čaje, semena, kekse za domače ljubljence; slike iz posušenega cvetja, nageljčke iz krepastega papirja,

Petje v stari Koroščevi kleti

Nastop folklorne skupine Blagovna

slamnate predpražnike ... Sosednja stojnica je bila polna pletenih košaric; avtorja Janka Marinča, sicer lesarskega inženirja iz Kočevja, pa smo pri izdelavi lahko tudi opazovali. Za večino hrane je poskrbel že omenjeni mesar Marinček, poleg odojka in krač je ponudba zajemala tudi klobase; golaž in postrvi »po gradeško« pa so pripravljali člani in članice društva.

Med obiskovalci, ki se jih je zvrstilo več kot 500, sta bila tudi motorista Olga in Jože Sešek iz Ljubljane. Na jurjevanje sta se pripeljala že drugič, povedala sta, da jima je prireditev všeč, Jože pa je malo v šali dodal, da se je, ob odlašanju z odhodom zaradi vmesne plohe, spomnil prav lanskih okusnih klobas. Kot zanimivost naj omenim še obisk sestrične turjaških graščakov Auerspergov, ki živi v Salzburgu in jo je na našo prireditev pripeljal Evgen Šerbec, oskrbnik turjaškega gradu.

Prikaz kmečkih opravil

Pod bližnjim Zoretovim kozolcem so si obiskovalci lahko ogledali nekaj starih opravil, pod novim Zabukovčevim kozolcem pa stalno zbirko starega kmečkega orodja. Otroci so se zabavali s pastirskimi igrami, še posebej so bili navdušeni nad samostojno pripravo hrane, saj so si nad ognjem na palicah sami spekli hrenovke in kruh. Ob 18. uri je v pomoč pomladnemu soncu zagorel

Zeleni Jurij na pohodu

tudi kres, ki so ga ves čas spremljali gasilci, da ogenj ne bi kam »pobegnik«.

Za rajanje je poleg folklorne skupine in pihalne godbe poskrbel domači narodnozabavni ansambel Pojav. Ker je bil njihov repertoar raznovrsten, so bili zadovoljni tako starejši kot tudi mlajši poslušalci in plesalci.

Zdenka Zabukovec

EKODAN NA GRADEŽU

Vodstvo grosupeljske Osnovne šole Brinje je za učence četrtilih razredov v sodelovanju z Zavodom Parnas in Društvom za ohranjanje dediščine Gradež v soboto, 6. aprila, organiziralo ekodan, s katerim so nadomestili prosti petek, ki so ga imeli 3. maja. Oglede kmetije Zabukovec in sušilnice sadja na Gradežu je bil prilagojen dežju, čeprav ni bilo videti, da bi otroke, polne energije, slabo vreme kaj pretirano motilo. Razdeljeni v tri skupine, simbolično poimenovane Jabolka, Hruške in Slive, so pod vodstvom učiteljic krožili po različnih prizoriščih, kjer so jih že čakali člani družine Zabukovec in Jana Feguš iz omenjenega društva.

Pod kozolcem so si skupine ogledale staro kmečko orodje in posode, Stane pa jim je z veseljem razložil, čemu so nekoč služili posamezni kosi oz. kako se, sicer redkeje, še danes uporabljajo. Radovedne otroške oči so seveda odkrile že zgornji prostor na kozolcu in v gosjem redu so se po stopnicah povzpeli raziskovat tudi ta del kozolca.

Posamezna poslopja, orodja, stroje in opravila na kmetiji jim je razkazala in pojasnila Jožica, predvsem so se zadržali v hlevu, kjer jim je pokazala tudi ročno molžo. Za mnoge učence iz podružnične šole Polica delo na kmetiji ni neznano, večina učencev iz Grosuplje pa je pridobila tudi nove izkušnje. Prav odhod iz hleva so skupine kar odlašale in odlašale, saj so lahko občudovali tudi nekaj mladičkov, najbolj pa so jih navdušili mladi kozlički in kozice. Mnogi so sicer s strahom ali previdnostjo živali tudi poskušali nahraniti, mlade kozje mladičke pa so prenašali v naročju kot prave domače ljubljence.

Na kmetiji so med drugim izvedeli, kako poteka predelava mleka, Teja jim je tudi praktično prikazala pripravo skute in sira, kar so lahko tudi poskusili. Pozorno so spremljali njeno delo, ob razlagi jim je postavljala tudi

posamezna vprašanja. Tako je bilo zelo zabavno poslušati njihovo ugibanje ob napenjanju možgančkov, »kako se že imenuje tista tekočina, ki ostane ...« (sirotka – op. avt.).

V sušilnici jim je Jana predstavila postopek ekološkega sušenja sadja od priprave, kurjenja do sušenja in uporabe suhega sadja. V sušilnici jih je čakala še malica in tudi kratkega predaha so se nekateri še posebej razveselili.

Njihovi radovedni in »sončni« obrazy so kazali, da jim je dopoldan kljub slabemu vremenu prijetno minil, vsekakor pa obiska ne bi zamenjali s sedenjem v šolskih klopeh. Mnogi so celo zatrdili, da bi – predvsem zaradi živali – z veseljem prišli na kmetijo kar za ves konec tedna.

Zdenka Zabukovec

VAS VELIKE LAŠČE POSTANE TRG VELIKE LAŠČE

Trg je naseljen prostor, ki je večji in pomembnejši od vasi in manjši od mesta, vendar z določenimi značilnostmi obeh. Podeljevanje trških in mestnih pravic je izključno vladarska pravica.

Prvo načrtno urbanizacijo so na našem ozemlju začeli izvajati Rimljani. Po propadu Rimskega imperija so prostrani gozdovi prekrili ruševine, ki so čakale nove naseljence. V srednjem veku, predvsem v karolinskem obdobju (8.–9. st.) se je začel z nastajanjem trgov in mest ponoven načrten vstop v urbanizacijo.

Trgi so pri nas nastajali pozneje. Trgovci in krošnjariji so se naseljevali ob vznožjih grajskih hribov in začeli trgovati. Za obrambo in zaščito pred roparji so v zameno za primerno odkupnino zaprosili svojega grajskega gospoda. Na tak način, predvsem pa ob podpori in poznanstvih gospodstva Auersperg, je postal trg Turjak. Za turjaške trške pravice pisno izvemo šele leta 1574 iz nekega povabila, da naj bo pri krvavi rihti (1) v Kočevju tudi prisednik (2) iz trga Turjak.

V srednjem veku je bil trg predvsem središče **gospodarskih dejavnosti**, kraj, kjer se je nakupovalo in prodajalo – torej **tržilo**. Lašče, ki so dobile trške pravice mnogo pozneje (tik pred iztekom novega veka), niso spadale v to skupino nastajajočih trgov.

Vas Velike Lašče so postale trg po **urbanistični poti (smislu)**. Zaradi večanja števila prebivalcev (ki je bil tudi važen kriterij, zapisan v cesarsko kraljevem zakoniku Avstro-Ogrske monarhije o podeljevanju trških pravic), so se v naselju začeli oblikovati sedeži javnih ustanov. Že pred sto leti so bile v Laščah te javne ustanove:

– **sedež okrožnega sodišča**, najbolj spoštovane in bogaboječe veje sodne oblasti cesarsko

kraljevega glavarstva Kočevja,

– davčna uprava,

– župnijski urad,

– žandarmerijska postaja,

– železniška postaja,

– ljudska (grundschule) šola podeželskega tipa,

– vršili pa so se tudi letni sejmi.

Zanimivo je tudi dejstvo, da so Velike Lašče v tistem času premogle kar dve gostišči s prenočišči.

Bilo bi zelo nenavadno, če ne že ponižujoče za uglajeno dunajsko cesarsko diplomacijo, da bi se te javne ustanove nahajale na vasi. Zanesljivo se je ideja, da se vas Lašče povzdigne v trg, rodila med domačini. Tudi čas je bil ugoden in je šel na roke tedanjim laškimi vodilnim možem in razumnikom. To je bil čas, ko je v evropskem prostoru že dišalo po smodniku, do prvega svetovnega spopada je manjkalo samo še sprožilni mehanizem.

Na občinski seji dne 26. januarja 1913 so svetniki še zadnjič podprli **županov predlog »glede proglasitve Velike Lašče za trg«**. V tistem času je občino vodil župan Josip Virant iz Rašice. Svojo utemeljitev so po uradni poti prek Kranjske deželne vlade poslali na kraljevo cesarsko Notranje ministrstvo na Dunaj.

Utemeljitev so napisali v treh sklopih:

I. Sedež javnih ustanov – (Glej zgoraj ustanove v Velikih Laščah pred sto leti.)

II. Velike Lašče - dinarsko križišče važnih gospodarskih poti

Križišče pomembnih poti je bil zelo važen kriterij pri podeljevanju trških pravic.

V drugem sklopu so zapisali pomembnost lege vasi Velike Lašče v Spodnji Kranjski. Preko laškega podolja poteka v dinarski smeri glavna cestna in železniška povezava med ljubljanskim zaledjem in

hrvaškimi primorskimi deželami (kočevski odcep južne cesarske železnice Dunaj–Trst).

Skozi Lašče pa poteka edini prečno dinarski prehod tod okoli, ki so ga rimski legionarji naredili že v antični dobi in je povezoval celinsko občutljivo obmejno območje s srčiko Rimskega imperija. V poznem srednjem veku je prav po tej poti potekal karavanski promet med stiškimi gospodarstvom in oglejsko nadškofijo, kamor so v tistih časih cerkveno

pravno spadali naši kraji.

III. Gospodarske dejavnosti

Gospodarska dejavnost je bila tudi važen kriterij pri podeljevanju trških pravic.

Navedli so:

Glavno gospodarsko panogo prebivalstva predstavljata poljedelstvo in živinoreja. Trgovina in obrt še zaostajata, a se tudi na tem področju že kažejo prvi znaki živahnejše aktivnosti prebivalstva. Ker naselje obdajajo prostrani in bogati gozdovi, se je začela razvijati lesno predelovalna industrija.

V naselju potekajo živinski sejmi, ki se z leti večajo tako po ponudbi kakor povpraševanju. Kar pet letnih sejmov je potekalo v tistem času. Sejmi so se vršili 21. junija (3), na Marjetin ponedeljek (4), v četrtek pred binkošti (5), 9. septembra (6) in 6. novembra (7).

Vse navedene utemeljitve laških politikov, gospodarstvenikov in cerkvenih mož so bile dovolj, da je Njegovo veličanstvo Franc Jožef I. potrdilo odločitev Cesarsko kraljevega notranjega ministrstva, da se **vas Velike Lašče z dnem 14. maj 1913 povzdigne v trg** Velike Lašče.

Cesarsko kraljevo Notranje ministrstvo Avstro-Ogrske monarhije je dokument pečatilo in ga poslalo v vednost deželni vladi Kranjske.

Tako so Velike Lašče dobile trške pravice, vendar brez likovnega simbola – grba. Občina je kmalu naročila grb v Lipah v Črni vasi, pri Laščanom že znanem kiparju in medaljonarju Svitoslavu Peruzziju. Prav on je izdelal dva Levstikova spomenika – enega v Velikih Laščah in drugega, ki se nahaja v Narodnem muzeju v Ljubljani.

(O starem in novem grbu boste lahko brali v prihodnji številki Troble.)

Navajam prevod pisma občinskega sveta Velike Lašče Njegovemu veličanstvu

C. KR. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Dan in št. vknjižbe: 28. marec 1913 št. 11178

C. kr. deželna vlada za Kranjsko

Ljubljana, 22. marca 1913

Št. 7032

Zadeva:

Vas Velike Lašče: povzdignjenje v trg; prošnja občinskega sveta Velike Lašče Njegovemu veličanstvu.

Za

C. KR. MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
na DUNAJU.

Z ozirom na razglas z dne 2. januarja 1913, št. 47056 ex 1912, ima deželna vlada čast, da ob priloženi prošnji občine Velike Lašče za povzdignjenje naselja Velike Lašče v trg ob spremljajočih poizvedbenih aktih poda naslednje poročilo:

Strnjeno naselje Velike Lašče, ki pripada občini Velike Lašče, leži nedaleč stran od istoimenske železniške postaje dolenskih železnic, linije Ljubljana–Kočevje, na križišču razvejanega cestnega omrežja; po zadnjem štetju prebivalstva šteje 91 hiš s 582 prebivalci. Glavno pridobitveno panogo prebivalstva predstavljata

poljedelstvo in živinoreja; trgovina in obrt sicer še zaostajata, a se tudi na tem področju pridobitvene dejavnosti že kažejo prvi znaki živahnije aktivnosti prebivalstva. Od večjih industrijskih obratov v kraju je potrebno omeniti stolarno in parno žago; tu se obdelujejo izdelki iz obsežnih gozdov, ki v širokem obsegu obdajajo občino Velike Lašče. – Bogate lesne zaloge v teh gozdovih predstavljajo trdno jamstvo, da se bosta v občini in posebej v naselju Velike Lašče lesna industrija kot tudi trgovina z lesom od sedanjih skromnih začetkov razvili v gospodarski dejavnik, ki ga ne gre zanemarjati. Rodovitnost tal, bogate zaloge lesa v obširnih gozdovih, ugodna geografska lega v središču razvejanega cestnega omrežja; vsi ti dejavniki zagotavljajo določeno blaginjo, s katerim prebivalstvo naselja Velike Lašče presega svoj izvorno kmečki izvor.

Poleg splošnih značilnosti naselja in občine Velike Lašče, v nadaljevanju poleg institucij, javnih ustanov in uradov, ki imajo svoj sedež v naselju Velike Lašče, priloženo poročilo c.kr. okrožnega glavarstva v Kočevju iz 10. februarja prejšnjega leta, št. 2063, podrobno pojasnjuje in deželna vlada si, v izogib ponavljanju, dovoljuje opozoriti na zadevna izvajanja.

Velikega pomena za naselje Velike Lašče je 5 sejmov in živinskih trgov, ki so tu organizirani vsako leto in so deležni velikega obiska. – Na živinskih trgih znaša dogon od 300 do 800 govedi in od 150 do 300 prašičev.

Deželna vlada smatra pričujočo prošnjo, ki jo v priloženem dopisu z dne 8. marca 1913, št. 4144, podpira tudi kranjski deželni odbor, vsekakor za upoštevanja vredno; zato ji je v čast predlagati, naj c. kr. ministrstvo na Najvišjem mestu podpre povzdignjenje naselja Velike Lašče v trg.

Cesarsko kraljevi deželni predsednik

Odobritev prošnje

K št. 11178/1913

(Izpolni vložiče po prejetju Najvišjega sklepa)

Priložena ponižna prošnja je bila z dne 14. maja 1913 v skladu s tukajšnjo poslovno številko 18280 ex 1913 premisljeno odobrena z Najvišjim sklepom.

H. 3. 1144.

Dunaj, 4. maj 1913 (Podpis vodje vložiča notranjega ministrstva)

(Pismo je iz »kanzleideutsch« prevedla Ana Virant.)

Pomen nekaterih besed:

1 – krvava rihta – v fevdalizmu deželno sodišče, kjer so na sodnem procesu podložnika obsodili na smrt;

2 – prisednik – vsak od sodnikov, ki skupaj s predsednikom sestavljajo sodni zbor;

3 – Alojzjev sejem, čas pred kresom, 21. junija goduje sv. Alojzij, zavetnik mladine;

4 – Marjetin sejem, svetnica Marjeta (Biserka, Marina) je ena izmed štirinajstih priprošnjikov v sili, predvsem priprošnjica kmetov in nosečnic. Goduje 20. julija, ker je takrat žetev in je rado vroče in treska; izročilo pravi, da so se ponekod bali in zato na ta dan niso spravljali ali vozili sena, da ne bi treščilo;

5 – »Vinštni sejem«, binkošti, prvotno praznik žetve, konec velikonočnega obdobja, s prihodom Svetega Duha začne delovati Cerkev navzven;

6 – Mali sejem, 9. september; dan po mali maši (8.sep.), spomin na rojstvo Device Marije, velikolaško farno žegnanje;

7 – Lenartov sejem, sv. Lenart, priprošnjik v vseh kmečkih zadevah in zavetnik kaznjencev.

»Kdor s trgom ne trpi, naj se s trgom ne krepki«

(Ptujski statut iz leta 1376, člen 94)

Manfred Deterding

JANEZ DEBELJAK – UČITELJ

V okviru Debeljakovega leta občine Ribnica se je v Rokodelskem centru 6. maja 2013 zvečer povabilu Muzejskega društva Ribnica odzvala zanimiva skupina nekdanjih učencev profesorja Janeza Debeljaka, da bi obudila spomine nanj in skupna šolska druženja. Ker je Janez Debeljak naš rojak, Retenčan, častni občan Velikih Lašč, je prav, da o tem dogodku preberemo nekaj vrstic. Lepo je bilo videti kar nekaj Laščanov med poslušalci, in prav je tako.

Razgovor je vodila novinarka in radijska voditeljica Mija Škrabec Albanas, ki je tudi bila Janezova učenka. Vsi prisotni govorniki so poudarili, kako močna učiteljska osebnost je bil profesor Debeljak.

»Učil je za življenje, zato je znanje, ki smo ga učenci dobili pri njegovih urah, imelo uporabno vrednost,« je poudarila Polona Lovšin, vodja Škrabčeve domačije v Hrovači.

Janez Škrabec, pomemben slovenski podjetnik, je poudaril, kako je ob stenskem zemljevidu narodnostnih skupin Evrope in ob njegovi prepričljivi razlagi spoznal, da slovenski narod ni majhen, saj je del velike slovanske družine, ki je pravzaprav največji narod sveta. Poleg tega je profesor Debeljak učencem, tudi njemu, vsadil v srce, da vse, kar podeduješ: izročilo, kulturo, misli, moraš prenašati naprej. »Njegovi učenci to izpričujemo vsak na svojem področju,« je izjavil na koncu.

Medard Pucelj, govorec in humorist, ki ga poznamo zlasti kot lik Ribn'čana Urbana na raznih prireditvah, je poudaril tudi humorno plat profesorja Debeljaka, ki je bil vedno za »hece«, včasih tudi malo piker, a nikoli žaljiv.

Tudi politik Jože Tanko je poudaril, kako kvalitetne in življenjske so bile njegove ure slovenščine. Predvsem pa se spominja kolesarskih ekskurzij osmošolcev v rojstne kraje svojih velikih rojakov, v Podsmreko, na Rašico in v Retje, kjer so obiskali tudi Janezovo rojstno hišo in bili na njenem dvorišču postreženi s čajem, sokom in prigrizkom.

Zanimivo je bilo, da se je Simona Škrabec v živo oglasila iz Barcelone, kjer živi in dela. Danes uspešna literarna ustvarjalka se kot učenka »petkarica« v vsem času osnovne šole spominja komentarja ob zadnjem pisju, ki ga je profesor Debeljak ocenil z besedami: »Več je treba!« Na prvi pogled boleča pripomba, a dolgoročno zelo vzgojna. Med govorniki je bil tudi Laščan Andrej Perhaj, ki je »Korena« predstavil ne kot svojega učitelja iz šolskih klopi, ampak kot življenjskega učitelja, kot »avtoriteto iz Ribnice«. Nobena pohvala ali kritika ni imela niti približno take teže kot »Korenova«.

To je le nekaj utrinkov tega, kar so govorniki v tem večeru povedali, in le nekaj utrinkov vsega bogastva, ki ga je dal Janez Debeljak svojim učencem in tudi kolegom v zbornici.

Ivanka Peterlin

SPOZNAJMO SE IN NAČRTUJMO SKUPAJ – regionalno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine na Trubarjevi domačiji

Dne 25. aprila 2013 je bilo na Trubarjevi domačiji regionalno srečanje Dnevov evropske kulturne dediščine Spoznajmo se in načrtujmo skupaj.

Najprej smo si ogledali prispevek z izborom odlomkov televizijskih oddaj Podoba podobe, ki omenjene prireditve spremlja vsako leto. Nato je Nataša Gorenc, koordinatorka DEKD iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, predstavila evropski projekt Dnevi evropske kulturne dediščine, spoznali smo letošnjo temo in možnosti za sodelovanje tako s strani vladnega kot nevladnega sektorja. Še posebej si želijo sodelovanja šol, tako da bi dogodki DEKD prerasli v širše, krajevno dobro obiskane dogodke po vsej Sloveniji.

Andreja Bahar Muršič iz ljubljanske enote ZVKD je predstavila nepremično dediščino velikolaške okolice in opozorila, na katerih mestih bi bilo vredno strokovno službo ZVKD konkretneje vključevati.

Kot primer dobre prakse pa je Metka Starič iz zavoda Parnas predstavila lanskoletni dogodek Izkušnja dediščine – piškoti iz pločevinaste škatle, s katerim so se v Parnasovem interpretacijskem centru v Robu priključili akcijam DEKD v letu 2012.

(prispevek Nataše Gorenc, ZVKDS)

Slovenski Dnevi evropske kulturne dediščine so se razvijali skupaj z evropskimi. V dvaindvajsetih letih smo obravnavali mnoge teme, vezane za zvrsti dediščine, tematske vsebine, znamenite Slovence in teme, ki jih v ospredje postavlja Evropska komisija.

Leta 1991 smo odprli vrata in organizirali vodstvo po takrat javnosti še nedostopnih protokolarnih objektih posestva Brdo pri Kranju. Prišlo je le nekaj posameznikov, tako da zelenega odziva javnosti ni bilo. Z leti smo se naučili, da je pri takšnih projektih potrebna zadostna podpora medijev. Kmalu smo pridobili podporo in sodelovanje ustanov, ki se ukvarjajo z varovanjem in promocijo kulturne dediščine, zasnovali prireditve, ki še posebej opozarjajo na trenutno pomembna dognanja in izsledke ter problematiko varovanja kulturne dediščine. Od skromnih odzivov obiskovalcev v začetnem letu 1991 smo na septembrskih prireditvah v letu 1998 našli 10.000 obiskovalcev, lansko leto pa zaznamujejo številke: več kot 1.600 sodelujočih, 200 organizacij, 180 dogodkov in več kot 28.000 obiskovalcev. V zadnjih letih predstavljajo Dnevi evropske kulturne dediščine tudi dobre primere vključevanja civilne družbe v promocijo kulturne dediščine, kar omogoča aktivnejšo vlogo posameznikov pri njenem ohranjanju.

Osnovna vodila, ki jim sledimo pri pripravi skupnega programa prireditev, so:

- poteka v zadnjem tednu septembra (letos je to med 28. septembrom in 5. oktobrom);
- je obisk brezplačen ali pa je cena vstopnice znatno znižana,
- je spomenik manj dostopen ali sicer zaprt za javnost;
- spomenik, ki je sicer dostopen obiskovalcem, predstavite s posebnimi dejavnostmi, kot so vodeni ogledi, razstave, koncerti, predavanja, delavnice ...;
- prireditve je usklajena z vsebinskimi smernicami letnega programa ali zgolj odprete vrata stalnih ali občasnih razstav,

Andreja Bahar Muršič, odgovorna konservatorka za območje občine Velike Lašče, ZVKDS, OE Ljubljana, foto: Gašper Favai

muzejskih delavnic, predstavite pred kratkim obnovljen kulturni spomenik;

- za dogodek uporabljate uradno poimenovanje Dnevi evropske kulturne dediščine;
- na dan dogodka razobesite zastavo s simbolom DEKD, ki označuje in vabi obiskovalce k ogledu;
- dogodek prijavite s spletnim obrazcem (če prijavo oddate do 31. maja, bo dogodek objavljen v brošuri, sicer pa le v spletnem napovedniku);
- po svojih možnostih upoštevate priporočilo, da se na vseh promocijskih gradivih uporabljajo logotipi DEKD, Sveta Evrope in Evropske komisije.

Naloge ZVKDS pri koordinaciji Dnevov dediščine so, da:

- oblikuje vsebinska izhodišča in temo Dnevov dediščine;
- povabi k sodelovanju muzeje, galerije, arhive, lastnike in upravljavce kulturne dediščine, knjižnice, osnovne in srednje šole, univerze, občine, območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti, društva in posameznike;
- nudi vsebinsko pomoč organizatorjem;
- organizira osrednji otvoritveni dogodek, (ki bo letos 28. septembra na gradu Rajhenburg);
- zbere skupni slovenski program prireditev in ga objavi v spletnem napovedniku dogodkov ter v tiskani brošuri, izda in razdeli plakate, - poskrbi tudi za zastave s simbolom DEKD; vse našeto promocijsko gradivo je brezplačno; poskrbi za promocijo v medijih; v ta namen obvešča medije, organizira novinarsko konferenco, objavi časopisne in radijske oglase;
- izda tematsko publikacijo iz zbirke DEKD, ki na poljuden način predstavi temo leta.

Ena pomembnejših nalog ZVKDS je zagotovo sodelovanje z mediji. Odzive medijev na splošno ocenjujemo pozitivno, vsekakor pa si želimo še večje pozornosti tiskanih medijev in komercialnih televizij. S Televizijo Slovenija dobro sodelujemo, v produkciji RTV Slovenija je nastala že 15. monotematska oddaja Podoba podobe, posvečena DEKD. Poleg vrednosti, ki jo imajo oddaje za obveščanje javnosti o kulturni dediščini in o našem delu, so izredno kvaliteten in pomemben dokument o DEKD. Želimo pa si še boljše regionalne pokritosti. V obvestilih za javnost ZVKDS naredi regionalne in vsebinske poudarke. Zelo dobrodošlo pa je, da so se nekatera lokalna okolja, kot so Laško, Škofja Loka, Piran, Maribor sama organizirala in dosegla dobre rezultate. Zberejo informacije o prireditvah na svojem območju in jih sami posredujejo medijem. Rada bi poudarila, da je dobro sodelovanje z mediji vzeti kot priložnost, ne kot dodatno delo. Pri razvijanju in širjenju poslanstva DEKD smo dejavni na evropski ravni – letos, na primer, s pomočjo nove komunikacijske platforme Sveta Evrope, ki bo omogočila, da sodelujoče države bolje kot doslej

Nataša Gorenc, koordinatorka DEKD, ZVKDS, foto: Gašper Favai

na svetovnem spletu predstavljajo septembrske dogodke DEKD širši evropski in svetovni javnosti. Namen platforme je predvsem okrepiti zavest evropskih državljanov o skupnem evropskem kulturnem prostoru, ki ga gradimo tudi z odnosom do naše dediščine. Platforma na ta način ponuja priložnost, da se predstavijo vsi evropski dogodki v angleškem jeziku na enem mestu. Septembra letos bo na ta način predstavljenih prvih deset držav, med katerimi je tudi Slovenija. Stran pa bo v celoti zaživela prihodnje leto.

Rada bi vas opozorila še na en evropski projekt, ki se je razvijal vzporedno z Dnevi dediščine. **Fotografska izkušnja** je mednarodni fotografski in letos tudi video natečaj. V jubilejnem letu spomeniške službe ubira nekoliko drugačen vsebinski pristop. Namesto ozko določene teme pušča nadebudnim mladim ustvarjalcem in ustvarjalkam povsem proste roke pri izbiri motiva. Organizator, novomeški Lokalpatriot, avtorje in avtorice vabi, da v svojem okolju poiščejo kulturni spomenik oziroma objekt kulturne dediščine – še najraje tiste, ki so širši javnosti manj znani – in ga skozi objektiv ulovijo na svež in privlačen način. Svoja dela na temo, ki je letos po nekaj letih zopet usklajena s temo DEKD, lahko prijavijo mladi, stari od 10 do 21 let; nagrada je mikavna – izlet v francoski Strasbourg in Lokalpatriotova mednarodna fotografska delavnica. Rok za oddajo del je 24. maj 2013, izbor prispelih fotografij in dela nagrajencev bomo predstavili na odprtju DEKD na gradu Rajhenburg. Več o razpisnih pogojih in temi najdete na spletni strani fotografske izkušnje.

Še nekaj informacije o evropskem okviru akcije. Danes Dnevi evropske kulturne dediščine predstavljajo najuspešnejšo akcijo Sveta Evrope na področju kulture, saj povezuje 50 držav podpisnic evropskih konvencij s področja dediščine, 6.000 mest, 30.000 kulturnih spomenikov in 20.000.000 obiskovalcev.

Med petdesetimi sodelujočimi državami zagotovo izstopajo Francija, Velika Britanija, Nizozemska in Nemčija. Zanimivo je, da v Veliki Britaniji Dnevi odprtih vrat ali Heritage Open Days temeljijo na sodelovanju 40 tisoč prostovoljcev. Pri njih gre bolj kot ne za spoznavanje tistih spomenikov v privatni lasti, ki so sicer čez leto zaprti za javnosti. 4.600 objektov, privabi 2 milijona obiskovalcev v štirih dneh. Francija z 21.000 dogodki in 21 milijoni obiskov je absolutni rekorder Dnevov evropske kulturne dediščine.

Nekaj o dobrih izkušnjah preteklih let: osrednji otvoritveni dogodki v Idriji, Škofji Loki, Piranu.

Z otvoritvenimi dogodki po eni strani predstavljamo izbrano temo leta, po drugi pa kulturno in naravno dediščino lokalnega okolja. Naj izpostavim tri še posebej uspešne dogodke. Lansko leto smo, kot že nekaj let doslej, izbrali temo leta Evropske skupnosti in jo povezali s kulturno dediščino. Aktivno staranje, medgeneracijsko povezovanje, solidarnost med generacijami smo predstavili pod geslom Izkušnja dediščine.

Zbrali in predstavili smo vsebine, ki jih starejši lahko ponudijo mlajši generaciji, vse to z življenjskimi zgodbami, znanjem in modrostjo,

kar nam jih dediščina daje za sodobni čas. Idrija je bila lanskega junija uvrščena na Unescov seznam svetovne dediščine, zato je pobuda za osrednji dogodek prišla spontano z obeh strani.

K sodelovanju smo povabili vse ustanove s področij kulturne in naravne dediščine, vzgoje, izobraževanja in turizma, društva in zanesenjaške posameznike.

Občina Idrija in krajevna skupnost Idrija sta izdatno finančno podprli dogodek.

Mestni muzej Idrija je skrbel za vsebinsko plat dogodkov, to pomeni, da smo z dogodki zares predstavljali dediščino tega okolja. Rudnik živega srebra je za to priložnost pripravil posebno razstavo Idrija – zibelka naravoslovja. Rudnik pa je tudi veliko pripomogel k odlični organizaciji.

Rezultat je bil celodnevni program prireditev, v katerem se je predstavilo 400 sodelujočih iz 50 različnih organizacij. Obiskovalci so spoznali legendo o najdbi živega srebra, s pesmijo, plesom in dramatizacijami so se predstavili najmlajši in najstarejši, za javnost sta bila odprta dva rudniška rova, obiskovalci so spoznali lokalno kulinariko, imeli možnost naučiti se izdelati idrijski žlikrof. Prišlo je okrog 3500 ljudi. Odzivi sodelujočih in obiskovalcev so bili izredno pozitivni. Še posebej za velik uspeh štejemo, da je prireditev obiskalo 700 osnovnošolskih otrok in tako zapolnilo delovno soboto s kulturno-naravoslovno-tehniškim dnevom.

Podobno zamisel smo izvedli v Škofji Loki leta 2006 in v Piranu leta 2005. Loški DEKD so bili srednjeveško obarvani, saj je bila tema leta vezana na utrdbeno arhitekturo. Piranski DEKD pa so pravzaprav utrli pot večjim prireditvam ob Dnevih dediščine, v organizaciji ZVKDS. Zanimivo je, da je bil osrednji piranski lokalni partner društvo Anbot, ki je povezal v občini tiste ustanove, ki sicer ne sodelujejo ravno najbolje. Oba dogodka sta privabila več tisoč obiskovalcev.

Takšne prireditve so priložnost za popestritev kulturne in turistične ponudbe, predvsem pa so se izkazali za dobro priložnost, da se občani v skupnih akcijah še tesneje povežejo s svojim urbanim in podeželskim življenjskim prostorom.

Letošnja tema DEKD je **Sto let v dobro dediščine**.

Letos praznujemo stoletnico organiziranega varstva kulturne dediščine pri nas. Pred sto leti je bil umetnostni zgodovinar France Stele imenovan za deželnega konservatorja Spomeniškega urada za Kranjsko. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije po svojem poslanstvu skrbi za varovanje nepremične kulturne dediščine, zato bo obletnico obeležil z množico zanimivih dogodkov, znanstvenih srečanj, pripravil posebno izdajo Varstva spomenikov. Tudi letošnje DEKD smo posvetili tej temi. **S publikacijo iz zbirke DEKD in prireditvami se želimo prispevkom posameznikov pri varovanju kulturne dediščine.** Ker želimo ohraniti širok vsebinski okvir Dnevov dediščine, bomo z letošnjo temo obravnavali prav vse vrste dediščine: od snovne do nesnovne, od zgodovinskih parkov do tehniške dediščine, od starih listin do fresk ... Izpostavili bomo napore za ohranitev dediščine in opozorili tudi na neuspele poizkuse varstva.

Nataša Gorenc, koordinatorka DEKD pri ZVKDS

Tudi v letošnjem letu bo v projektu DEKD sodeloval Javni zavod Trubarjevi kraji. 5. oktobra 2013 skupaj z ZVKDS, OE Ljubljana in velikolaškimi društvi in drugimi organizacijami pripravlja osrednjo prireditev z naslovom »Dediščina za stare in mlade«.

Več o prireditvi boste izvedeli v prihodnji številki Troble.

KRATEK ZAPIS O DELU UPOKOJENCEV V DRUGEM TROMESEČJU 2013

Po dolgi zimi so naši člani prav zaživel v pomladanskem času. Že v marcu mesecu smo se družili na izletu, uživali v Begunjah pri Avsenikih in v ljubljanski Operi na predstavi Gorenjski slavček.

Aprila so nas zopet razveselili z dobro uvrstitvijo naši strelci na Pokrajinskem tekmovanju v Ljubljani. Obiskali smo Narodni muzej v Ljubljani in obisk končali na ljubljanskem gradu v prekrasnem sončnem vremenu in počastitvi Svetega Jurija. April smo zaključili z izletom v bolnišnico Franjo in obiskom Festivala klekljanja v Žireh.

V maju bomo imeli športni dan na Pohorju s pohodom na Osankarico in ogled operete Vesela vdova.

Članice krožka ročnih del "Nitka" pa se pripravljajo na 15. razstavo ročnih del ob občinskem prazniku v mesecu juniju.

Še kaj več pa si preberite v ostalih prispevkih naših članov. Pridružite se nam še v večjem številu.

Vaša predsednica Marija

KOTIČEK ZA UPOKOJENCE ODPRTO PISMO NAŠEMU UPOKOJENCU ALI BOLJE:

MARČEVSKI POTEPI OD PIVKE, PREK KALC IN PREMA DO NARINA

Spoštovani gospod Janez!

Kot ste bili verjetno obveščeni, je v marcu naše Društvo upokojencev organiziralo izlet po dolini reke Pivke in reke Reke. Pogrešali smo vas in res je bilo škoda, da se niste z nami za en dan preselili iz zasneženih Velikih Lašč v zeleno pomladansko naravo. Poln je bil Neredov avtobus in sonce nas je pozdravilo v Pivki, kjer smo za začetek obiskali **Park vojaške zgodovine**. Nacionalna tankovska

Vpodmornici

in artilerijska zbirka nam je dala enkratno vpogled v bogato vojaško-zgodovinsko dediščino iz obdobja 2. svetovne vojne, nekdanje Jugoslavije, iz obdobja hladne vojne in slovenske osamosvajanja. Zbirko dopolnjujejo bojni pripomočki in osebni predmeti vojakov. Povedati vam moram, da sem prvič v življenju imela tudi priložnost zlesti v čisto pravo podmornico, ki je razstavljena na dvorišču bivše vojašnice. Pravijo, da je podmornica P-913 »žepna« različica, dediščina bivše SFRJ, ki pa je bila plod razvoja in gradnje slovenskih podjetij. Mnoge nas je navdušila. Kako bi obujali spomine šele vi kot nekdanji jugo vojak! Če bi bila naša družba malo mlajša, bi se lahko podala tudi na štiriurno krožno pot vojaške zgodovine in na vrh Primoža, kjer se nahaja podzemna utrdba in približno 500 m rovov s skladišči streliva, bivalnimi prostori in bojnimi položaji. To smo raje pustili za drugič in se odpeljali proti Zagorju, kjer

na pobočju Brega stojijo med stoletnimi lipami ostanki gradu oziroma okrogel stolp gradu Kalec. Prvotno podoba s stanovanjskim delom lahko najdete na Valvazorjevi grafiki. Grad so sezidali pl. Steinbergi v 17. stoletju in je bil dom Franca Steinberga (1684–1765), strokovnega pisatelja in risarja

Grad Kalec

Obvestilo!

PGD Velike Lašče obvešča vse občane, društva in podjetja, da bo preventivni pregled gasilskih aparatov v soboto **8. junija 2013**, pred gasilskim domom v Velikih Laščah od 8.00 ure - 10.00 ure. Vabljeni!

RENAULT KLANČAR

pooblaščen servis na lokaciji LJ-Rudnik

nadomestni deli in dodatna oprema
avtoplašči, premontaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela
popravila elektrike
nadomestno vozilo

Živahen... kot barve!

Grozničkova 11, 1000 Ljubljana
Tel: 01/42 72 001
Gsm: 041 710 151
Email: klancar@dealer.renault.si
Delovni čas: pon - pet: 8.00 -16.30

Med predavanjem

ter proučevalca Cerknškega jezera. V steno obrambnega stolpa je vzdana plošča v spomin na Miroslava Vilharja, na stoletni tabor in na sestanek aktivistov OF.

Moram se vrniti k **Miroslavu Vilharju**, ki je bil rojen v septembru 1818 v Planini. Bi je sin premožnega posestnika in lastnik Kalca. Študiral je pravo na Dunaju in v Gradcu. Leta 1845 se je preselil na Kalec, imel veliko družino, postal župan Knežaka in pozneje poslanec v državnem zboru. Omenjam ga predvsem zato, ker nisem vedela, da je pisal in uglasbil mnoge pesmi, za katere sem mislila, da so narodne. Naj jih nekaj naštejemo: Po jezeru, Rožic ne bom trgala, Zagorski zvonovi (ne gre za Zagorje ob Savi), Lipa zelenela je ... Ste vi to vedeli? Bil je ustanovitelj čitalnic, pobudnik tabora na Kalcu in povezovalc Pivke s kulturnim in političnim življenjem Slovenije. Tako je deloval do zgodnje smrti leta 1871. Zanimivo, ne?

Prem

Potem je pričelo rositi in odpeljali smo se proti Premu. Obiskali smo **grad Prem** nad slikovito dolino reke Reke in z Brkini v ozadju. Nov vodič, nova tema ... Romanska arhitektura iz leta 1213 je bila velikega strateškega pomena. Zamenjala je vrsto lastnikov: od Devinskih grofov, plemiča Walsee, Habsburžanov do grofa Porcia. Preživela je mnoge bitke od rimskih časov, srednjeveških bojev do turških vpadov. Razvoj in spremembe grajske in obrambne arhitekture prikazujejo makete, ki jih dopolnjuje arheološka razstava, grajska orožarna, zelo lepa je poslikava v slavnostni dvorani, ki jo krasi pozlačeno baročno ogledalo. V gradu je tudi kapela iz 14. stoletja, ki je posvečena sv. Marjeti, pred vhodom vanjo pa nas je pozdravila freska sv. Krištofa, zavetnika prevoznikov. Ker je grad lepo prenovljen, je v njem vse leto mnogo dogodkov: od gostujočih razstav, svečanih porok do protokolarnih srečanj. Z gradu je lep pogled na neokrnjeno naravo Brkinov in na Prem s cerkvijo sv. Helene, ki dominira nad vasjo.

Ko smo v šoli obravnavali slovensko moderno, smo poleg Cankarja, Murna in Župančiča pesnika **Dragotina Ketteja** (1876–1899) omenjali kot enega od štirih pevcev iste pomladi. Bili so enega gnezda ptiči. Takrat nas na Prem niso peljali. Smo si pa zato tokrat ogledali njegovo spominsko sobo v nekdanji Ljudski šoli in obnovili njegovo življensko pot. Rojen je bil na Premu na Notranjskem v učiteljski družini Filipu Ketteju in AniValenčičevi. Oče je bil radoživ mož, mati pa nežna in rahločutna. Ko je bil star dve leti, so se preselili na Col in nato v Zagorje pri Pivki. Pri štirih letih mu je mati umrla za jetiko in tako se je zelo navezal na očeta, ki pa se je kmalu ponovno poročil z Frančiško Fatur. Bila je dobra krušna mati in otroštvo Tinčka, kot so ga klicali, se je

prepletalo z naravo, preprostimi kmečkimi ljudmi, z literaturo, glasbo in izobraženci obenem. Bil je živahen otrok, radoveden in samozavesten. Osem let star je napisal prvo pesem očetu za god. Leta 1888 se je vpisal na gimnazijo v Ljubljani in se nato leta 1891, ko mu je umrl oče, prepisal na učiteljske. Bilo je konec brezskrbnega otroštva in znašel se je brez virov za preživetje. Ker ni imel za šolnino, se je ponovno vrnil na gimnazijo v Novo mesto, kjer je pri dvajsetih letih maturiral. S tem je izgubil pravico do skrajšanega vojaškega roka in grozila mu je triletna vojaščina. Zelo je želel nadaljevati študij na Dunaju, kjer sta bila že Cankar in Župančič. Po enem letu vojaščine je v Trstu zbolel za jetiko in bil odpuščen. Odšel je v Ljubljano, našel zatočišče pri Murnu in nato kmalu v Cukrarni umrl.

V času šolanja je postal tajnik literarnega in političnega društva dijakov »Zadruga«. Bral je svoje pesmi, predaval o literaturi in poučeval ruščino. Študiral je tudi italijanščino, francoščino in angleščino. V tem času je dosegel vrhunec ustvarjalne moči. V Angelčku in Vrtnu je objavljala mladinske pesmi in basni pod psevdonimom Siluška. V Novi nadi je pričel leta 1897 objavljati erotično poezijo. Med junijem in avgustom 1898 leta je napisal kar 43 od 62 sonetov. Pred smrtjo je na posredovanje Aškerca določil dediča svojih rokopisov in jih izročil Podpornemu društvu za visokošolce na Dunaju.

Njegova poezija je kljub mladosti prvinsko dvojna: žlahtno zamišljena, globoka, resna na eni strani in polna vedrine ter zaljubljenosti radoživosti na drugi. V slovensko poezijo je uvedel prost ritem in lahkoten izraz ter ustvaril nove oblike soneta.

V spominski sobi smo prebrali še pesem »Aj, ta lepa krčmarica« in se pri tem spomnili na »Daj mi, daj vinca, lepa točajka!« Doma sem nato pobrskala po Naši besedi in obnovila vse, kar je o Ketteju napisanega. Storite to tudi vi, res je lepa poezija, čeprav vem, da vam lirika ne leži preveč.

Naj bo dež ali sonce, vsak dober izlet se zaključi ob dobri hrani. Zato nam je gospod Jože, ki nas je ves čas spremljal, na koncu predstavil ekološko turistično kmetijo **Pri Andrejevih v Narinu**. Veliko bi lahko napisala o vasi Narin, ki leži med Snežnikom in Nanosom, o prijaznih ljudeh in njihovi simpatični govorici, dobri hrani in vinu ... Ampak najbolje je, da se o vsem prepričate sami in jih obiščete.

S spoštovanjem vaša stanovska kolegica Helena Grebenc Gruden
PS: Ne pozabite na naš moto »turizem, izobraževanje, druženje«, pokličite gospo Trotovšek in se prijavite na naslednji dogodek!

ZA APRILSKI IZLET SMO SE POPELJALI:

OD CRNGROBA, PREK BOLNIŠNICE FRANJF, DO FESTIVALA KEKLJARSTVA IN ČEVLJARSKEGA MUZEJA V ŽIREH.

Mislila sem, da bo vse skupaj enostavno, blizu in kratko. Pa se je izkazalo, da je bil izbor spomenikov in dogodkov za ta izlet dober, zanimiv in poučen.

Kar zgodaj smo se pripeljali v Škofjo Loko, si jo malo ogledali kar z avtobusa in ugotovili, da zanjo potrebujemo cel dan in da bo to mogoče izlet za »drugič«. Zato pa smo se ustavili v 4 km oddaljeni vasici Crngrob in obiskali romarsko cerkev, ki prevladuje na hribčku. Lokalna vodička je ugotovila, da nobene skupine ni imela že tako zgodaj zjutraj in »vsa sveža« je pripravila res dobro predavanje. Že pri urah umetnostne zgodovine sem poslušala o biserčku te sakralne arhitekture, poslikav in opreme in obnovila pozabljeno znanje.

Med obiskom bolnišnice Franja

in Visokega s Tavčarjevo domačijo do Dolenjih Novakov pri Cerknem in obiskali **partizansko bolnišnico Franjo**, kot nalašč za 27. april.

Ustanovitelj in prvi graditelj bolnišnice je bil dr. Viktor Volčjak. Poimenovana pa je bila po zdravnici in upravnici dr. Franji Bojc Bidovec. Od decembra 1943 do maja 1945 se je v njej zdravilo več kot petsto ranjencev, skupaj z dislociranimi oddelki, namenjenimi lažjim ranjencem, pa okoli 1000. Kompleks v soteski sestavlja trinajst lesenih barak, različnih velikosti in namembnosti in več pomožnih objektov. Med njimi najdemo operacijsko sobo, rentgen, invalidski dom in električno centralo. Dostop do bolnice je potekal po potoku Čerinščica, ki teče skozi sotesko. Bolnišnica je imela dobro varovanje, obrambni mehanizem z minkim poljem, obrambnim bunkerjem in bunkerjem za ranjence. Soteska je bila dvakrat napadena, vendar je sovražnik ni nikoli odkril. Opustošenje pa je doživela v letu 2007, ko je hud naliv odnesel 14 barak in uničil vse ohranjene predmete iz 2. svetovne vojne. Muzeju za Idrijsko in Cerkljansko se imamo zahvaliti, da so

imeli popise in dokumentacijo vsega in so jo popolnoma obnovili. Od maja 2010 je bolnišnica ponovno odprta za obiskovalce.

Po kosilu »Pri Gačniku« smo pot nadaljevali mimo Cerknega, ki ga poznamo po smučarskih strminah, v Žiri. Po celem kraju se je dogajal **čipkarski festival** s stojnicami in več razstavami čipk. Ne samo v Idriji, tudi v Žireh že več kot 100 let deluje čipkarska šola in prisrčni so bili otroci, ki so razstavljali svoje izdelke. Osrednji zavod za čipkarsko obrt z Dunaja je že leta 1906 ustanovil to šolo. Najprej jo je vodila Leopoldina Pelhan,

Čipka

nato pa Angelca Jesenko. Po letu 1945 je delo prevzela Anda Grošelj, za pravi razcvet pa je poskrbela Monika Albreht, ki je šolo vodila 26 let in nas tudi popeljala na ogled. Njeno poslanstvo je nasledila Branka Grošelj, ki uspešno vodi in predstavlja šolo doma

Predavanje v Crngrobu

Cerkev Marijinega oznanjenja v Crngrobu je nastala v poznem 13. stoletju, najprej kot enoladijska, potem pa so jo razširili v triladijsko. Starejšemu jedru je bil prizidan prezbiterij v tradiciji gorenjske dvoranske cerkve in je edini triladijski prezbiterij v Sloveniji. Je pravokoten, s triosnim zaključkom, in je nižji od ladje. V celoti je obokan z osmerokrakimi zvezdami. Stikališča reber so poudarjena s sklepniki. Osrednji s figurami, drugi v obliki rozet. Ob južno stran prezbiterija je prislonsen petnadstropni zvonik kvadratnega tlorisa, k pročelju cerkve je prizidana neogotska lopa. Zelo zanimive so tudi poslikave. Na zahodni fasadi prvotne enoladijske cerkve so fragmenti Kristusovega pasijona iz sredine 14. stoletja, desno ob gorskem portalu je delavnica Janeza Ljubljanskega sredi 15. stoletja naslikala Sveto Nedeljo, Kristusa Trpina, obdanega z žanrskimi upodobitvami del, ki se v nedeljo ne smejo opravljati. V notranjosti najstarejšega dela cerkve so se v severni ladji ohranili prizori Križanja in Marijin cikel, ki predstavljata slovensko zgodnjo gotiko. Pasijonski prizori so poznejši, iz 15. stoletja, vzhodno travejo (sv. Volbenka) pa je poslikal leta 1453 slikar Bolfgang, se podpisal in datiral. Od gotske opreme so se iz leta okoli 1500 ohranili trije kiparski izdelki: relief Najdenje sv. Križa in kipa sv. Uršule in Neže. Vsa ostala bogata notranja oprema je baročna, iz druge polovice 17. stoletja. Na žalost nismo videli Ahacijevega glavnega oltarja iz leta 1648, ker je v obnavljanju. Velja pa si ga ogledati, ko bo mogoče, ker je največji zlati oltar na Gorenjskem.

Potem smo nadaljevali vožnjo po pomladni Poljanski dolini, mimo Hotavelj (saj veste marmor), Žirovskega vrha (rudnik urana)

in v tujini danes. Tako potuje tradicija iz generacije v generacijo. Če obiščete Žiri, kadar ni festivala, lahko del te lepote vidite v galeriji čipk Primožič, pa na znano farno cerkev ne pozabite.

Mnogo bolj kot po klekljanju vsi poznamo Žiri po čevljarstvu. Zato smo pogledali v **industrijsko prodajano čevljev Alpina** in za konec obiskali še majhen in simpatičen **čevljarški muzej** z veliko zanimive opreme. Kako so včasih izdelali planinski čevlji, smo videli na filmčku; tako kot včasih, ko sem opazovala Planinčevega ata, ko mi je »potempljal« čevlje. Kar malo nostalgije je bilo.

Iz kraja v kraj, z ene teme na drugo, iz dogajanja v dogajanje ... to je pravi izlet. Lepo smo se imeli. Pridružite se nam prihodnjič na Pohorju.

Gospa Marija Trotovšek mi je posredovala gradivo, ki sem ga uporabila v tem besedilu, in se ji zanj zahvaljujem.

Helena Grebenc Gruden

NA OBMOČNEM TEKMOVANJU V STRELJANJU EKIPA DU VELIKE LAŠČE NA TRETJEM MESTU

Na območnem tekmovanju v streljanju z zračno puško, ki je potekalo na Rakovniku v Ljubljani v torek, 2. aprila, smo se člani Društva upokojencev Velike Lašče uvrstili na tretje mesto v kategoriji moški ekipno. Anton Kastelic si je z odličnim streljanjem priboril zlato medaljo, saj je dobil kar 174 krogov od 200 možnih. Streljanja smo se udeležili Anton Kastelic, Anton Zakrajšek, Alfonz Cestnik in Franc Ivanc.

Besedilo in foto Franc Ivanc

DRUŽENJE OB ROČNEM DELU

Kako hitro mineva čas, le kam se mu tako mudi, se sprašujemo članice krožka ročnih del, saj bomo letos že **petnajstič** postavile svoje izdelke na ogled.

Delo je ustvarilo človeka, delo v skupini ga dopolnjuje in oplemeniti. Mogoče nas je prav želja po sodelovanju pripeljala do krožka, kjer ni tekmovalnosti, pač pa ocenjevanje, svetovanje in prijetno druženje. Skupna nam je ljubezen do ročnih del, ki so jih izdelovale naše mame, babice,

prababice ... v dolgih zimskih večerih ob petrolejkah. Škoda bi bila storjena, če bi šla ta ljudska umetnost v pozabo.

Tudi me delamo, kot navadno poudarjamo, za svojo dušo, za lastno zadovoljstvo, ne za prodajo.

Krožek deluje v okviru Društva upokojencev Velike Lašče. Veseli smo, da se nam je pridružila predsednica društva gospa Marija Trotovšek, kljub zahtevni nalogi pri vodenju društva si vzame čas še za ročno delo.

Po nekaj letih obstoja krožka smo začutile potrebo po imenu krožka. Najbolj primeren se nam je zdel predlog gospe

Majde Pečnik, zato je bil soglasno sprejet. Odslej se imenujemo »Nitka«.

Nit je pri našem delu nepogrešljiva, pa naj vezemo, kvačkamo ali pletemo.

V prenesenem pomenu pa nit prijateljstva združuje ljudi; žal mnogokrat slišimo, da se je pretrgala nit življenja – vzela nam je tri dobre sodelavke.

Tudi letos kot vsa leta doslej bomo razstavljale v času občinskega praznika. Podpora in priznanje s strani Občine Velike Lašče ter izjave obiskovalcev razstav nam dajejo dodatno pozitivno energijo za nadaljevanje našega dela.

Vodja krožka: Danijela Vrh

Naša prva druženja v prostorih občinske stavbe

SPOMINSKA SVEČANOST NA TURJAKU

Po 68 letih poboja slovenskih svobodoljubnih ljudi

Kot vsako leto se je tudi v letošnjem letu zbralo na Turjaku neverjetno veliko ljudi na SPOMINSKI SVEČANOSTI. Letos mineva 68 let poboja šestindvajsetih slovenskih svobodoljubnih ljudi, ki so jih iz ljubljanskih zaporov, tik pred osvoboditvijo pripeljali v noči na peti maj v Smrečje sredi zelenega gozda, jih mučili in na krut način usmrtili, zmetali v dve volčji jami in kraj zločina skrbno pokrili.

Zarja spominov Velike Lašče je vse pripravila za spominsko svečanost ob spomeniku v Smrečju, a zaradi slabega vremena prestavila svečanost v dvorano Doma krajanov Turjak. Vodja projekta in povezovalc Janez Lukančič je na začetku napovedal mešani pevski zbor Pevci izpod

Rožnika. Zbrano je zadonela partizanska pesem: Vsi mladi fantje in moške, branite domovino... Nato pa je slavnostni govornik Božo Kovačič, predsednik Zarje spominov Velike Lašče, spregovoril o dogodku, ki je zaznamoval to sveto zemljo v večno slavo, spominu junakom. Na odru so se nato zvrstili otroci iz vrtca in šolarji, ki so recitirali in peli partizanske pesmi. Vse bolj pa se mladi, ko odraščajo, zavedajo, da je upor vrednota in človekova pravica. Partizani so odhajali s puško na rami v napad, danes pa je orožje pesem za svobodo, za kruh.

Pokrovitelj svečane prireditve »Grand hotel Union« iz Ljubljane je tudi letos poskrbel za prijetno srečanje po svečanem dogodku. G. Hebrle pa je mecenu Božu Lipovšku izročil

zlato plaketo v znak zahvale in spoštovanja vrednot NOB. Pevski zbor je zapel še nekaj partizanskih pesmi, med drugimi tudi

Na oknu glej obrazek bled... Na koncu pa je zadonela partizanska pesem Kovači smo in naša sila..., ki jo je zanosno zapela množica cele dvorane ob spremljavi harmonike voditeljice pevskega zbora.

Postoj in preberi!

Po ljudskem izročilu je bilo na tem območju več "volčjih jam" v katere so takratni grofje lovlili volkove.

Četrtega maja 1945 so na ta kraj, iz ljubljanskih zaporov, okupatorjevi pomočniki pripeljali svobodoljubne ljudi, jih mučili in na krut način usmrtili, zmetali v dve volčji jami in kraj zločina skrbno prikriili.

Spomenik. Prvič je v 1960-ih na spomin izbruhom vojne.

← Druga volčja jama 30m

Fotografije, spremljal in zapisal: Jože Škulj

Žlebič 15A, Ribnica

- JEDI ŽŽARA, PIZZE, SOLATE, SLADICE
- KOSILA IN VEČERJE PO NAROČILU ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE IN PRAZNOVANJA
- CATERING (ORGANIZACIJA PIKNIKOV, PRAZNOVANJ, DRUŽENJ...)
- VSAK DRUGI VIKEND ZVEČER PARTY Z DJ-I

DELOVNI ČAS:

TOREK-SOBOTA od 13 -22h,
NEDELJA IN PRAZNIKI od 11 - 21h

*Vljudno vabljeni v prijeten ambient, z ugodnimi cenami,
kjer bo za vas poskrbelo prijazno osebje.*

KRČMA GOSTAČ, Žlebič 15a, 1310 Ribnica,

tel: 031/437 493 ali 041/887 007

KONJEREJSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE

vas vabi na

KONJEREJSKI DAN

v Velikih Laščah pri gasilskem domu,
v nedeljo, 16. junija 2013, s pričetkom ob 14. uri.

PROGRAM:

Povorka konjskih vpreg in jahačev
Prikazi spretnostne vožnje
Ježa okrog sodov
»Šlajsanje« hlođa
Tekmovanje županov
Preskok
Velikolaška alka
Razstava starih voz in konjeniške opreme

Vsi udeleženci prireditve, ki boste sodelovali s svojimi konji potrebujete ID-dokument in potrdilo o pregledu konja na IAK- a. Prijave sprejemamo do 13.30 ure na prireditvenem prostoru. Prijavnina je 10€, obvezna je uporaba čelade, vsak tekmuje na lastno odgovornost.

Program bo povezoval Stane Werbole.

**POSKRBELE BOMO ZA HRANO, PIJAČO
IN BOGAT SREČELOV.**

Prireditve je podprla Občina Velike Lašče

“ROCK KAMNOLOM” IN “OPENAIR KAMNOLOM”

Ekipa zelnik.net, Glasbeno Umetniško Društvo MUSIC (Velike Lašče) in KOMA 750, društvo prostočasnih dejavnosti bomo pripravili dvodnevni dogodek v starem kamnolomu v Predstrugah v Dobrepolju. Odvil se bo že šesti ROCK KAMNOLOM in nori OPENAIR DJ party.

Ob udarnih beat-ih mednarodne zasedbe DJ-ev bomo uživali v petek, 31. maja, od 17. pa tja do 2. ure zjutraj naslednjega

dne. V soboto, 1. junija, popoldne, pa že nadaljujemo z norim, tradicionalnim, že šestim po vrsti, ROCK KAMNOLOMOM. Bendi bodo žgali že od 17. ure naprej in greli vaša ušesa do 2. ure zjutraj. Za pijačo in jedačo naj vas ne skrbi, saj bomo poskrbeli mi. Letos lahko prvič vstopnice kupite tudi že v predprodaji in si s tem zagotovite vstopnico, ki bo veljavna za oba dogodka, za ceno enega. Ob vstopu vam pripada "welcome drink".

Več o dvodnevem dogodku si preberite na www.kamnolom.eu.

ZLATA LISTINA ZA EVO

Živimo v času in prostoru, ki večini od nas vzbujajo občutke nelagodja, zaskrbljenosti, pesimizma, morda celo strahu. Veliko se govori o težavah, a zdi se, da za enkrat nihče ne zna najti luči, ki bi prihodnost naredila svetlejšo.

Pa vendarle se tudi v tej sivini časa zasvetijo žarki, ki vlivajo upanje. Še zlasti sem vesela, kadar so to naši mladi. Kar nekaj jih poznam, ki pridno in pošteno delajo, zavzeto študirajo, si ustvarjajo družine, delajo na humanitarnem področju in podobno.

Ena od njih je tudi Eva Jamnik iz Velikih Lašč, ki je z nadarjenostjo in vztrajnim delom pred diplomom na pravni fakulteti, čeprav bo šele septembra stara 24 let. Pa ne le to. Njena povprečna ocena je peta najboljša na fakulteti, zaradi česar je aprila letos, ob dnevu Pravne fakultete, prejela Zlato listino za izvrsten študijski uspeh. V obrazložitvi med drugim piše: »Kolegica Eva Jamnik je bila v letošnjem študijskem letu nagrajena za izjemen študijski uspeh. Ob strogih kriterijih, ki veljajo na naši fakulteti, je to izjemen uspeh. Doseže ga le tisti, ki združuje nadpovprečno nadarjenost za pravni študij z vztrajnim in sistematičnim delom.«

Eva, res si zaslužiš čestitke. Veseli zlasti dejstvo, da nadarjenost s prizadevnim delom spreminjaš v uspeh že od otroštva dalje, saj je ta listina le nadgradnja tega, da si bila odlična učenka v osnovni šoli in nato tudi zlata maturantka ob zaključku gimnazije.

Vem, da se tvoji uspehi ne bodo zaključili. Zate in za tebi podobne prihodnost ne more in ne sme biti temna. Naj bo tvoj uspeh spodbuda vsem, ki jim zmanjkuje upanja. Veliko se zmore, le pogum in vztrajnost je treba imeti in pride tudi uspeh!

Ivanka Peterlin

TuFra
d.o.o.

TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711

MINIBAGER 6 TON

**IZKOPI
PREVOZI S KIPERJEM
GRADBENA DELA
UREDITEV DVORIŠČ
ASFALTIRANJE
PRODAJA IN VGRADNJA
ČISTILNIH NAPRAV**

ARMEX-GRAF, ROTO, ZAGOŽEN AQUAmax, VODATEH

CENA ŽE OD

2.299,00 €

+DDV

Z VGRADNJO IN VSEMI PRIKLOPI

LAKE ZA PARKET IN PRIBOR.

Berger-Seidle

LAKE, OLJA, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE
IN VZDRŽEVANJE PARKETA

SE PRIPOROČAMO!

ZOBNA AMBULANTA PRENADENT

- o estetsko zobozdravstvo,
- o protetika,
- o implantologija,
- o otroško zobozdravstvo,
- o brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- o zdravljenje parodontalne bolezni

LUKA ZAKRAJŠEK ČLAN ZMAGOVALNEGA STARTUP PODJETJA LETA

Na mednarodni podjetniški konferenci z najdaljšo tradicijo v Sloveniji so 15. maja že šestič zapored izbrali slovenski startup leta. Med 102 prijavljenimi podjetji je bilo izbrano podjetje Koofr, katerega član je tudi Luka Zakrajšek z Rašice.

Luka, v jeseni 2011 smo te v Trobli predstavili kot zlatega maturanta, po letu in pol pa že stojiš na odru zmagovalne skupine strokovnjakov za slovenski startup leta. Čestitamo!

Zmagovalni startup leta (Luka je prvi z leve)

Kako si se znašel v svetu podjetništva, pravzaprav v svetu najuspešnejšega startup podjetništva?

Najprej hvala za čestitke. Pred skoraj štirimi leti sem začel ob šoli redno delati v podjetju Xlab. Delal sem na veliko različnih komercialnih in raziskovalnih projektih. Tako je naneslo, da smo pred dobrim letom z manjšo ekipo začeli delati na lastnem produktu. Za svet najuspešnejšega startup podjetništva je kriva ekipa, s katero zelo dobro sodelujemo.

S čim se pravzaprav ukvarja podjetje Koofr? Od kdaj in kako je prišlo do ideje za vaš produkt/storitev in navsezadnje za ustanovitev podjetja?

Podjetje Koofr se ukvarja z razvojem računalniških sistemov, predvsem na področju računalništva v oblaku. Naš glavni proizvod je programski in spletni vmesnik za dostop do različnih vrst hramb podatkov, v praksi to pomeni nekakšen enoten dostop do uporabnikovih diskov, javnih oblakov (Dropbox, Google Drive, Skydrive) ter zasebnih oblakov (Amazon S3).

Podjetje samo je bilo ustanovljeno pred tremi meseci, ideja ter razvoj produkta pa sta se pričela že pred dobrim letom. Ideja se je porodila znotraj dela na raziskovalnih projektih v podjetju Xlab, kjer je celotna ekipa Koofra delala pred ustanovitvijo lastnega podjetja. **Glede na to, da je podjetje še zelo mlado, pravzaprav je bilo ustanovljeno pred slabimi tremi meseci, kako uspešni ste pri prodiranju na domači in tuji trg? Kdo so vaši kupci/uporabniki?**

Seveda je preboj na trg najtežji del, predvsem za novonastala ter majhna podjetja, kot je naše. Trenutno smo v dogovarjanju z nekaterimi večjimi strankami z različnih koncev sveta. Prav tako se trudimo vzpostavljati trdne povezave z velikimi igralci na trgu strojne opreme, s čimer bomo razširili svojo ponudbo kot tudi nabor dosegljivih strank.

Kupci naše storitve se lahko na grobo razdelijo v tri glavne skupine. V prvi, ki ji posvečamo največ pozornosti, so tako imenovani ponudniki internetnih storitev oziroma telekomi. Sledijo jim velika svetovna podjetja, s potrebami po zasebnih oblakih ter na koncu manjša podjetja ter posamezniki, ki si želijo predvsem enostavno in poceni storitev. Uporabniki pa so v vseh primerih posamezniki, torej končne stranke ISP-jev ali zaposleni znotraj podjetij.

Kaj je po tvojem mnenju tista glavna gonilna sila, ki lahko neko mlado podjetje pripelje do uspeha? Koliko k temu pripomore formalno znanje?

Pri delovanju mladega podjetja je najpomembnejša dinamika znotraj ekipe, posamezniki, ki so zmožni prispevati nekaj več na svojem področju ter obenem delovati v skupini strokovnjakov.

Ko ima dobra ekipa pred seboj skupno in jasno vizijo, postane glavni cilj realizacija ne glede na ovire.

Formalno znanje oziroma njegovo pridobivanje preko institucij je lahko predvsem eden od kazalnikov posameznikovih sposobnosti in odraz njegovih želja in ciljev. Vsekakor pa v hitro spreminjajočem se razvojnem okolju, v podjetjih, kjer vsakodnevno uporabljamo najnovije tehnologije, postane pomembnejša želja po učenju, napredovanju in osebnem izpopolnjevanju.

L. Č.

BOG JE Z NAMI

ORATORIJ V VELIKIH LAŠČAH

od 27. 8. do 30. 8. 2013

Osrednje sporočilo letošnjega oratorija Bog je z nami je zajeto iz knjige Zgodbe iz Narnije. Junakov zgodbe je več, izstopa deček Evtahij. Aslan pa je lik, ki v Zgodbah iz Narnije simbolizira Jezusa. Ladja, na kateri plujejo, simbolizira cerkveno občestvo, ki se izogiba vsem viharjem in nevšečnostim na morju.

Nikoli nismo sami. Povezani bomo med seboj in z Jezusom.

Če se želiš družiti s prijatelji, spoznati kaj novega, se pridruži animatorjem na oratoriju. Ker bo to pred začetkom novega šolskega leta, bo lepa popotnica za nove šolske dni.

Prijave: do 20. avgusta

Teja (teja.levstik@gmail.com), Branka (031414867) ali v župnišču.

PRILOŽNOST ZA DELODAJALCE! EVROPSKA SREDSTVA ZA KADROVSKE ŠTIPENDIJE

Obveščamo vas, da je Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) v okviru projekta **Enotne Regijske štipendijske sheme (ERŠS)**, 29. 3. 2013 objavila na spletni strani www.rralur.si **Javni poziv delodajalcem za vključitev v Regijsko štipendijsko shemo Ljubljanske urbane regije 2013/2014.**

VKLJUČITEV V PROJEKT, KI SE IZVAJA ŽE OD LETA 2007, DELODAJALCEM OMOGOČA 50 % SOFINANCIRANJE KADROVSKEGA ŠTIPENDIRANJA IZ EVROPSKIH SREDSTEV, KAR JE DO DANES IZKORISTILO ŽE 62 DELODAJALCEV IZ LJUBLJANSKE URBANE REGIJE.

Osnovni cilj štipendijske sheme, ki se izvaja poenoteno po vsej Sloveniji z nosilci REGIONALNIMI RAZVOJNIMI AGENCIJAMI, je **spodbujanje kadrovskega štipendiranja** ter povezovanje gospodarskih potreb in izobraževalnih področij. Štipendije se tako podeljujejo za konkretna delovna mesta – in sicer prednostno za razvojne potrebe in obetajoče poklice v regiji.

Vsi zainteresirani delodajalci s sedežem ali poslovno enoto v Ljubljanski urbani regiji se prijavite na Javni poziv z dokumentacijo, ki je dostopna na spletni strani RRA LUR www.rralur.si.

ČE BOSTE V PRIHODNJE IMELI POTREBE PO NOVIH KADRIH, VAS VLJUDNO VABIMO, DA SE VKLUČITE V REGIJSKO ŠTIPENDIJSKO SHEMA ZA LETO 2013/2014. PRIJAVITE SE TAKO, DA ODDATE VLOGO NA JAVNI POZIV. ROK ZA ODDAJO VLOG NA RRA LUR PO POŠTI ALI OSEBNO JE DO 28. 6. 2013.

DODATNE INFORMACIJE:

mag. Liljana Drevenšek (vodja projekta),

e-mail: liljana.drevensek@ljubljana.si

Meta Koprivšek Tomažič (področni svetovalec),

e-mail: meta.koprivsek-tomazic@ljubljana.si

spletna stran www.rralur.si, tel.: 01 306 19 05

Projekt Regijska štipendijska shema Ljubljanske urbane regije je sofinanciran iz sredstev Evropske unije, in sicer iz Evropskega socialnega sklada.

RRA LUR

Regionalna razvojna agencija
Ljubljanske urbane regije

tehnološki park 19

SI-1000 Ljubljana

STEKLARSTVO PETER HREN, s. p.

Gradež 14, 1311 Turjak

gsm: 031/35 66 68

tel.: 01/788 13 66

Brušenje stekla

Fazetiranje stekla in ogledal

Peskanje stekla

Izdelava izolacijskega termopan stekla

Kaljeno steklo

Tuš kabine (po meri, s tesnili)

Ogledala

Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)

Montaža vsega navedenega

Ostale steklarske storitve

VABILO PODJETNIKOM ZA PREDSTAVITEV NA PODJETNIŠKI RAZSTAVI V ŠVICI

Društvo podjetnikov Lutzelflüh iz pobratene švicarske občine Lutzelflüh v Emmentalu v letu 2014 spet organizira obrtno-podjetniško razstavo pod geslom MITENANG (Miteinander – skupaj, drug z drugim). **Razstava bo potekala od petka, 5. septembra 2014, do nedelje, 7. septembra 2014**, na poslovnih površinah tesarstva Kuhni AG.

Društvo podjetnikov Lutzelflüh združuje male in srednje podjetnike s področja gradbeništva, storitvenih dejavnosti, gostinstva, trgovine, industrijske proizvodnje, športa, izobraževanja in druge. Vsakih nekaj let društvo pripravi veliko razstavo s prikazom dejavnosti svojih članov. Vabilo za sodelovanje na tej razstavi je organizacijski komitee razstave 2014 poslal tudi pobrateni Občini Velike Lašče. Naša želja je predstaviti občino Velike Lašče in Slovenijo na najboljši možni način tudi na gospodarskem področju, zato **vabimo obrtnike, podjetnike in zainteresirane pravne osebe s področja naše občine, ki opravljajo poslovno dejavnost, razvijajo nove ideje, proizvode, izdelujejo unikatne izdelke domače in umetne obrti in bi se s svojimi poslovnimi dosežki želeli predstaviti v Švici, da se do 20. 6. 2013 prijavijo na občini Velike Lašče.** Ker smo omejeni z razstavnim prostorom, si v primeru večjega zanimanja pridržujemo pravico do izbora razstavljalcev.

Občina Velike Lašče in
Društvo kulturni most Lutzelflüh – Velike Lašče

MALI OGLASI

V Dobropolju **prodam** kmetijo veliko cca. 2800m². Hiša ima novo kritino in v njej je možno bivati. Cena po dogovoru.
Telefon: 031/883-214

Gotovinski **odkup vozil** od letnika 2000 naprej cela, karambolirana, slabše ohranjena ali vozila v okvari...Odkup vozil Čemažar d.o.o.,
gsm: 041/774-816 ali e-pošta:
info@odkupavtomobilov.com

Stanovanjski dvojček, do 5. podaljšane faze (manjkali bodo samo še zaključni sloji) z urejeno okolico, ZELO UGODNO **PRODAM**. Nahaja se na lepi lokaciji v Puščah, s 155 m² bivalne površine. Tel. 041 751 266

DOBER AVTO letnik 2000 ugodno **prodam** - FIAT Brava 60 kW, 88000 km, prvi lastnik, trajno brezhibno deluje, registriran, vinjeta do 2014, dodatna 4 kolesa, vse gume skoraj nove. Snežne verige, vlečna kljuka, akumulator nov... dokumentacija, garancija na vse izjave. Tel. 040 257385 – SODRAŽICA

PREDSTAVITEV TEŽKE GOZDARSKE MEHANIZACIJE V SEKIRIŠČU

Redko se dogaja da imamo navadni občani priložnost videti težko gozdarsko mehanizacijo na delu. Tak dan je bila sobota, 20. aprila, ko je bilo v organizaciji TP Gozd iz Kranja na kmetiji Sašota Zgonca v Sekirišču predstavljeno delovanje takih strojev na terenu. Zanimanje za dogodek je bilo neobičajno veliko pa čeprav sam dogodek ni bil napovedan v javnih občilih.

Več kot sto udeležencev je z zanimanjem spremljalo vse predstavitve

Prikazan je bil posek s hidravličnim sekalcem, priključkom za odstranjevanje vej in žaganje na dolžino, nakladanje s hidravličnim dvigalom na daljinsko upravljanje, izdelava sekancev z mobilno drobilno napravo velikega formata, priprava drv s priključkom, ki omogoča istočasno razrez in cepljenje... Predstavljen je bil tudi zelo učinkovit pripomoček za merjenje količine posekanega lesa v kombinaciji z žepnim računalnikom.

Predstavitve je povezoval g. Miha Jurančič, direktor firme TP Gozd, gost predstavitve pa je bil tudi predstavnik švedske firme, ki je izdelala priključek za obsekovanje vej.

Mogoče ni odveč na tem mestu ponovno ugotoviti, da Slovenci premalo

Stroj za sekanje in nalaganje lesa

Švedski priključek za obsekovanje vej

Elektronsko merilo za hiter izračun posekanega lesa

izkoriščamo možnosti gospodarskega izkoriščanja lesa, še posebej pa oplemenitenja v dodelavi namesto prodaje lesa kot surovine v tujino.

Stroj za izdelavo sekancev na terenu

Učinkovit sekalnik za pripravo cepljenih drv

Samonakladalna prikolica z daljinskim upravljanjem

Po predstavitvi je vse udeležence čakal dober domač golaž, ki so ga prav tako pripravili na kmetiji Zgonec.

Fotografije in tekst: Srečo Knafelc

AKCIJA CEPLJENJA LISIC

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je 8. maja 2013 pričela s spomladansko akcijo cepljenja lisic proti steklini. Akcija bo trajala predvidoma do konca junija 2013.

Glavni namen akcije je varovanje ljudi pred to izredno nevarno boleznijo, zaradi katere vsako leto po svetu umre več kot 55.000 ljudi, večinoma otrok. S položenimi vabami nameravamo aktivno zaščititi populacijo lisic v slovenskih gozdovih, ki predstavlja rezervoar stekline, ter tako preprečiti širjenje bolezni.

Polaganje vab se bo izvajalo na celotnem ozemlju Republike Slovenije, z višine 300 m. Uporabljena bodo naslednja letališča: Letališče Jožeta Pučnika, Portorož, Murska Sobota in Novo mesto; po potrebi bodo vključena tudi letališča v Celju, Slovenj Gradcu in Divači.

POMEMBNO

- Ne dotikajte se nastavljenih vab za lisice! O tem poučite tudi otroke!

- Če najdete vabo na svojem dvorišču ali vrtu, jo primite z vrečko in odvrzite v najbližji grm ali v smeti.
- Če je prišla vsebina vabe v stik s sluznico ali svežo rano, to mesto dobro sperite in umijte z milom. Ker se vsak stik z vsebino vabe obravnava kot ugriz stekle živali, nemudoma obiščite najbližjo antirabično ambulanto. Telefonske številke z naslovi antirabičnih ambulant so priložene!
- Če vas ugrizne ali opraska potepuška ali divja žival, obiščite najbližjo antirabično ambulanto!
- Prepovedano je prosto gibanje psov na javnih mestih!
- Izogibajte se stikom s potepuškiimi in divjimi živalmi!

Več o sami akciji cepljenja lisic proti steklini in sami bolezni najdete na spletni strani Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin www.uvhvvr.gov.si/.

Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo!

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

ZAKLJUČEK TEKMOVALNE SEZONE 2012/13

Z APRILOM SE JE ZAKLJUČILA TEKMOVALNA SEZONA ZA DEVET- IN ENAJSTLETNIKE.

V soboto, 20. 4. 2013, se je z 8. turnirjem v kategoriji U11 zaključila sezona 2012/2013 za enajstletnike v futslu pod okriljem MNZ Ljubljana.

Organizator zadnjega turnirja je bila ekipa ŠD NK Velike Lašče. Turnir je potekal v športni dvorani v Velikih Laščah. Organizacija turnirja ob strokovni pomoči profesionalne sodniške podpore je ocenjena z odliko. Po turnirju je predstavnik MNZ Ljubljana Sandi Kranjec podelil pokale in medalje najboljšim.

Kapetan Velikih Lašč

Najstrelca M. Hočevar

Letos je sodelovalo osem ekip, in sicer: Extrem Sodražica, Extrem Bloke, Extrem Loški Potok, Extrem Ribnica, FK Dobropolje rumeni, FK Dobropolje modri, Kočevje in ŠD NK Velike Lašče.

Sezona je potekala v skladu z navodili Komisije za mali nogomet pri MNZ Ljubljana. Turnirji so opravičili tovrstno organiziranost, saj so bila upoštevana vsa mnenja udeležencev, predvsem s stroškovnega vidika klubov.

V klubih na tem področju se je udeležilo blizu sto mladih nogometašev, kar je odlično izhodišče za starejše kategorije. Futsal spada med najmnogičnejše športe najmlajših v tej regiji. Po organiziranosti in načinu dela z najmlajšimi je na prvem mestu v državi.

Lestvica po zaključku tekmovanja U11

1. ŠD NK Velike Lašče	14	12	2	0	96:15	38
2. Extrem Sodražica	14	10	3	1	45:13	33
3. Extrem Ribnica	14	9	1	4	49:22	28
4. FK Dobropolje rumeni	14	6	3	5	55:30	21
5. Extrem Loški Potok	14	5	5	4	44:43	20
6. NK Kočevje	14	4	2	8	28:40	14
7. FK Dobropolje modri	14	2	0	12	14:88	6
8. Extrem Bloke	14	0	0	14	6:86	0

V kategoriji U9 smo bili po rezultatih manj uspešni.

Razlog za to je iskati v neudeležbi vseh igralcev na delegiranih tekmovanjih.

Obiskovanje nogometne šole je zgledno. Problem nastane konec tedna, ko so na vrsti turnirji. Tu je udeležba slabša in posledično tudi rezultat.

Lestvica po zaključku tekmovanja U9

1. Kočevje modri	14	14	0	0	109:7	42
2. Extrem Loški Potok	14	12	0	2	64:20	36
3. Extrem Ribnica	14	7	2	5	40:50	23
4. Extrem Sodražica	14	5	2	7	50:48	17
5. Kočevje beli	14	4	4	6	37:34	16
6. ŠD NK Velike Lašče	14	4	2	8	25:48	14
7. FK Dobropolje rumeni	14	2	2	10	30:75	8
8. FK Dobropolje modri	14	2	0	12	25:98	6

Prvaki ekipa Velikih Lašč

LETOS PRAZNUJEMO

10-LETNICO OBSTOJA KLUBA.

VSE LJUBITELJE NOGOMETA VABIMO NA PRAZNOVANJE.

V SOBOTO, 8. 6. 2013, OB 16.00
NA ASFALTNEM IGRIŠČU PRED ŠPORTNO DVORANO.

Zapisal in fotografiral:
za ŠD NK Velike Lašče, Mitja PINTARIČ

Nagrobni spomeniki Petrič

www.nagrobni-spomeniki-petric.si

e-pošta: info@nagrobni-spomeniki-petric.si

Peter Petrič s.p. Tel: 030318 244

DRUGI VETERANSKI TURNIR +35 V FUTSALU

V organizaciji NK Velike Lašče smo 17. marca 2013 v športni dvorani v Velikih Laščah gostili futsal ekipe na 2. veteranskem turnirju +35. Vabilu se je odzvalo 6 ekip, za katere so lahko nastopili nogometaši letnika 1978 ali starejši.

Ekipe so bile razdeljene v dve skupini tako, da je vsaka ekipa odigrala vsaj dve tekmi. Zmagovalni ekipe iz vsake skupine sta se uvrstili v polfinale. Razplet tekem je bil bolj napet v skupini B, kjer sta se od treh tekem kar dve končali z neodločenim izidom. Polfinalni tekmi sta bili zanimivi, posebej napeta pa je bila finalna tekma. KŠD Draga je namreč premagala ŠD Dobropolje z zadetkom v zadnji minuti srečanja. Za tretje mesto so se izvajali le kazenski strelji, pri čemer so bili od ŠD Ponikve uspešnejši veterani iz Kostela.

Rezultati:

Skupina A:

NK Velike Lašče : ŠD Dobropolje 0 : 4

Veterani Kostel : NK Velike Lašče 6 : 1

ŠD Dobropolje : Veterani Kostel 2 : 0

Skupina B:

ŠD Ponikve : KMN Kot 3 : 3

KŠD Draga : ŠD Ponikve 2 : 2

KMN Kot : KŠD Draga 0 : 3

Lestvica A:	T	Z	N	P	DG	PG	TČ
1. ŠD Dobropolje	2	2	0	0	5	0	6
2. Vet. Kostel	2	2	0	1	5	3	3
3. NK V. Lašče	2	0	0	2	3	10	0

Lestvica B:	T	Z	N	P	DG	PG	TČ
1. KŠD Draga	2	1	1	0	6	2	4
2. ŠD Ponikve	2	0	2	0	6	5	2
3. KMN Kot	2	0	1	1	1	6	1

Polfinale:

ŠD Dobropolje : ŠD Ponikve 3 : 0

KŠD Draga : Veterani Kostel 2 : 1

Za 3. mesto:

ŠD Ponikve : Veterani Kostel 1 : 2 (po 6 m)

Finale:

ŠD Dobropolje : KŠD Draga 1 : 2

Domača ekipa se tokrat za razliko od lanskoletnega zmagoslavja ni potegovala za vidnejša mesta, zato pa je bila uspešna pri organizaciji celotnega turnirja. Ta se je zaključil s pogostitvijo in podelitvijo pokalov. Druženje nogometašev vseh ekip se je zaključilo proti večeru s skupnim dogovorom, da se naslednje leto zopet vidimo.

Marko Žužek

Predaja pokala zmagovalcem KŠD Draga

ZIMSKA FUTSAL VETERANSKA LIGA V SODRAŽICI

Ekipe NK Velike Lašče veterani

V novi športni dvorani v Sodražici je bila v minuli zimi prvič organizirana veteranska futsal liga. Nastopilo je pet ekip, med njimi tudi veteranska ekipa NK Velike Lašče. Tekmovanje je bilo dvokrožno, tako da je vsaka ekipa odigrala po osem tekem. Vse tekme so bile zanimive in zelo izenačene. Od skupaj 18 odigranih tekem se jih je namreč kar tretjina končala neodločeno, v odločenih tekmah pa je bila samo trikrat razlika 3 ali 4 gole v prid zmagovalcem.

Prvo mesto je prepričljivo osvojila ekipa KŠD Draga, druga je bila ekipa Vinija-Ortnek, pokal za tretje mesto pa je prejela ekipa NK Velike Lašče.

Marko Žužek

Končna lestvica lige:	T	Z	N	P	Dg	Pg	Gr	T
1. KŠD Draga	8	6	2	0	31	16	15	20
2. Vinija-Ortnek	8	4	3	1	26	19	7	15
3. NK Velike Lašče	8	3	2	3	24	27	-3	11
4. Veterani Sodražica	8	1	1	6	16	29	-13	4
5. Pristava-Gemax	8	0	4	4	11	17	-6	4

Lovska družina Igu
V A B I na veliko

LOVSKO VESELICO,

ki bo dne **22. junija v Iški vasi** (pri Igu)

s pričetkom **ob 20. uri.**

Za odlično glasbo bodo poskrbele članice ansambla
NAVIHANKE in Saša LENDERO.

Poskrbljeno bo za hrano (tudi pravi lovski golaž), pijačo,
številne druge dobrine ter bogat srečelov. Veselica bo pod
velikim šotorom.

Vstopnine ni!

VODENA VADBA ZA BOLJŠO KAKOVOST ŽIVLJENJA

Ob zaključku sezone skupinske vadbe želim napisati nekaj besed o tovrstni vadbi, ki v Velikih Laščah poteka že več kot desetletje. Zadnja leta se je spreminjalo tudi njeno ime (aerobika, zdrava hrbtenica, »kineziotit – gibalno fit«). Vendar pa koncept vadbe ne glede na njeno ime ostaja enak: razgibati celo telo na pravilen, varen način, s čim manj bolečin. Vadba poteka dvakrat tedensko in vključuje aerobni del za izboljšanje telesne vzdržljivosti in tudi vaje za mišično moč, gibljivost, ravnotežje, koordinacijo in hitrost. Tako poskrbimo, da ohranjamo in izboljšujemo vse motorične sposobnosti telesa. Poudarek je na pravilni tehniki izvedbe in kontroli giba, katerega učinek na telo je najboljši ob pravilnem dihanju. Telo obremenjujemo simetrično, tako popravljamo nepravilne gibalne vzorce, telesno držo, zmanjšujemo bolečine in preprečujemo degenerativne spremembe mišično-skeletnega sistema. Vadba ne spodbuja tekmovalnosti, prilagojena je vsakemu posamezniku, ki vaje izvaja glede na svoje telesne sposobnosti. Prijazna je tudi do sklepov in zato primerna za ljudi z različnimi mišično-skeletnimi težavami, kroničnimi bolečinami.

Poleg vadbe »kineziotit« dvakrat tedensko poteka tudi aerobika. Ta zadnja leta dobiva vse bolj obliko funkcionalnega treninga, ki je zaradi izjemno dobrega učinka na telo vedno bolj priljubljen. Pri tej vadbi gre za funkcionalno krepitev telesa. Je oblika treninga, kjer vaje izhajajo iz funkcionalnih gibov vsakdanjega življenja. Tako spodbujamo razvoj celotnega telesa in vseh motoričnih sposobnosti. Vključuje vaje aerobno-anaerobnega tipa, ki jih kombiniramo z vajami za moč z lastno težo oz. s prostimi utežmi, vajami ravnotežja, koordinacije, hitrosti. Predstavlja tudi osnovni trening in preventivo pred poškodbami pri drugih športnih panogah.

Po končani vadbi v športni dvorani se vadba nadaljuje s treningi na prostem (nordijska hoja, vaje za moč, gibljivost ...); tako ohranjamo v dvorani pridobljeno kondicijo in lažje dočakamo september, ko se spet preselimo v dvorano.

Zavedati se moramo, da ohranjanje telesno gibalnih funkcij ni samoumevno. Proces staranja gre svojo pot; če se mu ne zoperstavimo, lahko hitro občutimo težave kot upad vseh motoričnih sposobnosti, poslabšanje zdravstvenega stanja in splošnega počutja. Dejstvo je, da je upad mišične mase po 40. letu starosti od 0.5 % do 1% letno (od 6 % do 10 % na desetletje). Tako ima npr. oseba pri starosti 85 let ohranjeno le še četrtno svoje mišične mase! Ta pa je za normalno funkcijo človeka nujno potrebna. Prav ta dejstva nas bi morala motivirati, da v svoj vsakdanji življenjski ritem, poln obveznosti in neštetihih izgovorov, vključimo tudi redno pravilno telesno aktivnost. Telo nam bo vsekakor hvaležno; vložen trud se bo pokazal z izboljšanjem zdravstvenega stanja, samozavesti, počutja, zmanjšanjem telesne teže ...

Udeleženke, ki že več let obiskujejo strokovno vodeno skupinsko vadbo, lahko potrdijo, da bi bila njihova kakovost življenja brez vadbe prav gotovo slabša. O tem pričajo tudi anonimne izjave udeleženk ob zaključku sezone.

Na vprašanje:

– **Kako redna vadba vpliva na moje zdravje, počutje, življenje; kaj sem z njo pridobila?** – so odgovorile udeleženke »aerobike – funkcionalnega treninga«:

– lažje prenašanje psihičnih naporov v službi, boljše zdravje, boljša fizična kondicija, možnost daljšega teka;
– zdravje se je bistveno izboljšalo, počutje je super; manj je bolečin v sklepih, utrujenosti in slabega počutja, lažje premagujem stres in napor v službi;

– vsakokrat po vadbi sem utrujena, hkrati pa polna energije. Z vsakodnevnim delom v službi in doma se lažje »spopadam«. Bila sem vso zimo zdrava. Predvsem pa sem pridobila samozavest. Večkrat se spomnim na pravilno držo telesa in hitro stisnem trebuh »noter«.

– Izgubila sem precej telesne teže, pridobila na gibljivosti, predvsem hrbtenice, na moči in kondiciji. Na splošno se bolje počutim in upam, da se naslednjo sezono vidimo.

Udeleženke vadbe »kineziotit« so odgovorile:

– uporaba tehnike dihanja pri vajah, ki jih delam doma; kar se mi zdi zelo pomembno;

– Lahkotnost gibov, boljše ravnotežje, tonus mišic, splošno boljše počutje fizično in psihično;

– boljše počutje vpliva na boljše zdravje, boljša je gibljivost, pomembno je druženje; boljša je disciplina, ker nočem izpustiti torkov in četrtkov – takrat ne obstaja nič drugega, če se le da;

– pomaga mi premagovati vsakodnevne težave in mi ohranja moč ter gibljivost. Vse to pa ne bi uspela doseči brez vztrajne pomoči naše vaditeljice, ki me nenehno spodbuja in hrabri;

– zelo sem vesela, da sem se vključila v to skupino; čestitam za čudovito vodenje; tovrstna vadba mi zelo koristi;

– veliko lažje opravljam vsakodnevna opravila doma in v službi in se tudi bolje počutim; izboljšalo se mi je zdravje;

– dobro, super, brez ne znam več funkcionirati, dobra družba; prosim, da se vadba nadaljuje;

– motorično sem bolj spretna, bolečine v vratnem delu hrbtenice in križnem delu so samo še včasih, medtem ko so bile prej dnevno prisotne; z redno vadbo in vašo zavzetostjo za nas sem zelo zadovoljna; hvala ker ste.

Glede na leta strokovnega vodenja skupinske vadbe lahko rečem, da sem tudi sama od vadečih veliko naučila in pridobila. Moj trud in čas, ki ju vlagam v pripravo in ure vodenja skupinske vadbe ter redna strokovna izobraževanja, sta vsekakor najbolj poplačana z zadovoljstvom udeleženk. Ljudi se trudim z besedo in zgledom prepričati, da se je vredno začeti gibati na pravilnejši način, četudi je začetek težak. Učinek vadbe na telo vsekakor je; psihičen in fizičen, kratkoročen in dolgoročen. Primerna telesna aktivnost je prav gotovo tudi najcenejši antidepressiv z najmanj stranskimi učinki.

Zahvala vsem za vašo iskrenost, zaupanje v moje strokovno delo, tudi za sladko presenečenje in »tisto« še nekaj več!

Zahvala tudi Igorju za skrbno pripravo prostora in potrebnih rekvizitov za vadbo.

Anita Jaklič, dipl. fizioterapevtka,
vaditeljica aerobike, pilates coach mat inštruktorica, INWA
vodnica nordijske hoje ...

8. MAREC, DAN ŽENA

Najprej se ozrimo malo nazaj in pogledimo zgodovini v oči, kako je sploh prišlo do praznika 8. marca, dneva žena. V Ameriki so že leta 1908 preračunljivci in »tajkuni« pripeljali banke, tovarne in kmete v splošno gospodarsko krizo. Obubožani delavci so bili prisiljeni stati po ulicah v vrstah za dnevni obrok tople hrane, njihove žene so za skromno plačilo garale po velikih posestvih in tekstilnih tovarnah od 12 do 14 ur na dan, ob sebi so imele v cunjeh zavite dojenčke. Bile so brez vsakršnih pravic. Niso imele možnosti, da bi se izobraževale, kaj šele, da bi imele volilno pravico. Kar so zahtevale, je bilo za tiste čase nedosegljivo. Nek lastnik je v svoji tekstilni tovarni zaprl vse izhode in zažgal lastno tovarno, da bi preprečil širjenje demonstracij. Zgorelo je veliko žensk in njihovih otrok. Kriza je nastopila tudi v Evropi; ženske so imele podobne težave. Nemka Klara Zedkin, znana borka za pravice žensk, je uspela izbojevati pravice ženskam in že leta 1910 so te prvič praznovale svoj praznik 8. marca kot mednarodni dan žena, in to v tisti Ameriki, ki je bila povzročitelj vsega zla. Dan žena so začeli praznovati tudi v Evropi. Praznovanje je iz znanih razlogov zamrlo med drugo svetovno vojno, a ponovno še z večjim zanosom prišlo do veljave po vojni. Res je sicer, da so se takratne napredne Slovenke sestale na prvem kongresu Slovenske antifašistične ženske zveze v Dobrničju oktobra 1943, na kar spominja razstava v Prosvetnem domu. Dogovorile so se, da bodo svoj praznik združile z mednarodnim dnevom žena, ki pa so mu zaradi krajše izgovorjave in takratne pomembnosti in zanosa dejali kar AFŽ.

Materinski dan, 25. marec, ki se ga resneje omenja šele v zadnjem času, ima zametko že v stari Grčiji, ko so ženske praznovale dan boginje Ree – Zeusove matere (Zeus je bil bog neba). Ta praznik so prvič praznovali v Ameriki leta 1914, v Evropi pa po drugi svetovni vojni in nima nič skupnega z 8. marcem, dnevom žena.

MATI

Kako nežna in mehka je beseda mati, lepše najti se ne da.

Če bolečina, lakota in stiska te pesti, mama edina te ne zapusti.

V Velikih Laščah praznujemo 8. marec, dan žena, le še v društvu upokojencev, in to po lastnih možnostih. Svoje čase smo se kam zapeljali na svoje stroške na večerjo in tudi zaplesali ob zvokih harmonike, toda splošno pomanjkanje nam je že v letošnjem letu pristiglo peruti. Marija Trotovšek, predsednica društva upokojencev, nas je za letošnji 8. marec povabila v eno od sob v Levstikov dom na kulturni večer, ki ga je organiziral član upokojencev. Prebral je okoli 30 svojih pesmi o domovini, lepotah domačih krajev, o življenju in ljubezni, ki smo jo doživljali in skušamo še vedno ohranjati. Hkrati je predstavil svojo zadnjo knjigo (dopolnjeno izdajo) »Otroštvo na Raškem klancu«, ki je posvečena 500. obletnici rojstva rojaka Primoža Trubarja (1508–2008). Branje pesmi je s klarinetom zelo uspešno popestril učenec drugega letnika glasbene šole, vnuk gospe Trotovškove. Na ogled je bilo tudi nekaj avtorjevih ljubiteljskih slik in povečanih fotografij najzanimivejših delov vaških dvorišč na Rašici, ki jih drugače sploh ne opazimo.

Strokovno jih je ocenil France Škulj. Moram pa priznati, da nisem pričakoval tolikšnega obiska; prijetno so me presenetili predvsem prebivalci Rašice in Velikih Lašč. Prevladovala so seveda ženske, saj je bil njihov praznik. Zahvaljujem se gospe Mariji in gospodu Petru za organizacijo. Prihodnje leto bo pestrejše in bogatejše, kajti izkušnje nekaj veljajo.

Jože Škulj

NASTOPILA JE POMLAD

Končno je le nastopila pomlad, a le koledarska. Po logeh in osojnih legah je snega dovolj še za eno zimo. Kakšnega posebnega mraza sicer ni bilo, le snega nam je večkrat nasulo, da smo se ga bolj ali manj naveličali metati na vse večje kupe, da je bilo videti po vaseh tako kot v moji mladosti. Ja, take zime so bile včasih, da so se še Gorenjci hodili smučat v naše kraje. Smučali in sankali smo se po raškem klancu od »bugca« do vzhodja vasi in po cesti proti Velikim Laščam, dokler je šlo, pri tem pa ves čas kričali, da je večkrat katera od mater prišla na prag in dejala: »Jaz sem pa mislila, kaj se je naredilo, ko je tako vpitje?« Cilj je bil drugi most stare struge, a do tja je uspelo prisankati le Jakšetovemu Pavlu, ko je nekoč po klancu pridrvel leže na sankah. Pod vasjo se je namreč nekdo ustavil s furmanskimi sanmi z vpreženim konjem in nas nekaj spraševal, medtem pa je po klancu na sankah leže drvel Pavel in zapeljal konjem med noge ter se ustavil na drugi strani mostu. Ko smo ga potem spraševali, ali nas ni slišal, ko smo vpili, je odgovoril, da ni imel kaj drugega narediti, kot da je glavo potisnil čim nižje pred sanke. S tem dejanjem pa je postal vaški prvak.

Vaško sankanje na klancu 1967. leta

Klanec je bil v zimskem času tako leden in zglajen, da se je živina, ko smo jo vodili napajat v potok »za malnom«, le s težavo prebijala po kupih snega ob hišah. Kadar smo se sankali na klanecu, je za to večkrat poskrbel Štrukljev oče. Največkrat nas je čakal na vogalu pri »ta velki hiši«. Nastavil je nogo, da si se zaletel v težke škornje, zgrabil za sanke, te stresel z njih, sanke pa udaril ob vogalni odrvnik. Zato smo si sanke pričeli izdelovati sami iz desk, ki smo jih spredaj zaokročili in pribili valjanec, če je bil, in počez kako desko, da si sedel. Tem preprostim sankam smo dejali »triglce«.

Otroci smo imeli med vojno veliko časa. Kajti italijanski vojaki so nam zasedli šolo, decembra 1943 pa je ta še pogorela, da smo bili prepuščeni vaškim dvoriščem. Veliko smo se družili in bili veliki prijatelji. Smučarske opreme ni bilo take, kot jo poznamo danes. Smuči smo si izdelali sami; te niso imele jeklenih robnikov, celo tistega žlebička za boljšo smer vožnje niso imele. Za stremena smo uporabili stare odslužene vajeti, rezali smo jih in v loku pribili s strani, vtaknili noge in že smo se peljali po klanecu. Palice pa so bile navadno leskove. Poletje smo preživeli ob potoku, še več pa pod vodo, kjer smo vedno kaj iskali, in med drugim tudi odraščali v tolmunih. Matere pa so mislile tudi na nas. V gostilni pri Žužku so organizirale za vaške otroke nekakšno šolanje. Zbralo se nas je okoli 12 raških otrok. Večina nas je bilo takih, ki smo že imeli spričevalo drugega razreda, in sicer v italijanščini. Še vedno ga hranim. Učile so nas usmiljenke zavoda iz Ponikev, pozneje pa nam je dal na razpolago eno od sob v svoji novi hiši mizarSKI mojster Jože Zidar. Učila nas je učiteljica iz Mohorjev, ki je začasno stanovala pri njih, ker so v Mohorjih in tudi v Zapotoku požgali šolo, nato je zaradi navzkrižnega streljanja pogorela še Zidarjeva hiša. Pa naj kdo reče, da nam je bilo vse poslano z rožicami! Po vojni smo v Velikih Laščah dokončali šolanje, kakršnega so nam nudili povojni časi. V zelo lepem spominu mi je ostal nadučitelj Štrukelj, ki nas je učil v četrtem in petem razredu. Takšno je bilo naše otroštvo tistega časa, a bilo je lepo, če odmislim posledice vojne, ki se je vsakega izmed nas dotaknila po svoje. Toda otroci smo tudi v najtežjih razmerah vedno gledali pozitivno, se družili in bili prijatelji. Razkropili smo se po svetu, vsak po svoje, kakor je imel kdo priliko in možnost. Res pa je, da »marsikoga že zasula je lopata«.

Jože Škulj

V BRINJU SE VEDNO NEKAJ DOGAJA

Konec aprila so bile v Brinju obdelane in posejane vse njivice, celo koruza je našla svoj prostorček, ki mora v zemljo na dan sv. Jurija v aprilu. Naša kmetijska dela so več ali manj v obsegu ohišnice. Vsakega nekaj, pravijo naše boljše polovice, da ne pozabimo, kako diši zemlja, in da imamo domačo zelenjavo, predvsem pa je to veselje, zlasti upokojencev.

NA MALEM LOČNIKU S SONCEM NA PLAN

Prve dni malo toplejšega vremena v aprilu so vaščani Malega Ločnika izkoristili za delo na skupnih površinah in okolici. Dolgotrajna zima in delo posipalcev peska je pustilo posledice na 700 metrih javne poti od regionalne ceste do Malega Ločnika. V celodnevni akciji smo vaščani poravnali zemljo, odstranili pesek s travnikov ob cesti, očistili odtok in cesto pometli v celotni dolžini.

Brez rož pa seveda tudi ne gre. Lepo je, ko se prične čisto prava pomlad, da od toplega sonca človeku zaigra srce, ko vse dehti od raznobarnega cvetja na domačem vrtu. Zato pa se moramo kar dobro potruditi in več let zbirati najrazličnejše rože in končno obdržati le tiste, ki najbolj ustrezajo našim željam in seveda pogojem, da imamo skozi celo leto cvetje na naših gredicah. Prilagoditi se moramo razmeram, zemlji, prostoru in podnebj. Zahtevne so trajnice, ki imajo tudi naravne škodljivce, predvsem plevel in travo. V domači vrt spada tudi okrasno grmovje, ki pa ga je potrebno

obrezovati in negovati. Nepogrešljivi so skalnjaki s prekrovnimi nizkimi trajnicami, ki cveto v različnih barvah in s časovno zamaknitvijo. Skalnjak nam da veliko dela, ker ga moramo vsak dan pregledati in sproti puliti plevel. Če ga zanemarimo, je vsega konec.

Seveda ima vsaka roža svoj čas, obliko, barvo in vonj. To pa je tisto, kar ima svoj čar in veselje za lepo življenje. Navsezadnje smo različni tudi ljudje.

Jože Škulj

Prav tako smo čez teden dni z odstranitvijo več kot 10 vreč smeti in nekaj starih železnih gospodinskih predmetov (grehi naših prednikov) z naših gozdov poskrbeli, da je center za odlaganje smeti na Turjaku tudi praktično zaživel.

Zahvala vsem vaščanom, ki ste kakor koli pripomogli k lepši ureditvi naše okolice! Prav posebna zahvala gre Dragu Žužku in Primožu Petriču oz. podjetju Mapri, d. o. o., saj brez njunih znanj in mehanizacije ne bi bili tako učinkoviti.

Gozard Milavec

*Bili so dnevi bolečin,
a zdaj ti dnevi so le še spomin,
zaspalo tvoje je utrujeno srce.
A ne glede na vse gorje,
blagoslovljena bila je tvoja pot
in duša tvoja zdaj je
v objemu Božjih rok.*

ZAHVALA

V 75. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek,
tast, brat in stric

Ivan CENTA

1938–2013
iz Bavdkov.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in
sosedom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Antonu Dobrovoljcu in
župniku Ivu Kožuhi za lepo opravljen obred.

Posebna zahvala tudi pogrebniemu zavodu Zakrajšek
in pevcem za čudovito petje.

Žalujoci vsi njegovi.

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)*

ZAHVALA

Po težki bolezni se je od nas poslovil

France DEBELJAK

1942–2013
iz Dvorske vasi.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi
zadnji poti, darovali sveče in cvetje. Hvala tudi za vse izraze sožalja.
Zahvaljujemo se sovaščanom za pripravo prostora pri cerkvi sv. Janeza
Krstnika v Dvorski vasi in za pogrebni govor. Posebna zahvala osebju
ZD Velike Lašče za prijaznost in pomoč v težkih trenutkih. Zahvala gre
tudi gasilcem PGD Dvorska vas-Mala Slevica, društvu Zarja spominov,
gospodu župniku ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek za lepo
opravljen pogrebni obred.

Njegovi domači.

*Si kot sonce
življenja sijal,
za vse svoje
ljubezen razdal.
Odslej boš kot
zvezda svetleča,
naj ti v nebesih,
dana bo sreča.*

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal.
A nate spomin,
bo večno ostal.*

ZAHVALA

S težkim srcem se poslavljamo od našega dragega atija,
dedija, tasta

Antona KRIŽMANA

1934–2013
iz Velikega Ločnika.

Najlepša hvala za vso pomoč v težkih trenutkih vsem skupaj
in vsakomur posebej.

Žalujoci: vsi, ki ga imamo radi.

ZAHVALA

3.4.2013 je tiho odšla k Bogu po večno plačilo naša mama,
stara mama, sestra in tašča

Terezija ŠILC roj. Lunder

1931 – 2013
iz Dvorske vasi.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem za izrečeno sožalje, darovane svete maše, cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu in negovalnemu osebju Doma
starejših občanov Ribnica, gospodu župniku Vladu Jaksetiču, pevcem
in g. Marku Zakrajšku, ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili
na njeni zadnji poti.

Vsi njeni.

KOLENDAR PRIREDITEV

6. JUNIJ - 9. JUNIJ PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

(stran 4 in 5)

SOBOTA, 15. JUNIJ, ob 19.30

Trubarjeva domačija, Rašica

POLETNA MUZEJSKA NOČ

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 16. JUNIJ

pri gasilnem domu Velike Lašče

KONJEREJSKI DAN

Konjerejsko društvo Velike Lašče

16. JUNIJ – 30. JUNIJ ROBARJADA 2013

Podhojni hrib

SPRETNOSTNO JAHANJE

(KD Pdohojca)

NEDELJA, 16. JUNIJ, ob 17. uri

(prijave od 15.30 ure dalje)

Knej - Karlovica

KOLESARSKI KRONOMETER

(TVD Partizan Velike Lašče)

NEDELJA, 23. JUNIJ

Rob

GALOPSKA DIRKA IN SPRETNOSTNO JAHANJE

(KD Divja horda)

27. JUNIJ

IC Rob

RAZSTAVA MOJA RODBINA

(Zavod Parnas)

29. JUNIJ

Okolica Roba

POHOD PO GEOLOŠKI POTIV KOBILJI CUREK

(Zavod Parnas)

29. JUNIJ

Okolica Roba

KOLESARSKI IZZIV

(Zavod Parnas)

21. JUNIJ – 23. JUNIJ TURJAŠKI DNEVI

PETEK, 21. JUNIJ, ob 19.30 uri

Dom krajanov, Turjak

20. TRADICIONALNO MEDOBČINSKO SREČANJE HARMONIKARJEV

» TURJAŠKI HARMONIKAR 2013«

(KUD Marij Kogoj Turjak)

SOBOTA, 22. JUNIJ

Gradež

VEČER NA VASI

(Društvo za ohranjanje dediščine)

NEDELJA, 23. JUNIJ, ob 9. uri

Turjak z okolico

POHOD PO TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

(TD Turjak)

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.